

KP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 8 MARS NR 5/2023

ISSN 0356-1275
ISSN 2737-0003

DÅ FLASKAN VAR NUMMER ETT

Sidan 8

Många församlingar tröga med
kollekt via Mobilepay [Sidan 4](#)

När besvikelse blir den
enda belöningen [Sidan 19](#)

Tjära på kyrkans spåntak
är en hel vetenskap [Sidan 20](#)

Vår död är inte ett sista solo

»Eutanasi och påskyndad död handlar inte om det där enda argumentet.«

MANNEN heter Gus och är dödligt sjuk, uppenbarligen i cancer, men vårdas hemma av sin fru och sina närmaste. Han får kraftig kemoterapi som varje gång gör honom utmattad och desorienterad.

Hans delstat i USA är en av nio där läkare får skriva ut en dödlig dos barbiturater för den som i terminalskedet vill avsluta sitt liv. Gus och Rihanna har preparaten hemma i en liten kartong för den dag Gus bestämmer sig för att han inte längre vill leva.

Stämningen kring sjuksängen med vuxna barn och ett litet, tultande barnbarn är avspänd, men ofta känslösam. Det är beslutat att den dag Gus har velat gå ska de anhöriga fira honom med Dom Perignon-champagne.

Scenen är ur den brittiska BBC-journalisten Louis Theroux's fina dokumentär *Choosing Death* (Att välja döden) från 2018 – fin för att den belyser de många dilemman som omger friheten att dö sin egen död.

EN EUTANASILAG väntas med stöd av en ny folkaktion komma upp i Finlands riksdag på nytt under nästa mandatperiod. I en opinionsmätning 2016 vill över 70 procent av finländarna införa eutanasi.

År 2018 föll ett medborgarinitiativ om saken med klara siffror i riksdagen, trots över 60 000 underskrifter. Två år senare visade en enkät inom Finlands läkarförbund att närmare hälften av läkarna är för dödshjälp. Själva förbundet säger dock fortfarande nej.

Eutanasi eller assisterad frivillig död är tillåten i en handfull EU-länder, men ingens i Norden. Kanada har en eutanasilag; tre procent av dem som dör uppges göra det genom en dödlig injektion av en läkare.

BBC-DOKUMENTÄREN för tittaren ut på djupt vatten. Vi hör de kända argumenten för assisterad, självald död – men mot amerikanska bakgrundskulisser.

Man vill dö för att man trots en god medelklassekonomi ändå inte har råd med de hundratalstusen dollar en dräglig demensvård livet ut kostar.

Man vill dö för att man har varit mån om att vara familjens *role model* och upplever det som så främmande att vara hjälplös och inte längre stark.

Den dag Gus fru Rihanna, även hon en stark kvinna, bryter samman beslutar Gus sig för att ta drogerna i papplådan och dö. Vara stark, eller död. Reportern från Europa frågar spontant och häpet ute i köket: Varför har ni aldrig gråtit och sört tillsammans förut?

I Finland är våra kulturmönster andra. Det är ingen hedersförlust eller social skam här att vara svag, blottad, beroende. Vana vid välfärdssamhället låter vi oss självklart falla i dess skyddsnät och famn.

ALL RESPEKT för det amerikanska paret, för deras livssyn och beslut. De bäddade också för ett slags lättnad, och till och med för en glädje över Gus liv som var vackert i sorgen.

Men vad vi måhända kan ta med oss är att eutanasi och en påskyndad död inte bara handlar om det ofta enda argumentet, att som individ slippa bli inlåst i ett smärthelvete för sina sista dagar och veckor i livet.

Utan att vi också, medan vi går friska och raka på gatan, också tänker på eutanasi i termer av hur vi kommer att dö som sociala varelser, med hänsyn till andra och dem som står oss nära. Eller på att kanske dö som medborgare i ett samhälle som svek sitt löfte att göra allt som stod i dess makt för att vi ska ha det möjligast bra i alla våra livs dagar.

Det här är inget enkelt ja eller nej.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Johan Sandberg
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

I DETTA NUMMER

Sannfinländare klagar på "rödgrön" kyrka

Sebastian Tynkkynen (Sannf) spelade ut korten i kyrkans valdebatt: "Kyrkan är rödgrön och inte en allas kyrka." **Sid 6**

Utforskar ledares ansvar i Vasamiljö

Kyrkoherdens fru har blivit stenad till döds i den österbottniska byn Solf. Det är upptakten till deckaren skriven av Simon Ventus och Christina Gustavson. **Sid 18**

Hur få tjäran på kyrktaken att hålla?

Den frågan försöker Daniel Wikström och ett nordiskt nätverk svara på. Nu ska han testa olika blandningar på takspånen på en portal vid Pedersöre kyrka. **Sid 20**

Lyckligare än någonsin

Vad gör en historiker och forskare som får börja studera efter tjuugo år i arbetslivet? Njuiter – särskilt av att få studera svåra verbformer i hebreiskan. **Sid 22**

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

”Vi lyssnar på tre olika sätt”

Vem är du? Rikssvenska Cecilia Nahnfeldt är nyvald professor i praktisk teologi vid Åbo Akademi. Hon gillar Finland, men tillstår: – Jag är ingen vän av rotlådor.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**
FOTO: **MAGNUS ARONSON**

Rikssvenska **Cecilia Nahnfeldt** tillträdde som professor i praktisk teologi vid Åbo Akademi i februari i år. Med ena foten i Uppsala, där hon har sitt hem, och den andra i Åbo försöker hon orientera mellan svensk och finsk tid.

– Björn Vikström skrattar åt mig! Men nu har jag ställt in både svensk och finsk tid på min telefon! säger hon.

Hon har tagit klivet över vattnet tidigare när hon som ung student jobbade som reseledare med Ryssland, dåvarande Sovjetunionen och Leningrad, som resmål.

– Då reste vi genom Finland, så jag känner många busschaufförer i Åbo.

Vad är praktisk teologi?

– Studiet av hur människor uttrycker sin tro, gemensamt eller ensamt. Ämnet är mycket bredare i dag och inte enbart kopplat till kyrka och samfund. Det kan vara allt från yoga till diktskrivning och frivilligarbete, allt man gör som moti-

veras av ens tro. Jag kan inte vara expert på alla de här sakerna i sig, men hur man ska studera de här sakerna – det är där skickligheten ligger.

Vilken är din favoritperson i Bibeln?

– Det är jättesvårt ... men jag undrar om det ändå inte är Maria, Jesus mamma. Hon måste ha varit av en särskild sort. Att följa sin son väldigt nära och på avstånd, hela vägen och ändå in i döden, och sedan också bära den första kyrkan. Det där livsödet har jag otroligt stor respekt för.

Vilken teologisk fråga har du haft svårast att komma till rätta med?

– Den jag ägnat mest tid åt är kallelsen. Den släpper mig inte. Den kan både låsa och öppna upp livet, för enskilda eller många. En kallelse kommer alltid av Gud, men det finns lockelser också. Hur ska jag förstå skillnaden?

– Gud kallar genom att ge oväntat stöd till den som känner sig helt uppgiven eller utlämnad. För den resursstarka är kallelsen en utmaning, ett avbrott eller en provokation nästan.

Vilken är den mest skrämmande finska maträtten?

Cecilia Nahnfeldt skrattar gott: – Jag har inte jättelätt för alla rotlådor. Det här lär jag få äta upp, ha ha! En kompis brukar alltid ta med lådor till julförskottet för att retas med mig.

Vad måste en präst absolut vara bra på?

– Lyssnandet. Man kan inte vara präst utan att lyss-

GÖR: Professor i praktisk teologi vid Åbo Akademi.

FAMILJ: Man och två vuxna barn.

BOR: I Uppsala och Åbo.

INTRESSEN: Böcker, yoga, umgås med vänner, musik.

KURIOSA: Har som ung reseledare gjort många resor till Ryssland.

na. Allt tal bygger på det lyssnande vi gör. Jag är helt övertygad om att vi kan träna oss i lyssnande.

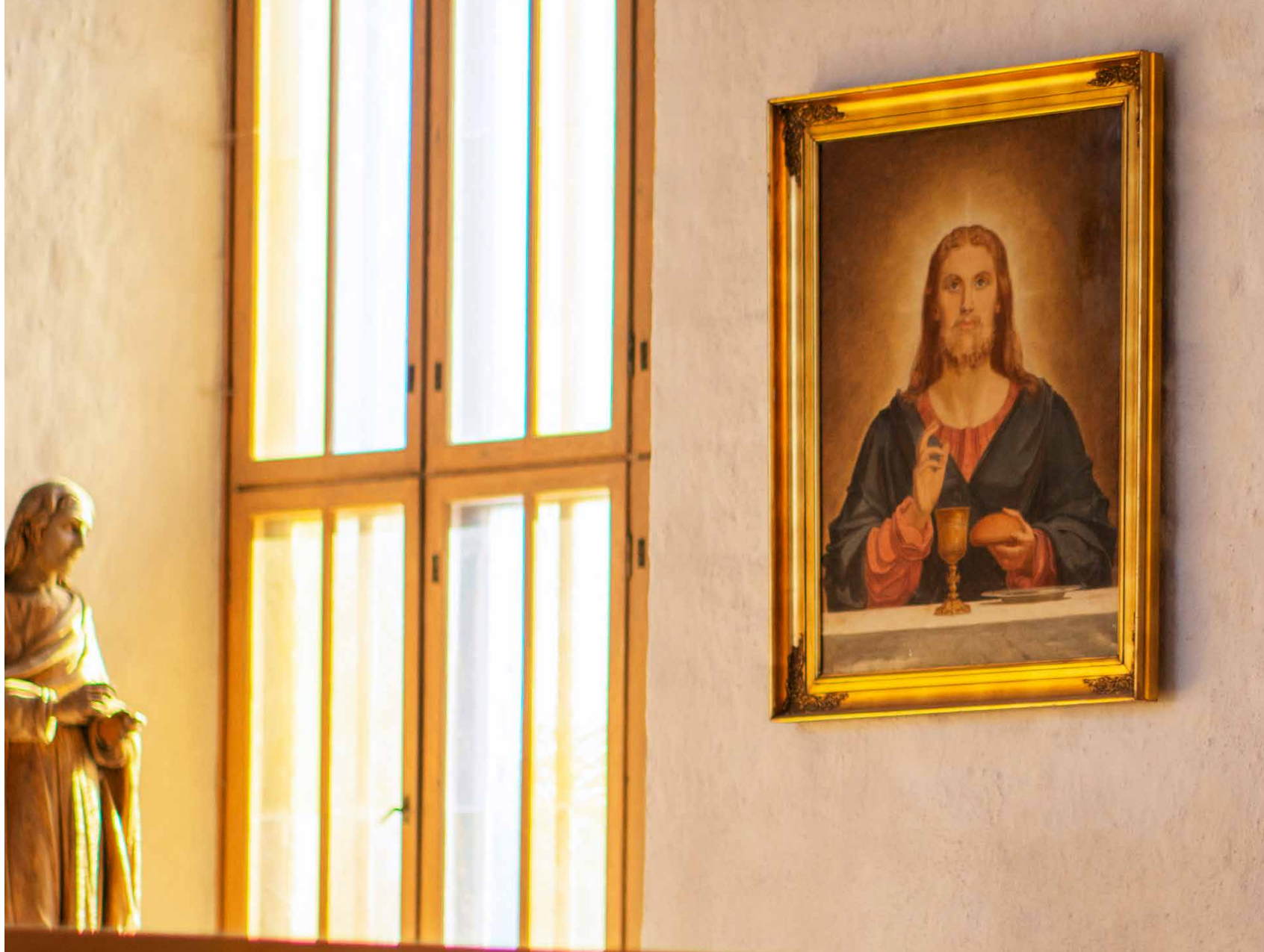
– Vi lyssnar på tre olika sätt: För att åtgärda, då är vi mer fokuserade på vad vi själva ska svara. För att döma; det är ett värderande lyssnande. Eller så kan vi lyssna öppet, då bestämmer vi oss för att inte svara och inte göra en bedömning – *det* lyssnandet kan vi öva.

Vilket element inom praktisk teologi skulle du vilja ge vidare till alla?

– Det som ligger mig allra närmast om hjärtat handlar om kyrkans samhällsansvar. Församlingar kan göra mycket tillsammans. Vi har sett det här de senaste åren i samband med migration och flyktingar, det blir en slags ömsesidighet som också ger tillbaka in i församlingarna. Det blir ett praktiskt trosutbyte, med värderingar kring människovärde och delande, som verkligen är en praktik utan att vi säger så hemskt mycket. Man behöver inte vara så välformulerad i sin tro, man kan ändå bidra fullt ut.

Ibland förekommer det en värdering av tro, att de mest aktiva förstår bäst eller exempelvis röstar klokast i församlingsval.

– Grupper funkade så, det kan vara en fotbollsklubb eller en kyrka. Det blir väldigt lätt att man ska göra rätt i relation till något. Det ska vara öppnare i en församling, där ska vi slå vakt om att det ska kunna gå för vem som helst att vara med och bidra och få något.

Kollekt med mobil svår fråga i kyrkan

Kyrkostyrelsen rekommenderar Mobilepay för att samla in kollekt, de församlingar som gör det har goda erfarenheter – ändå erbjuder de flesta församlingar i Borgå stift inte den möjligheten. – Mobilepay är faktiskt lättare än att hålla på med kontanter, säger de anställda vid ekonomiavdelningen i Kyrksläpps kyrkliga samfällighet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– Det är tydligt och klart att Kyrkostyrelsen rekommenderar att församlingarna använder Mobilepay för att bära upp kollekt. Jag har själv märkt att jag inte haft kontanter med mig och fått sitta och skämmas när kollektlåven närmar sig, men nu har jag tagit Mobilepay i bruk och det fungerar bra, säger **Sixten Ekstrand**, direktor vid Kyrkans central för det svenska arbetet.

Även om beskedet kom för ett och ett halvt år sedan och det finns direktiv på kyrkans webbplats för hur församlingarna ska gå tillväga verkar osäkerhet råda.

När Kyrkpressen skickar mejl till alla stiftets församlingar för att reda ut vem som använder Mobilepay för att samla in kollekt kommer svar som ”vi vill, men samfälligheten tillåter det inte” eller ”det är svårt på grund av Kipa” (kyrkans ekonomisystem som Kyrkpressen skrev om i förra numret).

En självständig församling som är nöjd med Mobilepay är Larsmo församling. Kyrkoherde **Max-Olav Lassila** minns inte att systemet

skulle ha varit svårt att införa.

– Vi har insatta lekmän så det var lätt. Vi får ibland in mer kollektpengar med Mobilepay än kontant.

Carina Liljekvist som redovisar kollektpengarna i Larsmo har inte heller tyckt att det är svårt.

Kyrkoherde **Max-Olav Lassila** i Larsmo tycker att Mobilepay har varit lätt att ta i bruk.

FOTO: ARKIV//JOHAN SANDBERG

**TIPSA
OSS!**

Har du ett
nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

I Kyrkslätt kyrka är Mobilepay-numret fäst på tavlan med psalm-numren och på en pelare i kyrkan.

definitivt ska utreda frågan.

– Många i personalen har efterfrågat det.

Enligt Kyrkpressens uppgifter finns det församlingar som fått in så mycket som 1 000 euro i kollekt en söndag enbart via Mobilepay. **Mia Bäck**, som är kyrkoherde i Åbo, säger att Mobilepay inbringar max 20 procent av kollektsumman, största delen står kontanterna för.

Sirkkaliisa Cavonius som är ekonomidirektör vid samfälligheten i Kyrkslätt säger att inte heller de når upp till stora kollektsummor via Mobilepay.

– Men jag tycker faktiskt Mobilepay är bättre än att hålla på med kontanter. När kollekten kommer i kontanter måste det finnas två personer som räknar kollektsumman, pengarna ska förvaras på ett säkert ställe och sedan måste kyrkvaktmästarna ha ett särskilt kort för att mata in pengarna i en automat. Det tar väldigt mycket tid och den processen har många steg. Mobilepay är mycket lättare, säger hon.

Hennes kollega **Sirpa Saarinen**, ekonomisakkunnig vid samfälligheten i Kyrkslätt, håller med.

– Det viktiga är att hålla reda på att summan får inbetalas enbart under pågående gudstjänst, inne i kyrkan.

För tillfället sköts Mobilepay-trafiken också i Kyrkslätt helt utanför kyrkans komplicerade ekonomisystem Kipa.

– Men förstås är vi redo att utveckla och förbättra våra Mobilepay-rutiner i framtiden, säger Saarinen.

Också Kyrkslätt kyrkliga samfällighet har gått in för att betala mellanskillnaden – Mobilepays provision – så att hela den summa en enskild person betalar in via Mobilepay går till söndagens kollektändamål.

»När kollekten kommer i kontanter tar det mycket tid och processen har många steg.«

Språket ett problem

Ett problem som särskilt kyrkoherdar på Åland uppgår som orsaken till att de inte använder Mobilepay är att appen enbart finns på finska eller engelska.

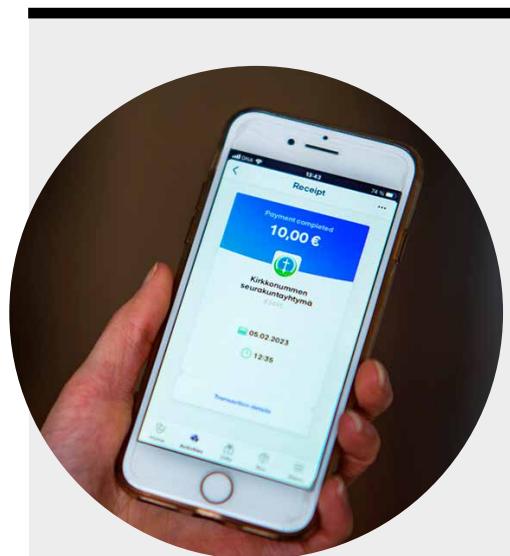
– Vårt kyrkoråd vill hitta en svenskspråkig lösning. Vi jobbar på saken, säger **Mari Puska**, som är kyrkoherde i Mariehamn.

Samtidigt använder församlingar i väldigt svenska områden exempelvis i Österbotten Mobilepay. Orsaken kan sammanfattas så här, med motiveringar som återkommer från flera kyrkoherdar: Det är enkelt, tryggt och praktiskt, och det behövs eftersom många inte längre använder kontanter.

Flera kyrkoherdar i Västnyland säger att de startat processen och är "nästan där". Många skriver att de "försöker hitta lösningar" eller att samfälligheten bromsar – detta verkar särskilt gälla Helsingfors och Esbo.

Västabolands svenska församling har gått in för en lösning där Mobilepay används vid stora helger men inte varje söndag.

– Det är lite bökigt att behöva aktivera Mobilepay skilt för fem kyrkor varje helg, så att folk inte betalar in kollekt när de inte ska göra det, säger **Saara Maria Roto** i Västaboland.

Borgå stifts församlingar och Mobilepay

• **34 av 43** församlingar svarade på Kyrkpressens enkät om Mobilepay och kollekt.

DE HÄR FÖRSAMLINGARNA ANVÄNDER MOBILEPAY

• Agricola svenska församling, Borgå svenska domkyrkoförsamling, Jakobstads svenska församling, Karleby svenska församling, Kyrkslätt svenska församling, Larsmo församling, Pedersöre församling, Västabolands svenska församling (men inte alla söndagar, utan vid större helger), Åbo svenska församling.

DE HÄR FÖRSAMLINGARNA PLANERAR ATT INFÖRA MOBILEPAY INOM KORT

• Ekenäsnejdens svenska församling, Hangö svenska församling, Ingå församling, Vasa svenska församling.

DE HÄR FÖRSAMLINGARNA ANVÄNDER FÖR TILLFÄLLET INTE MOBILEPAY

• Eckerö-Hammarlands församling, Esbo svenska församling, Grankulla svenska församling, Johannes församling, Korsholms svenska församling, Korsnäs församling, Kronoby församling, Kvevlax församling, Lemland-Lumparlands församling, Mariehamns församling, Matteus församling, Nykarleby församling, Närpes församling, Petrus församling, Replots församling, Rikssvenska Olaus Petri församling, Sibbo svenska församling, Solfs församling, Tammerfors svenska församling, Vanda svenska församling.

• **Församlingar som** tillhör samfälligheter (exempelvis i Helsingfors och Esbo) meddelade att de gärna skulle använda Mobilepay, men att den kyrkliga samfällighet de tillhör inte tillåter det.

• **Många uppgav** också som orsak att Mobilepay är svårt att kombinera med kyrkans ekonomisystem Kipa.

– Vi har ett kollektkonto där Mobilepay-kollekten kommer in. Vi har skild kollektkontoredovisning, och där skriver jag vad som kommit in kontant, vad som kommit via Mobilepay och vad som gått i provision till Mobilepay. Jag tycker inte att det är svårt. När man en gång lärt sig systemet funkar det bra.

Hur mycket provision tar Mobilepay?

– Ungefär två procent i provision, en summa som församlingen står för.

– Ifall någon församling funderar på att skaffa Mobilepay får de gärna kontakta mig för råd, säger hon.

Summorna varierar stort

Korsholms kyrkliga samfällighet har inte än använt sig av Mobilepay. Där säger ekonomichef **Kari Harju** att de är intresserade och

Mari Puska, kyrkoherde i Mariehamn, säger att kyrkorådet skulle vilja hitta en svenskspråkig lösning för mobilbetalning. FOTO: ARKIV/JAN-ERIK ANDELIN

”Kyrkan lappar i samhället – och så ska det inte vara”

Kyrkan hörde partiledarna i Helsingfors. Sannfinländarnas Sebastian Tynkkynen profilerade sig på sin kant. Kyrkan är ”rödgrön” och ställer ledande frågor i samhällsdebatten, ansåg han.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

– Frihet och ansvar, säger oppositionsledaren **Petteri Orpo** (Saml) under de höga, blåbelysta valven i domkyrkans krypta i Helsingfors.

Den 53-åriga partiledaren ser i opinionsmätningarna ut att få första chans efter riksdagsvalet i april att försöka bilda en regering.

Det är kyrkans valdebatt och värdediskussion. Alla partiledare får kort säga vad som är deras partis viktigaste värdering. Debatten leds av ärkebiskop **Tapio Luoma** och teologen **Marianne Heikkilä** från de finska marthornas Marttaliitto.

Annika Saarikko (C), finansministern, säger att hon vet att ordet *ylisukupolvisuus* är ett förfärligt ordmonster, men hon vill göra en politik som sträcker sig över generationer, ”någon

»Vår politik ska sträcka sig över generationer.«

har gjort saker här före oss, och någon är kvar här när vi är borta”.

”Naturen och människan”, säger **Maria Ohi-salo** (Gröna) som är klimat- och miljöminister medan hennes ministerkollega undervisningsminister **Li Andersson** (Vf) vill understryka ”rättvisa och mänsklighet”.

– Bibelns kristna människosyn, lägger **Sari Essayah** (KD) fram; att människan är både fri, men också ansvarig för sig själv och andra.

– Nästakärleken, säger **Sebastian Tynkkynen** (Sannf) som förklarar att Sannfinländarna förstår det som att det inte är rätt att sträcka till i andra länder så länge det finns de i Finland som inte har det bra.

Henrik Wickström (SFP) nämner jämställdheten och **Sirpa Paatero** från Socialdemokraterna jämlikheten.

”Kyrkan är rödgrön”

Under debatten hettar det till mest kring Sannfinländarnas riksdagsledamot Sebastian Tynkkynen. Han profilerar sig flera gånger i debatten, som företrädare för ”det enda parti som ...” Ofta är det relaterat till att finländare blir efter-satta på grund av att människor i andra länder prioriteras. Tynkkynen är också kritisk till he-

la det program som kyrkans ledning hade formulerat inför riksdagsvalet.

– Ärkebiskopen låter som **Sanna Marins** regeringsprogram. Jag sörjer att kyrkan vill lägga pengar på andrahansfrågor som humanitär invandring eller på att höja biståndet till 0,7 procent. Kyrkan skulle inte få vara en rödgrön kyrka, utan en allas kyrka. Vi är många i andra partier som också hör till kyrkan.

I debatten fick Tynkkynen mest mothugg av Annika Saarikko och Maria Ohi-salo för sina åsikter om att ”arbetande ukrainare” är välkomna som flyktingar, men inte hjälpbehövande utanför Europa som ”enligt forskning” mest landar som bidragsmottagare.

Oro för välfärdssamhället

Den evangelisk-lutherska kyrkan har publicerat ett ”regeringsprogram”. I det önskar kyrkan att politikerna ska ”stärka människors tilltro till framtiden” och vara inriktad på ett ”socialt och ekologiskt hållbart samhälle där vi tar vara på varandra och på vår gemensamma skapelse”, citerade ärkebiskop Tapio Luoma.

– Jag är mest orolig för vårt välfärdssamhälle. Det har burit verkligt breda folklager. Men just nu bär det inte dem som allra mest

Ärkebiskop
Tapio Luoma
var en av
utfrågarna i
Domkyrkan i
Helsingfors.

FOTO: SOFIA TORVALDS

Virva Nyback fick Pro ecclesia-medalj

Prosten **Virva Nyback** från Borgå har beviljats kyrkans Pro ecclesia-medalj.

Kyrkostyrelsens plenum beviljar Pro ecclesia-medaljen åt en person som speciellt utmärkt sig inom kyrkligt arbete i en församling, ett stift eller i helhetskyrkan. Högst fem medaljer kan beviljas per år.

Nyback har verkat bland annat som kyrkoherde i Stockholm, utbildare i självvård vid Kirkon koutuskeskus i Träskända och som stiftssekreterare för personalvård i Borgå stift.

Medalj beviljades också ordförande för kyrkofullmäktige Erkki Romppanen (Kuopio stift), styrelseordförande Aimo Koskelo (S:t Michels stift), kundchef Anne Saloniemi (Uleåborgs stift) och förtroendevald Erkki Alanen (Tammerfors stift).

Anglikaner tar avstånd från ärkebiskopen av Canterbury

Den engelska kyrkans beslut att införa en välsignelseakt för par av samma kön som gift sig borgerligt har gjort att flera anglikanska ärkebiskopar i Asien, Afrika och Latinamerika inte längre betraktar ärkebiskopen av Canterbury som sin andlige ledare.

– Engelska kyrkan har valt att bryta gemenskapen med de kyrkor som håller fast vid den historiskt vedertagna bibliska läran, står det i ett gemensamt uttalande från tio ärkebiskopar från Asien, Afrika och Latinamerika samt två ärkebiskopar i kyrkor i USA och Brasilien.

Som en konsekvens kan inte kyrkorna ”längre erkänna den nuvarande ärkebiskopen av Canterbury som den främste bland jämlikar, och ledare för den globala anglikanska kyrkogemenskapen”.

Ärkebiskopen av Canterbury, som också leder den engelska kyrkan, har sedan 1867 haft rollen som andlig ledare för den världsvida anglikanska kyrkogemenskapen. Ärkebiskopen har ingen formell makt över kyrkorna utan det handlar om en moralisk auktoritet, skriver Dagen.

Henrik Wickström (SFP):
”Jämställdhet”

Annika Saarikko (C):
”Över generationerna”

Petteri Orpo (Saml):
”Frihet och ansvar”

behöver det, sade Li Andersson.

– De faller nu mellan skyddsnäten. Vi har Europas högsta andel unga som dör i knark och vi har inte lyckats bryta den ärftliga fattigdom som går från en barnfamilj till nästa, sade hon.

Li Andersson beklagade att kyrkan ofta genom sin diakoni lappar på samhällets misslyckanden.

– Det är synnerligen fint, men det är inte så det borde vara, sade hon.

KD-ledaren **Sari Essayah** stöder i flera repliker att kyrkan och kristna organisationer ska ha en roll i välfärden.

– Till skillnad från partierna till vänster tänker jag att den tredje sektorn och kyrkan är lika värdefulla som det offentliga i samhället. För-

stås kan man tänka att man betalar in utkomststödet på ett konto, men vi behöver också diakoni, mathjälp och annat där någon frågar hur man mår och hur det går, sade hon.

I debatten säger **Petteri Orpo** och **Henrik Wickström** att ett gott välfärdssamhälle förutsätter att arbete och företagsamhet måste få växa till sig, så att allt kan finansieras.

Religionsfriheten debatteras också av deltagarna och de flesta – utom Sebastian Tynkkynen – är överens om att tröskeln för att drastiskt håna olika religiösa symboler ska vara så hög som den i lag är i Finland.

– Det är den respekt vi visar i vårt land, säger Petteri Orpo.

Kom sent till kyrkan – skapade plättlopp

En kvinna som år 1445 var i färd att steka plättar när hon hörde kyrkklockorna fick bråttom till kyrkan. Hon sprang iväg med stekpannan i hand. Enligt traditionen har händelsen gett upphov till ett årligt lopp i staden Olney i England.

Loppet är 380 meter långt och endast kvinnor iklädda kjol, förkläde och huvudduk får delta. Naturligtvis ska de springa med en stekpanna som innehåller en plätt. Plätten ska de vända efter mål gången vid kyrkan innan loppet godkänns.

Loppet ordnas på fastlagstisdagen som engelsmännen kallar ”Shrove Tuesday” eller pannkaksdagen.

I år ställde 20 deltagare upp i loppet. Eloise Kramer vann på tiden 65 sekunder.

Tidigare vann flaskan om han måste välja mellan den och hustrun. Idag väljer **Stig Nykvist** bort flaskan.
– För missbrukare är det dagens viktigaste och svåraste val, säger han.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Välja bort – dagens svåraste val

Livet för Stig Nykvist började på riktigt år 2018.

– Man vet att man är beroende när beroendet går före allt annat – före barnen, hustrun och arbetet. För mig kom flaskan först. Den var nummer ett i mitt liv. Så höll jag på i 40 år.

Då han skulle ha hand om dottern Malin, som då var yngre än två år, valde han att dricka.

– Jag hade druckit upp allt jag hade därhemma så jag satte flickan i bilen och åkte för att köpa mer att dricka. Jag tyckte det var jobbigt att sköta henne för jag ville bara dricka. Jag åkte till svärmor, bar in flickan och frågade om hon får vara där en stund. Så söp jag en vecka utan att tänka på henne en enda gång.

Han började dricka tidigt. Han var 14–15 år då han märkte att det passade honom och att han aldrig fick baksmälla.

– På den tiden ordnades dans i olika byar i skärgården – Vallgrund, Replot och Björkö – varje

helg. Jag och mina kamrater hade med oss att dricka till dansen. Då den var slut klockan ett på natten for alla hem. Men inte jag. Jag stannade ofta kvar ensam för att dricka färdigt. Jag kunde fortsätta hela natten men ändå sköta mitt dagen efter.

Drickandet finns i släkten.

– Jag är född med de generna. Det är en sjukdom som jag tror man kan ärva.

Ingen tanke på att sluta

Mellan 2004 och 2016 var han in och ut sex-sju gånger på rehabilitering på Pixne i Malax. Under den tiden hade han en nykter sexårsperiod. Men då blev det skilsmässa och han flyttade från hembyn Vallgrund till Malax.

– Vad jag än varit med om hade jag inte en tanke på att sluta. Det var tanken på att förlora familjen eller mitt arbete som drev mig till Pixne. När jag kom därifrån höll det två veckor och så var jag igång på nytt.

Stig har två vuxna döttrar och en minderårig son. Malin, en av döttrarna, har under många år försökt få honom till Good Foundation, ett kristet behandlingshem i Sverige.

– Jag har varit på väg flera gånger. Jag har kommit så långt som till hamnen i Vasklot. Men där har jag svängt.

Efter midsommaren 2018 kapitulerade han.

– Mitt på natten ringde jag åt Malin och sa att nu måste du komma hit för jag vet vad som händer annars.

Hon körde genast till Malax, en timmes bilfärd från sitt hem. Där packade hon hastigt ner lite kläder och de hann precis till båten. Så körde de till Good Foundation utanför Gävle.

– Jag trodde jag skulle dö och bad Malin stanna kvar. Fast hon hade småbarn hemma stannade hon i fyra dagar.

När det gick att få kontakt med Stig frågade föreståndaren om han fick lägga olja på hans huvud och be för honom.

Stig och Maria Nykvist är nu värdpar på Inremissionshemmet i Larsmo.

– Jag visste inte vad oljan betydde men jag sa att han får göra precis vad han vill. Han dropade några droppar olja på mitt huvud men det kändes som om det runnit olja över hela kroppen och det blev riktigt varmt.

– Efteråt grät jag i en vecka. Före det hade jag kanske gråtit ett par gånger i hela livet.

Varför grät du?

– Jag vet inte riktigt. Det var en sådan lättnad. Jag grät ut mitt tidigare liv och min smärta. Jag tror jag mest grät ut min ångest över vad jag gjort åt mig själv och åt andra. Det var Guds närvaro som gjorde att jag grät.

Han förändrades i sitt sätt att vara. Hur han talade, uppförde sig och tänkte.

– Jag hade mycket som jag bekymrade mig för. Medan jag var i Malax träffade jag en kvinna och vi fick jag en pojke som är född 2015. Jag bekymrade mig över honom och om jag alls skulle få träffa honom igen. Jag tyckte jag var långt

hemifrån och simkortet på telefonen fungerade inte i Sverige.

Varför funkade rehabiliteringen nu då den inte gjort det tidigare?

– För mig så är det Jesus. Jag har ingen annan förklaring. Jag förstod att jag behövde eftervård och troende kamrater. Jag träffade Maria via nätet medan jag var på rehabiliteringen. Tillsammans besökte vi många ställen för eftervård.

Kyrka och församling är ingen främmande plats för Stig.

– Hela mitt liv har jag haft en barnatro. Min mamma är varmt troende och hon har bett för mig i alla mina dagar. Jag har gått både söndagsskola och skriftskola. Jag var inte Guds bästa barn. Jag har varit medveten om Gud men inte följt honom.

Var fanns Jesus medan du söp?

– Första gången jag var vid Pixne fick jag lära

»Jag grät ut mitt tidigare liv och min smärta.«

mig sinnesrobönen. Men det har krävt att jag varit riktigt nära döden innan jag har tagit till den. Jag har varit med om flera olyckor som gett mig nära döden-upplevelser. Efteråt har jag förstått att jag blivit hjälpt. Jag har haft det min mamma brukar kalla skyddsängel.

Två återfall sedan 2018

Sedan 2018 har han haft två återfall som varat i några dagar. Det senaste återfallet var för två år sedan.

– Efter återfallet visste han att han inte får se sonen på fem månader. Då var jag rädd att nu brister det för honom. Men han kom hem nykter, säger hustrun Maria.

Maria kommer från Ytteresse och har rötterna i laestadianismen.

Forts. på följande sida. ►

– Jag har alltid haft min tro och trott att allting reder upp sig, men tidigare har jag inte upplevt att jag behöver Jesus så mycket. Jag har också genomgått skilsmässa, säger hon.

Stig och Maria började umgås över nätet medan han ännu var i Sverige.

– Jag bodde då i adventskyrkan och där började vi be att jag skulle hitta en karl åt mig. Stig dök upp på Facebook och jag avskräcktes först av att han var på rehabilitering. Men vi började kommunicera.

Maria kände inte Stig innan han blev nykter.

– När jag hör andra anhöriga berätta tackar jag Gud att jag inte behövt vara med om all oro och allt medberoende som missbruket medför, säger hon.

– De som är medberoende lider mer än missbrukaren själv, säger Stig.

Efter avslutad rehabilitering flyttade Stig till Jakobstad, där en eftervårdsgrupp för dem som varit på Good Foundation startade.

– I början var vi 11–12 stycken. Men vi blev bara färre i gruppen och till sist var jag ensam. En präst tipsade om veckomötena för missbrukare på Inremissionshemmet i Larsmo. Det är ett och ett halvt år sedan vi var på det första mötet. Sedan dess har jag inte varit borta en enda vecka.

»Det började pirra, dra, knycka och leva om från ryggen till högerfoten.«

Fick jobb på Inremissionshemmet

Vid Inremissionshemmet hålls nu möten två kvällar i veckan, på måndagskvällarna klockan 18 öppna möten för allmänheten med predikan, lovsång och förbön. På onsdagarna hålls slutna eftervårdsmöten för missbrukare, medmissbrukare och anhöriga.

På Inremissionshemmet sköttes serveringen först av frivilliga. Maria som tidigare jobbat i kök fick frågan om hon vill jobba där i stället. Nu är de värdpar vid hemmet. Stig är gårdskarll några timmar i veckan.

År 2008 var Stig med om en olycka där han skadade ryggen och blev opererad för diskbräck. Operationen misslyckades eftersom läkaren opererade mellan fel kotor och skar av nerver.

– Jag blev lam på höger ben och förbereddes för ett liv i rullstol. Men jag började träna och gick några steg varje dag. Jag kom så långt att jag kunde gå med kryckor med det högra benet släpande efter.

Knäpptyst i bönehuset – då bröt jublet ut

Stig sökte förbön för sin rygg men den blev inte bättre.

– När svärsonen ville ha mig med till ett bönemöte i Kackur bönehus i Larsmo 2011 protesterade jag för jag tyckte att det räckte nu. Men jag lät mig övertalas.

I bönehuset gick folk fram till förbön. När han bett för alla som kommit fram sade förebedjaren att här finns ännu en som behöver förbön.

– Då drog svärsonen iväg med mig. När förebedjaren lade handen på min rygg kändes den som en het stekpanna lagts på ryggen. Jag trodde jag skulle brinna upp och slog reflexmässigt bort handen. ”Vad håller du med?” frågade jag. ”Det här är allt jag har”, sa han och visade sin hand. Han lade handen på nytt på min

Även om Larmosjön inte är det öppna hav Stig Nykvist är van vid trivs han där ändå.

rygg och jag kände fortfarande värmen. Sedan började det pirra, dra, knycka och leva om från ryggen ända ned till högerfoten. När han slutat uppmanade han mig att gå till dörren och tillbaka. Det var proppfullt och knäpptyst i bönehuset. Jag steg upp gick. Då bröt jublet lös. Jag kom dit med kryckor men sedan den dagen har jag gått.

Vad var det som hände?

– Det är helt klart att det var Jesus som ingrep. Det förstod jag redan då.

Först var han rädd att förklamningen skulle komma tillbaka.

– Jag trodde att förklamningen skulle komma tillbaka om jag gjorde minsta fel. Men det har

den inte gjorts under alla år. Jag har fått så många gåvor av Gud och tydligen får jag fortfarande fler.

Men han måste hålla igång.

– Annars låser ryggen sig. Jag domnar om jag sitter länge.

Vad har du för hälsning till dem som sitter fast i missbruk?

– Det viktigaste och svåraste är det du gör nio-tusen gånger varje dygn – ett val. Jag gör fortfarande det valet varje dag, men inte längre medvetet. I början gjorde jag valet flera gånger om dagen. Då hjälper tron. Man måste göra valet själv. Annars blir det inte till något. Det går inte att försöka vara nykter för någon annans skull. Man måste göra det för sin egen skull.

Det första, svåra steget

JAG HADE nyligen förmånen att lyssna till en av Finlands främsta framtidsforskare, Mikko Dufva. Han beskrev varför det är så svårt att styra utvecklingen, om det så handlar om samhällsfrågor eller det egna livet.

Problemet är inte att förstå problemet. Det är den lättaste delen. Problemet kan vara att vi släpper ut för mycket koldioxid, att jag sitter stilla för mycket, eller att kyrkan inte når 25-åringar.

Inte heller lösningen är egentligen svår att greppa. Vi behöver äta mindre kött och sluta använda fossilt bränsle, jag behöver röra mer på mig och kyrkan måste lära sig lyssna på vad 25-åringar behöver i stället för att ge dem färdiga svar.

DET SOM är svårt, menar Dufva, är att ta det första steget mot den lösningen. Även om vi vill ha lösningen vill vi inte göra det

som krävs för att komma dit. Det handlar alltid om att ge upp något vi trivs bra med.

Man tänker osökt på den unge rike mannen i evangeliet. Han visste vad han hade för problem ("jag vill vinna evigt liv") och Jesus ger honom lösningen: att följa honom. Men Jesus beskriver också det första steget och det gör mannen bedrövad: sälj allt du äger och ge åt de fattiga.

OFTA ANVÄNDER vi problembeskrivning som en ursäkt för att inte ta något steg alls. Vi intalar oss att om vi bara kan förstå problemet tillräckligt väl så ska problemet lösa sig självt.

Dufva menar att vi behöver börja i andra ändan. När vi betraktar möjliga framtider, från riktiga katastrofscenarier till att saker kan bli riktigt bra, så uppstår ett slags fönster inom vilket vi uppfattar att saker är

»Det handlar alltid om att ge upp något vi trivs bra med.«

möjliga. Det handlar inte så mycket om vad som verkligen är troliga scenarier, utan mer om vad vi på rätt subjektiva grunder uppfattar som realistiskt.

En viktig orsak till hur detta fönster placeras är de framtidsbilder vi möter i media och underhållning. När vi konfronteras med hotfulla budskap från våra politiker och med dystopier på Netflix blir vår uppfattning om framtiden mörk. De goda möjligheterna känns inte mer möjliga. Så tar vi inte de steg som kunde leda oss mot en bättre framtid.

DET HÄR gäller inte minst kyrkan, där vi under lång tid låtit sjunkande kurvor dominera vår bild av framtiden.

Därför behöver vi bättre framtidsbilder. Bara om vi vet vad det är vi offrar vårt bekväma nuläge för kan vi ta det där första obehagliga steget.

Den unge rike mannen må ha gått bedrövad bort, men den dominerande bilden i evangelierna är av att Jesus får människor att ta det första steget genom att förkunna Guds rike.

Det är fortfarande vår viktigaste uppgift.

Patrik Hagman är teolog och författare.

BOKNYTT!

Kaisa Aitlahti & Satu Reinikainen **Du är ett mästerverk**

Boken innehåller korta texter om dopet, vatten och Guds kärlek med förslag till rörelser att rita på barnets rygg med lugna rörelser. Det blir en stund av gemenskap och närhet som skapar trygghet.

*Här är jag,
smek mig mjukt.
Låt det goda ske.
Tack för glädjen,
gemenskapen,
livets stora äventyrsstig.*

Boken passar fint till exempel som dopgåva!

Fontana Media, inb. 16,90

Charlotte Frycklund **Bibels förlorare** – 44 berättelser om hopp och hopplöshet

Vi är vana vid att höra berättelserna om Bibels hjältar. Men hur är det med alla de som misslyckas, de som inte får något lyckligt slut? Kan vi lära oss något av dem?

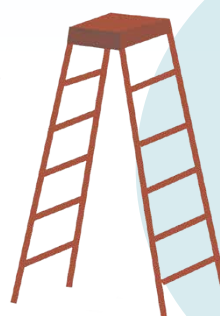
Argument, inb. 26,50

Vi bygger om!

Fontana Medias nätbokhandel på www.fontanamedia.fi är stängd tills vidare. En ny webbplats är på gång!

Beställningar:
info@fontanamedia.fi
eller tfn 040-831 5897.

EDGAR VICKSTRÖM

Hur segrar Jesus över onskans makter?

PÅ SÖNDAG slår vi i kyrkan fast att Jesus segrar över onskans makter, och det gör han ju. Det tror vi på, annars skulle vi knappast kalla oss kristna. Men samtidigt pågår ett oförsonligt anfallskrig i Ukraina, naturkatastrofer tenderar att avlösa varandra och världens stormakter visar inga tendenser att närma sig varandra – snarare tvärtom.

Vi betraktar alltså tredje söndagen i fastan, våren är i antågande och ljuset återvänder men det vi ser är ett konkretiserat teodicé-problem – hur kan det finnas så mycket onska i världen när Gud är både allsmäktig och god – när Jesus segrar över onskans makter?

DEN HÄR frågan har bekymrat troende människor i alla tider och har förstås inte ett entydigt svar. Själv tänker jag att mycket av svaret ligger i vår fria vilja som människor. Vi är inte dockor i Guds stora marionett-teater, utan har rätten att själva välja om vi vill göra gott eller ont. Alla gör fel ibland, och jag brukar förbryllat reflektera över Paulus ord "Ja, det goda som jag vill, gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag."

»Vi är inte dockor i Guds stora marionett-teater, utan har rätten att själva välja om vi vill göra gott eller ont.«

HUR SEGRAR Jesus då över onskans makter i vår vardag? Jag tänker att han utgör ett utmärkt (t.o.m. perfekt) exempel på hur vi människor ska agera i livets alla olika situationer. Varje gång som någon av oss, i Jesu efterföljd, väljer det goda handlingsalternativet har därmed Jesus ännu en gång segrat över onskans makter. Det kommer också en tid när segern blir fullständig och tydlig, men fram till dess är det upp till var och en av oss att göra goda val och dra vårt lilla strå till den goda stacken.

Edgar Vickström är en ekonom, teolog och präst som bland annat verkar som församlingspastor i Mariehamn. **Just nu** hoppas han på fred och det godas seger. **Hans tips:** Gör så gott du kan och låt dig inte nedslås av eventuella misslyckanden. Vad som än har hänt tidigare är det alltid rätt att försöka göra gott igen.

SÖNDAG 12.3.2023, Tredje söndagen i fastan

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagens

centrala motiv är berättelsen om utdrivningen av onda andar. Tematiskt ansluter sig denna söndag till första söndagen i fastan. Vi manas att framför allt tänka efter på vilken sida vi står. Båda söndagarna betonar att Kristus är segrare över mörkrets makter. Temat för söndagen är **Jesus segrar över onskans makter**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 26:12–16

ANDRA LÄSNINGEN

Upp. 3:14–19

EVANGELIUM

Joh. 12:37–43

"De älskade äran från människor högre än äran från Gud."

Läs mera i Joh. 12:37–43.

Psalmförslag

844: 1–3, 7

260

483

873

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Gode Gud, hjälp mig att göra det rätta och att bidra till det godas seger! Visa mig din väg och gör mig villig att vandra den.

Bönen är skriven av Edgar Vickström.

SÖNDAG 19.3.2023, Fjärde söndagen i fastan

Nästa söndag

är ett slags rastställe, en uppfriskande oas i fastetidens ökenvandring. Texterna berättar om hur Jesus bispisar de femtusent. Söndagen handlar också om människans behov av andlig föda. Jesus själv är livets bröd. Han delar ut sina goda gåvor till oss och lär oss att dela med oss av vårt eget till dem som behöver det. Temat för söndagen är **Livets bröd**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Amos 8:11–12 eller 2 Mos. 16:11–19, 31, 35

ANDRA LÄSNINGEN

1 Petr. 2:1–3

EVANGELIUM

Joh. 6:24–35

"Jesus svarade: Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta."

Läs mera i Joh. 6:24–35.

Psalmförslag

383

814

762

314

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Låt barnen följa med till kyrkan

Babysång i kyrkan, babyrytmik eller kanske knattekyrka? Församlingarna ordnar mycket program för barn och deras föräldrar. Kolla in vad din församling eller grannförsamlingen har på gång i församlingsannonseringen på dessa sidor!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR

Esbo domkyrka sö 12.3 kl. 12.15:

Kanckos, Janne Sironen och Kronlund.

Olars kyrka sö 12.3 kl. 17: mässa med stilla musik. Jäntti, Janne Sironen och Fiona Chow. Kvällste.

Karabacka kapell sö 19.3 kl. 10: Ertman, Leppänen. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 19.3 kl. 12.15: Konfirmandsöndag. von Martens, Sandberg, Kronlund och Brunell. Under högmässan hålls Söndagsklubben för barn i Förrättningskapellet.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn:

Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fr.

Söndagsklubben för barn: sö 19.3. Vi hör en kort bibelberättelse, sjunger och pysslar med klubbledare Alina Blomberg, medan högmässan firas i Esbo domkyrka kl. 12.15. Barnen deltar med vårdnadshavare i inledningen av högmässan, går med ledaren till klubbtrymmet i Förrättnings-

kapellet och återvänder med klubbledaren innan nattvarden.

Dagklubbar 2023–2024: Klubbarna är för 2–5-åringar och hålls förmiddagar i Gammelgård, Esboviken, Olars och Esbo centrum. Elektronisk anmälan 1–31.3 på esboforsamlingar.fi. I dagklubbarna jobbar utbildade barnledare och verksamheten grundar sig på Esbo församlingars plan för småbarnspedagogik. Klubbstart v.33. Mer info, pris och möjlighet till befrielse från avgift på esboforsamlingar.fi. Frågor om klubben: Lisa 050 432 6861, lisa.wentjarvi@evl.fi, frågor om anmälan: Helena 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi

Babysång i kyrkan: fr 10.3, 17.3 och 24.3 kl. 10.30 i Olars kyrka. Sjung, dansa och gläds med din baby. Alla fredagar i mars sjunger vi psalmer & sänger, spelar och dansar i c. 30 min. Kaffeservering och hemmavarande syskon är välkomna. Ingen avgift. Frågor: kantor Nina, nina.kronlund@evl.fi

Unga: Må 13.3 och 20.3 kl. 17 Sode ungdomskväll; chill, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda. Sökövägen 13.

Symamsellerna: Ti 21.3 kl. 16–19 träffas handarbetsgruppen som stickar och handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Samlingar för daglediga:

To 23.3 kl. 13–14.30. Torsdagsträffen i Södrick kapell. Tema: Vilken är din favoritdikt? Samvaro och andakt.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, va-rauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on–to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espoo@evl.fi

GRANKULLA

Lö 11.3 kl. 15–18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. För-

handsanmälan till Daniela Hildén 050 443 0045.

Sö 12.3 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.

Ti 14.3 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Barbro Smeds.

Gäst: Matias Uusikylä som berättar om Lennart Segerstråles konst i ord och bild.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i övre salen, Heli Peitsalo.

Kl. 18: Sorggrupp i övre brasrummet, Ulrik Sandell, Catherine Granlund.

On 15.3 kl. 14: Kyrkosyfoeringen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

To 16.3 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund,

Carola Wikström.

Kl. 16.30–18: Livskraft i övre brasrummet, Carola Wikström. Mer info och anmälningar till carola.wikstrom@evl.fi eller 050 343 6885.

Lö 18.3 kl. 10–13: Barnpassning till förmån för Gemensamt Ansvar i Sebastos, Daniela Hildén, Carola Wikström. Förhandsanmälan senast 10.3 till daniela.hilden@evl.fi
Sö 19.3 kl. 12: Högmässa, Torsten Sandell, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Under kyrkkaffet berättar Torsten om Koranens källor.

Må 20.3 kl. 18–20: Bibelstudium med Torsten Sandell i övre brasrummet.

Ti 21.3 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.
On 22.3 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 23.3 kl. 10–11: Lovsångs- och för-bönsgrupp i övre brasrummet, Carola Wikström.

Kl. 16.30–18: Livskraft i övre brasrummet, Carola Wikström. Mer info och anmälningar till carola.wikstrom@evl.fi eller 050 343 6885.

KYRKSLÄTT

Sö 12.3 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Må 13.3 kl. 18.30: Sång och bönen i S:t Mikael's kyrka

Ti 14.3 kl. 12: Tisdagsträff i Veikkola på församlingshemmet

To 16.3 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Lö 18.3 kl. 12: Slöjdgruppen träffas på Gamla Kustvägen 86

Sö 19.3 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Må 20.3 kl. 18.30: Sång och bönen i S:t Mikael's kyrka

Ti 21.3 kl. 13.30: Seniorgruppen på Hörnan

To 23.3 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 12.3 kl. 11 Gudstjänst: i Gamla kyrkan, Janne Heikkilä, Kristiina Heikkilä

Tis 14.3 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 14.3 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6

Ons 15.3 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, Kaj-Mikael Wredlund: Insamlingen Gemensamt Ansvar 2023

Ons 15.3 kl. 18.30 A-män bastukväll: De Gamlas Hem, Aleksanterinkatu 19, förhandsanmälan senast tors. 9.3 till kyrkoherde Janne Heikkilä, tfn 040 649 1442

Sön 19.3 kl. 11 Högmässa: i Gamla kyrkan, Janne Heikkilä, Anna Arola, kyrkkaffe

Tis 21.3 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 21.3 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6

Ons 22.3 kl. 13 Onsdagskaffe: OBS! Caféträff, vi träffas på restaurang Wivi, Koulukatu 18

Måndag, onsdag, torsdag kl. 15–18 och tisdag kl. 16–18. Telefonjour för familjer om neuropsykiatriska syndrom: (bl.a. ADHD, autism) samt inom utmanande beteende med barn och ungdomar, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach och barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

VANDA

FRE 10.3 kl. 10–11 Musikleik: för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 10.3 kl. 14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–11 mån i Dickursby kyrka.

SÖ 12.3 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Heidi Åberg.

ONS 15.3 kl. 12–14 ViAnda-kören: övar i Helsingård. Konungsv. 2.

ONS 15.3 kl. 18–19 Sångstund: för alla åldrar i Dickursby kyrka.

ONS 15.3 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

FRE 17.3 kl. 10–11 Musikleik: för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 17.3 kl. 14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–11 mån i Dickursby kyrka.

SÖ 19.3 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Anders Ekberg.

SÖ 19.3 kl. 12 Högmässa: i Dickursby kyrka. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Ti 21.3 kl. 13 S:t Martinskretsen: i Martinristi. Mårtensdalsst. 2.

ONS 22.3 kl. 12–14 ViAnda-kören: övar i Helsinggård. Konungsv. 2.

ONS 22.3 kl. 14 Dickursbykretsen: i Folkhälsanhuset. Vallmov. 28.

ONS 22.3 kl. 18–19 Sångstund: för alla åldrar i Dickursby kyrka.

ONS 22.3 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

ESBO

Babysång i kyrkan

Babysång i kyrkan på fredagar: 10.3, 17.3 och 24.3 kl. 10.30 i Olars kyrka. Sjunga, dansa och gläds med din baby.

Alla fredagar i mars sjunger vi psalmer & sånger, spelar och dansar i ca 30 min. Kaffeservering och hemmavarande syskon är välkomna. Ingen avgift. Frågor: kantor Nina, nina.kronlund@evl.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Höbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Söndag 12.3 högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 12.3, mässa: kl 15 i Folkhälsan seniorhus.

Tisdag 14.3 & 21.3: kl 12 middagsbön & diakonijour.

Onsdag 15.3, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.3, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, eftisbarn medverkar, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 21.3, Tomasmissan: kl 18 i Johanneskyrkan. Predikant: Martina Harms-Aalto.

Tisdag 21.3, andakt: kl 17.30 i Seniorhuset på Drumsö.

Onsdag 22.3, korsvägen: kl 18 i Johanneskyrkan. Vi vandrar med Jesus från Pilatus till korset och graven.

GEMENSKAP

Lördagsgruppen för män: 11.3 kl 10–11.30 i Hörnan. Välkommen med för att träffa nya och gamla bekanta, diskutera och dricka kaffe och äta brunch. Anmäl dig gärna på förhand till Mats Almqvist, 0405713422.

Johanneskaffe: måndag 13.3 kl 14–16 på Café Tin Tin Tango i Tölö. Ingen förhandsanmälan behövs. Mera info ger Viivi Suonto, tel. 050 407 5165

Diakoniträff: torsdag 16.3 kl 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Stillhetens yoga®: torsdag 16.3 och 23.3 (samt alla torsdagar till och med 11.5, utom skärtorsdag) kl 18–19.30 i Johanneskyrkan. Du behöver ha med dig en yogamatta eller annat underlag. Förhandsanmälan och mera info: maria.repo-rostedt@evl.fi

Bibel, tro och tvivel: 20.3 kl 18–20 i Hörnan. Gäst: Henrik Andersén.

Träffpunkt: tisdag 21.3 kl 14–15.30 i Höbergssalen.

Anmälan till sommardagar på Labbnäs, Kimitoön 5–9.6: Förfrågningar och anmälan till Karin tfn:0503800867 eller anmalan.johannesfors@evl.fi senast 14.4.2023.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé: måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka.

Musikleik: måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus, utrymmet Kääntöpaikka, torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleiken ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

Missa inte! Family fun: onsdag 15.3 kl 17 i Hörnan.

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Orgelkonsert: Max Reger 150 år. Professor Ulrich Walther, Österrike. 10.3 kl 19 i Johanneskyrkan. Fritt inträde.

Programmet för unga: hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb:

@johannesforsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan.

MU-mässa (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas de 9.3 och 23.3 i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596 851.

BARN OCH FAMILJ

Musikleik tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.

Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15.

Pysselklubb: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050–380 3936.

Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769

Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan.

Matteus barnkör övar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769

MUSIK

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

GEMENSKAP

Stickklubben: Torsdag kl. 11–13 (jämna veckor i vår). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050–380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Vi läser Tomas Sjödens Ljudet av tystnad och träffas var tredje vecka och diskuterar boken. Nästa träff 13.3 Mer info via kansliet, 09 2340 7300 (öppet ti & to 10–14)

Samling för män: 17.3.2023 Sören Lillkung talar kring temat: "Kreativitet och skapande – i vilken ordning?" Sören är VD för Kulturfonden och den som startade sånggruppen His Masters Noise.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Vår diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050–380 3986.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15

www.petrusforsamling.net

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 12.3 och 19.3 Thylin. Kaffe efteråt.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och Cool-Kids för barnen. Inget barnprogram 12.3 p.g.a. Knattekyrka. 19.3

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Knattekyrka: 12.3 kl. 10 i Petruskyrkan. Välkommen på hela familjens morgon i Petruskyrkan! Knattekyrkan är en guds-tjänst på barnens villkor med sång, lek, pyssel och mat efteråt tillsammans. Välkommen med hela familjen, mor- och farföräldrar eller faddrar!

BÖN OCH ANDAKT

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 14.3 kl. 19. Två-språkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Torsten Sandell, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontakt-uppgifterna ovan.

GEMENSKAP

Dagscafé: 14.3 kl. 13. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Gudstjänstgruppen i Munksnäs: 16.3 kl. 18 i Munksnäs kyrka. En bönegrupp kring gudstjänsterna i Munksnäs för att bygga gemenskap och tillsammans bära våra gudstjänster och Munksnäsborna i bön. **Petra-frukost:** 25.3 kl. 10 i Petruskyrkan. Bli inspirerad och njut av morgonen! Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Gäst: Susanna Landor.

KURSER

Föräldrakurs: För dig med barn 0–10år. Fem kvällar om föräldraskap med föredrag och samtal kring bl.a. "att bygga en stadig grund, kärlek i handling och att sätta gränser". Varannan ti kl. 17–19, start 28.3. Barnvänlig middag serveras från 16.30. Åldersanpassad barnpassning. Anmälan till Rebecka, rebecka.bjork@evl.fi

Tonårsföräldrakurs: För dig med barn 11–18år. Fem kvällars kurs med teman särskilt riktade till föräldrar med tonåringar och blivande tonåringar. Även bonus-föräldrar, ensamstående och blivande tonårsföräldrar är varmt välkomna. Ons kl. 18–20, start 29.3. Middag kl. 18. Anmälan till Rebecka Björk.

SJUNG I KÖR

Petrus Vokalensemble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder sporadiskt. Kören övar i regel torsdagar kl. 18.30 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell (@evl.fi).

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förbönsgudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER

Sö 12.3

Högmässa kl. 10: i Tenala kyrka.

Högmässa kl. 12: i Bromarvs kyrka.

Stenmässa kl. 18: i Ekenäs kyrka.

Sö 19.3:

Högmässa med konfirmation kl. 10: i Ekenäs kyrka

Kvällsmässa kl. 18: i Snappertuna kyrka.

Webbsänd andakt i fastetid kl. 14: i Youtube-kanalen Ekenäsnejdens församling och på Facebook.

Barockkonsert lö 18.3 kl. 18: i Ekenäs kyrka med Markus Sjöholm, dragspel. Bach, Vivaldi, Rameau, Marcello, Butts-tett. Fritt inträde, kollekt för Gemensamt Ansvar.

Babykonserter on 22.3 kl. 10.30 och kl. 13: i Ekenäs kyrka för familjens allra minsta i sällskap med en vuxen och syskon under skolåldern. Rytminstrument, såpbubblor och ballonger! P.g.a. begränsat antal rytminstrument, anm. senast 20.3 till Iselin, tfn 044-755 3611.

Pilgrimsvandring sö 26.3 kl. 12: Start och mål vid Ekenäs kyrka. Vi går ca 10 km Langansböle tur/retur. Anm. och frågor: Wille, tfn 0400-640 786.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 10.3:

– kl. 18.00 **Israelisk dans:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 12.3:

– kl. 10.00 **Högmässa:** Degerby kyrka. Sjöblom, Storbacka.

Må 13.3:

– kl. 13.00–15.00 **Pysselklubb:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 14.3:

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 15.3:

– kl. 13.15–16.30 **After school:** Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål, pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

– kl. 14.00 **Missionssyfsöreningen:** Prästgården. Björklöf, Lindell.

To 16.3:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund.

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 14.00 **Minnesträning och stödgrupp för anhöriga i samarbete med Nylands Minneslots:** Strandvägen 11. Tilläggsinformation: Petra Karjalainen, tel. 0400 321239. Lindell.

– kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Sö 19.3:

– kl. 18.00 **Kvällsgudstjänst med Even-song:** Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.

Må 20.3:

– kl. 13.00–15.00 **Einsteinklubb för nyfikna barn:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström

– kl. 18.30 **Bibelgrupp:** Prästgården. Hellsten. Ti 21.3

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 18.00 **Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 22.3:

– kl. 13.15–16.30 **After school:** Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Möjlighet att göra

EKENÄS

Pilgrimsvandring till Langansböle

Pilgrimsvandring söndag 26.3 kl. 12: Start och mål vid Ekenäs kyrka. Vi går ca 10 km Langansböle tur/retur. Anmälan och frågor: Wille, tfn 0400-640 786.

läxor (läxhjälp), äta mellanmål, pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

To 23.3:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund.

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Fre 10.3 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka. Vi firar en liten stund med de allra minsta. Därefter går vi till Stora prästgården på lunch. Ingen avgift och ingen föränmälan behövs!

Sö 12.3

• kl. 10 **Gudstjänst:** i Karis kyrka. Gudstjänsten streamas också via församlingens YouTube-kanal.

• kl. 12 **Högmässa:** i Pojo kyrka.

Ons 15.3 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

To 16.3 kl. 10–18 Bönedag: i Pojo kyrka. Kyrkan är öppen – välkommen!

Sö 19.3

• kl. 10 **Högmässa:** i Karis kyrka.

• kl. 12 **Högmässa:** i Pojo kyrka.

Må 20.3 kl. 14 Bibelgruppen: i Karis församlingshem.

Närmare information om församlingens alla evenemang finns på församlingen webbplats: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

13.3. kl. 17.00–18.30 Kvällsfamiljeklubb med soppa: i Virkby kyrka.

15.3. kl. 18.00 Kvällsmässa och kvällste: i Virkby kyrka.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Lö 11.3 kl. 13.15 –16.45 Andakt och program: Vårberga församlingscentrum, dövrpräst Maria Lindberg

Lö 11.3 kl. 16 Knattekyrka i Lilla kyrkan: Diskanten, 6-åringarnas bibelutdelning

Sö 12.3 kl. 9.30 Gudstjänst i S:t Olofs:

Årsmöte för kapellföreningen efteråt.

Kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Gaudea-muskören, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp

Må 13.3 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

kl. 14 Kaffeandakt: Café Ankaret

Ti 14.3 kl. 9.30 Familjeträff i Sjötorp: Kråkö

On 15.3 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret

On 15.3 kl. 17 Missions- och bibelkväll:

Café Ankaret: Erik Vikström medverkar

to 16.3. klo 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

To 16.3 kl. 19 Kvällsmässa: Lilla kyrkan

Sö 19.3 kl. 10 Mässa i Emsalö kapell: Efteråt kapellföreningens årsmöte.

Sö 19.3. kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: lägerdeltagare åk 4–7, Marianne Kulp's gudstjänstgrupp

Må 20.3 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

Må 20.3. kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café Ankaret

On 22.3 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret

On 22.3 kl. 13 Mariakretsen: Musikrummet

To 23.3. klo 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

To 23.3. kl. 13.30 Missionskretsen:

musikrummet

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforasamling.fi.

To 9.3 kl. 13: Box missionskrets: Bykyrkan Tabor. OBS, flyttat datum!

Sö 12.3 kl. 13 Högmässa: Sibbo kyrka. Körer och band från tributkonserten till Andraé Crouch, To God Be The Glory medverkar i mässan.

Må 13.3 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården. En diskussionsgrupp för män. Med Patrik Frisk.

On 15.3 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 15.3 kl. 12 Ättaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

To 16.3 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: Prästgården. En diskussionsgrupp för kvinnor. Med Lena Blomstedt.

Sö 19.3 kl. 12: Högmässa: Sibbo kyrka.

Må 20.3 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

Ti 21.3 kl. 13.30 norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Stefansson. 050-5233918.

On 22.3 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

To 23.3 kl. 13 Box missionskrets: Bykyrkan Tabor.

Förändra smått men långsiktigt!

Sandra Mellberg är hushållsrådgivare på Marthaförbundet. Hennes råd i ekofastan: Ät enligt säsong, och gör småskaliga men långsiktiga förändringar!

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

Sandra Mellberg är sakkunnig inom näringslära, hemma från Vasa men bosatt i Helsingfors.

– Jag tror att riktig mat som vi äter tillsammans är lösningen på många av de problem vi ser i samhället i dag, säger hon.

Varför är det bra att äta enligt säsong och hur kan vi göra det?

– Största anledningen till att äta enligt säsong är att vi får använda oss av produkter som smakar bra. Jämför gurka och tomat. Under sommaren är de fulla av smak, medan vi på vintern betalar för vattniga tomater och gurkor som knappt smakar något alls.

– En annan anledning till att äta enligt säsong är priset. Tomater kostar cirka 5 till 7 euro per kilo på vintern medan man kan få tag på tomater till priset av 1 euro per kilo på sommaren. Om man tycker att det är dyrt med grönsaker kan man blicka mot våra inhemska grödor i säsong; vitkål, rödkål, morot och rödbeta har alla ett kilopris på under 2 euro. Kålrot, rova, rotselleri, palsternacka och kinakål innehåller ett kilopris på under 5 euro. Dessa grödor innehåller betydligt fler näringsämnen än gurka, tomat och isbergssallat. Dessutom har de ett minimalt klimatavtryck. När vi äter inhemska säsongsvor minskar transportsträckorna och behovet av förpackningsmaterial. Vi upprätthåller även lokala jordbruk och finländska mattraditioner när vi använder oss av det som växer i landet.

Vad tycker du är att äta lätt?

– Att äta hållbart och hälsosamt. Det betyder fokus på grönsaker, frukt och bär samt rikligt med goda kolhydratkällor, såsom potatis, korn eller speltgryn eller fullkornspasta. Lätta proteinkällor är baljväxter och inhemsk fisk. Kött och fågel ska också få ingå, men spelar då en biroll istället för huvudrollen.

Har du tips till föräldrar där barnen inte gillar vegetariskt?

– Jag ogillar att tala om mat som vegetarisk och icke-vegetarisk. En måltid är en måltid, vare sig den innehåller kött eller inte (så länge den är någorlunda fullvärdig näringsmässigt). Så mitt första tips är att inte sätta så mycket fokus på att rätten är vegetarisk utan presentera rätten som sådan, exempelvis spenatsoppa eller rödbetsbiff, och skippa namn som vegetarisk lasagne. Mitt andra tips är att laga rätter som barnen vanligtvis tycker om, men byt ut köttet mot ett vegetariskt alternativ eller dryga

Sandra Mellberg jobbar med mat och hållbarhet. FOTO: MAJA-STINA ANDERSSON

ut köttmängden med rotfrukter, linser eller bönor. Laga belugalinser istället för malet kött till fredagstacón, eller en pasta bolognese på bondböna istället för kött. Och lyft upp mer traditionella vegetariska rätter såsom ärtsoppa, spenatplättar och potatis-purjolöksoppa.

Hur ska vi tänka för att ekofasta inte ska bli ett stressmoment eller ge samvetsqual?

– Jag brukar själv inte fasta, utan försöker istället skapa mig rutiner som är hållbara i längden. Men jag tycker att ekofastan kunde vara ett ypperligt tillfälle att göra en livsstilsförändring som man länge tänkt ta itu med. Det kan vara bara en liten grej, som att börja konsumera mera inhemskt eller ekologiskt, börja äta mer fisk eller byta ut en av veckans köttätter till en vegetarisk. Det kan också handla om att motstå frestelser som lockar i butiken. Och det kan räcka med att göra det bara en gång. Allt är hemåt.

»Jag misslyckas konstant! Det är så jag utvecklas i köket.«

Ekofasta

Den årliga kampanjen Ekofasta genomförs av aktörer inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland tillsammans med olika samarbetspartner.

Fokus ligger på ansvarstagande och måttfullhet i relationen till klimat och miljö.

Mer info på: ekofasta.fi

Kan du ge exempel på när du misslyckats ordentligt med något i köket? Hur tänker du då?

– Jag misslyckas konstant! Det är så jag utvecklas i köket. Otaliga gånger har jag bakat stenhårda surdegsbröd som är oätliga. Senast lyckades jag tillsätta lite för mycket salt i min rätt, men med lite kunskap och kreativitet kan man ofta förvandla ett fullständigt misslyckande till något riktigt gott.

Ditt favoritrecept i vardagen?

– Crème Ninon, grön ärtsoppa. Finns på vår hemsida martha.fi. Det är överraskande gott och väldigt enkelt!

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Förändra smått men långsiktigt!

Sandra Mellberg är hushållsrådgivare på Marthaförbundet. Hennes råd i ekofastan: Ät enligt säsong, och gör småskaliga men långsiktiga förändringar!

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Sandra Mellberg är sakkunnig inom näringslära, hemma från Vasa men bosatt i Helsingfors.

– Jag tror att riktig mat som vi äter tillsammans är lösningen på många av de problem vi ser i samhället i dag, säger hon.

Varför är det bra att äta enligt säsong och hur kan vi göra det?

– Största anledningen till att äta enligt säsong är att vi får använda oss av produkter som smakar bra. Jämför gurka och tomat. Under sommaren är de fulla av smak, medan vi på vintern betalar för vattniga tomater och gurkor som knappt smakar något alls.

– En annan anledning till att äta enligt säsong är priset. Tomater kostar cirka 5 till 7 euro per kilo på vintern medan man kan få tag på tomater till priset av 1 euro per kilo på sommaren. Om man tycker att det är dyrt med grönsaker kan man blicka mot våra inhemska grödor i säsong; vitkål, rödkål, morot och rödbeta har alla ett kilopris på under 2 euro. Kålrot, rova, rot-selleri, palsternacka och kinakål innehåller ett kilopris på under 5 euro. Dessa grödor innehåller betydligt fler näringsämnen än gurka, tomat och isbergssallat. Dessutom har de ett minimalt klimatavtryck. När vi äter inhemska säsongsvor minskar transportsträckorna och behovet av förpackningsmaterial. Vi upprätthåller även lokala jordbruk och finländska mattraditioner när vi använder oss av det som växer i landet.

Vad tycker du är att äta lätt?

– Att äta hållbart och hälsosamt. Det betyder fokus på grönsaker, frukt och bär samt rikligt med goda kolhydratkällor, såsom potatis, korn- eller speltgryn eller fullkornspasta. Lätta proteinkällor är baljväxter och inhemsk fisk. Kött och fågel ska också få ingå, men spelar då en biroll istället för huvudrollen.

Har du tips till föräldrar där barnen inte gillar vegetariskt?

– Jag ogillar att tala om mat som vegetarisk och icke-vegetarisk. En måltid är en måltid, vare sig den innehåller kött eller inte (så länge den är näringsrik och fullvärdig). Så mitt första tips är att inte sätta så mycket fokus på att rätten är vegetarisk utan presentera rätten som

Sandra Mellberg jobbar med mat och hållbarhet.

FOTO: MAJA-STINA ANDERSSON

»Jag misslyckas konstant! Det är så jag utvecklas i köket.«

Ekofasta

Den årliga kampanjen Ekofasta genomförs av aktörer inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland tillsammans med olika samarbetspartner.

Fokus ligger på ansvarstagande och måttfullhet i relationen till klimat och miljö.

Mer info på: ekofasta.fi

sådan, exempelvis spenatsoppa eller rödbetsbiff, och hoppa namn som vegetarisk lasagne. Mitt andra tips är att laga rätter som barnen vanligtvis tycker om, men byt ut köttet mot ett vegetariskt alternativ eller dryga ut köttmängden med rotfrukter, linser eller bönor. Laga belugalinser istället för malet kött till fredagstacoen, eller en pasta bolognese på bondböna istället för kött. Och lyft upp mer traditionella vegetariska rätter såsom ärtsoppa, spenatplättar och potatis-purjolöksoppa.

Hur ska vi tänka för att ekofasta inte ska bli ett stressmoment eller ge samvetsqual?

– Jag brukar själv inte fasta, utan försöker istället skapa mig rutiner som är hållbara i längden. Men jag tycker att ekofastan kunde vara ett ypperligt tillfälle att göra en livsstilsförändring som man länge tänkt ta itu med. Det kan vara bara en liten grej, som att börja konsumera mera in-

hemska eller ekologiska, börja äta mer fisk eller byta ut en av veckans kötträtter till en vegetarisk. Det kan också handla om att motstå frestelser som lockar i butiken. Och det kan räcka med att göra det bara en gång. Allt är hemåt.

Kan du ge exempel på när du misslyckats ordentligt med något i köket? Hurtänker du då?

– Jag misslyckas konstant! Det är så jag utvecklas i köket. Otaliga gånger har jag bakat stenhårda surdegsbröd som är oätliga. Senast lyckades jag tillsätta lite för mycket salt i min rätt, men med lite kunskap och kreativitet kan man ofta förvandla ett fullständigt misslyckande till något riktigt gott.

Ditt favoritrecept i vardagen?

– Crème Ninon, grön ärtsoppa. Finns på vår hemsida martha.fi. Det är överraskande gott och väldigt enkelt!

AGRICOLA

Gemensamt Ansvar – Konsert onsdag 15.3 kl. 18 i Lappträsk kyrka

Agricolakören, Ruotsinpyhtään Kirkon Kuoro, Pirjo Laine, Nina Fogelberg, Vera Tollander. Info om Gemensamt Ansvar och andakt – Karin Åstrand, Kari Martikainen och Stina Lindgård. Frivillig programavgift till insamlingen Gemensamt Ansvar. Arr. Agricola församlingar.

Medlen från Gemensamt Ansvar 2023 används för medling i och lösande av ungas våld och konflikter. Den inhemska samarbetspartnern inom Gemensamt Ansvar 2023 är Stationens Barn rf, som med insamlingsmedlen utvidgar sitt arbete för att lösa allvarliga konflikter bland unga. Föreningen satsar särskilt på att sprida sitt K-O-arbete (från finskans Kiusaaminen Nolla, noll mobbningsfall) samt gatumedling till nya orter i Finland.

En K-O-expert kan bistå vid allvarliga och utdragna mobbningsfall när skolans och föräldrarnas insatser och resurser inte räcker till. K-O-experten är utomstående och neutral och arbetar förutom med elever och vårdnadshavare också med ett stort professionellt nätverk.

I gatumedlingen, ett koncept som tagits fram vid Stationens Barn rf, träffas minderåriga parter i en konflikt på ett tryggt möte där även vårdnadshavaren alltid är med. Medlaren är yrkesutbildad inom det pedagogiska området. Medlingen stöder barnets eller den ungas uppväxt och hälsa genom att erbjuda förövaren möjlighet att möta sitt offer, påverka behandlingen av fallet och på riktigt ta ansvar för sin handling.

Allas insats behövs för att unga inte ska behöva uppleva psykiskt eller fysiskt våld i skolan, på fritiden eller i sociala medier.

BORGÅ Konsert

Haydns Nelsonmässa i Borgå domkyrka

Vårvinterns storsatsning bland församlingarnas körer är Joseph Haydns Nelsonmässa, söndag 26.3 kl. 18 i Borgå domkyrka.

Det är ett samarbete med Borgå Oratoriekör och Kyrksläotts kammarorkester. Dirigent är Eric-Olof Söderström från Borgå svenska domkyrkoförsamling. Borgå Oratoriekör består av korister både från svenska och finska församlingarna i Borgå.

Solister är Elina Rantamäki, Minna Grönthal, Niilo Erkkilä och Toni Hintsala.

Biljetter 25 € från netticket.fi och Luckan.

Samma konsert ges 2.4 i Kyrksläotts kyrka med samma körer. Solister i Kyrksläotts kyrka är Elina Rantamäki, Minna Grönthal, Aarne Mansikka och Olli Tikkanen.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Lö 11.3 kl. 13.15–16.45 Andakt och program: Vårberga församlingscentrum, dövpräst Maria Lindberg

Lö 11.3 kl. 16 Knattekyrka i Lilla kyrkan: Diskanten, 6-åringarnas bibelutdelning

Sö 12.3 kl. 9.30 Gudstjänst i St Olofs: Årsmöte för kapellföreningen efteråt.

kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Gaudeamuskören, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp

Må 13.3 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

kl. 14 Kaffeandakt: Café Ankaret

Ti 14.3 kl. 9.30 Familjeträff i Sjötorp: Kråkö

On 15.3 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret

kl. 17 Missions- och bibelkväll: Café Ankaret, Erik Vikström medverkar

To 16.3. klo 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

To 16.3 kl. 19 Kvällsmässa: Lilla kyrkan

Sö 19.3 kl. 10 Mässa i Emsalö kapell: Efteråt kapellföreningens årsmöte.

Sö 19.3. kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: lägerdeltagare åk 4–7, Marianne Kulps gudstjänstgrupp

Må 20.3 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

Må 20.3. kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café Ankaret

On 22.3 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret

kl. 13 Mariakretsen: Musikrummet

To 23.3 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

kl. 13.30 Missionskretsen: musikrummet

BORGÅ Musik

Via Crucis-konsert på långfredagen i Borgå domkyrka

Borgå Oratoriekör har också övat in Via Crucis inför långfredagen och konsert blir det 7.4 kl. 20 i domkyrkan. Kantor Kaisa Sidoroff från Porvoon

suomalainen seurakunta är dirigent. Solist Markku Pihlaja, organist Anne Hätönen och Borgå brassorkester medverkar.

BORGÅ Familjer

Knattekyrka firas!

Knattekyrka firas **lördag 11.3 kl. 16** i Lilla kyrkan. Vi sjunger, rör på oss, ber och hör på en intressant bibelberättelse.

Alla som fyllt eller fyller sex år under 2023 får *Barnens bästa bibel*.

Knattekyrkan är anpassad för hela familjen och håller på ungefär 40 minuter. Därefter bjuds på saft och något smått och gott.

Medverkande är prästen Hanna Eisentraut-Söderström, familjearbetare Anita Strömfors, kantor Anne Hätönen och barnkören Diskanten.

Hela familjen är hjärtligt välkommen med till denna korta, barnvänliga gudstjänst.

Högmässa med körer och band

Söndag 12.3 kl. 13 blir det en musikbetonad högmässa i Sibbo kyrka.

Körer och band från tribut-konserten till Andraé Crouch, "To God Be The Glory", medverkar i mässan.

Varmt välkommen!

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

To 9.3 kl. 13: Box missionskrets: Bykyrkan Tabor. OBS, flyttat datum!

Sö 12.3 kl. 13 Högmässa: Sibbo kyrka. Körer och band från tributkonserten till Andraé Crouch, To God Be The Glory medverkar i mässan.

Må 13.3 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården.

En diskussionsgrupp för män, med Patrik Frisk.

On 15.3 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 15.3 kl. 12 Ättæuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

To 16.3 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: Prästgården. En diskussionsgrupp för kvinnor. Med Lena Blomstedt.

Sö 19.3 kl. 12: Högmässa: Sibbo kyrka.

Må 20.3 kl. 14 Kyrkoby missionskrets:

Kyrkoby

församlingshem.

Ti 21.3 kl. 13.30 Norra Paipis missions-

krets: Kontakt Ann-Britt Olenius-

Steffansson. 050-5233918.

On 22.3 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

To 23.3 kl. 13 Box missionskrets:

Bykyrkan Tabor.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

Fre 10.3 kl.10-11 Musikleik: för ca 1-4-åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

Fre 10.3 kl. 14-15.30 Babyrytmik: för ca 3-11 mån i Dickursby kyrka.

Sö 12.3 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Heidi Åberg.

Ons 15.3 kl.12-14 ViAnda-kören: övar i Helsingård. Konungsvägen 2.

Ons 15.3 kl.18-19 Sångstund för alla åldrar: i Dickursby kyrka.

Ons 15.3 kl.18-20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

Fre 17.3 kl.10-11 Musikleik: för ca 1-4-åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

Fre 17.3 kl. 14-15.30 Babyrytmik: för ca 3-11 mån i Dickursby kyrka.

Sö 19.3 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Sö 19.3 kl.12 Högmässa: i Dickursby kyrka. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Ti 21.3 kl.13 S:t Martinskretsen: i Martinristi. Mårtensdalsstigen 2.

Ons 22.3 kl.12-14 ViAnda-kören: övar i Helsingård. Konungsvägen 2.

Ons 22.3 kl.14 Dickursbykretsen: i Folkhälsanhuset. Vallmovägen 28.

Ons 22.3 kl. 18-19 Sångstund för alla åldrar: i Dickursby kyrka.

Ons 22.3 kl.18-20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

VANDA Jesu moder

Konsert med Earthly Angels

Lördag 25.3 uppträder Earthly Angels med konserten Sång till Maria kl. 19-20 i Dickursby kyrka.

Konsertens program är tillägnat Herrens moder Maria. Till hennes ära framförs musik av italienska kvinnliga tonsättare från 1600-talet, såsom Francesca Caccini (1587-1640), Barbara Strozzi (1619-1677) och Rosa Giacinta Badalla (ca. 1660-ca. 1710).

Earthly Angels: Kajsa Dahlbäck, sopran, Andrew Lawrence-King, barockharpa, Heidi Peltoniemi, cello, Eero Palviainen, luta.

Varmt välkommen!

Kajsa Dahlbäck.

FOTO: JOUNI HARALA

KOLUMNEN

HENRIKA LEMBERG

Fyra i minuten

ÅRETS GEMENSAMT Ansvar-insamling har börjat i sedvanlig ordning på kyndelsmässodagen. Detta år lyfter kampanjen fram det växande problemet våld bland ungdomar. Enligt en enkät som har gjorts år 2021 av Hälsa i skolan, svarade 38 847 elever att de har upplevt mobbning i skolan en gång i veckan eller oftare. Det innebär att fyra ungdomar i minuten blir allvarligt mobbade i Finland.

HUR KAN vi påverka detta fenomen, hur kan vi som föräldrar, gudföräldrar, lärare, vänner, diakoner, präster och ungdomsarbetsledare bemöta detta och sätta stop? Att bli mobbad är något som i värsta fall sätter sin prägel på resten av en människas liv.

I och med sociala medier är mobbningen inte nödvändigtvis något som syns utåt, men sker bakom skärmars obarmhärtiga diskussionsklimat. Vår uppgift som vuxna är att på ett sunt sätt bemöta ett osunt beteende. Det är inte nödvändigtvis vårt fel, men det är vårt ansvar. Förändringen börjar hos oss vuxna.

»Vår uppgift som vuxna är att på ett sunt sätt bemöta ett osunt beteende. Det är inte nödvändigtvis vårt fel, men det är vårt ansvar.«

JAG VILL se en värld där fyra ungdomar i minuten får höra hur bra de är. Där de får höra hur mycket deras närvaro betyder i världen, hur just de är oersättliga, Guds skapade kära barn, som har hela framtiden framför sig.

SÅ NU vill jag utmana mig och dig till att berömma fyra ungdomar (eller fler!) som du ser under följande månad. Du och jag får vara med och sprida Guds omslutande kärlek för alla hans barn.

Henrika Lemberg är dikakoniarbetare i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Ny projektkör sjunger gospel

– Gospel är glädje och energi, säger kantor Camilla Wiksten-Rönnebacka. Hon leder en nystartad projektkör som uppträder i påsdagens högmässa i Sibbo.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

SIBBO Camilla Wiksten-Rönnebacka jobbar som kantor i Sibbo svenska församling sedan ett drygt år tillbaka. Just nu leder hon en projektkör som ska uppträda med gospelsånger i påsdagens högmässa i Sibbo.

– Jag hoppas den här kören kommer att förmedla påskens glada budskap, hopp, kraft och energi, säger hon.

Projektkörer som är aktiva under en avgränsad tid har blivit vanligare.

– Det är effektiv användning av allas tid. På det här viset kanske vi lyckas locka med människor som annars har svårt att förbinda sig till övnings-samma dag i ett år eller mer. Förhoppningsvis får vi vissa återkommande projektfaser med den här kören, säger Wiksten-Rönnebacka.

När intervjun för Kyrkpressen görs har kören inte hunnit börja öva än.

– När jag ser vilka och hur många som är med, vilka åldrar och vilka stämmor de representerar, så kan jag slå fast repertoaren helt och hållet. Men det kommer att vara en glad och energisk repertoar som passar påsdagens anda.

Några förkunskaper krävs inte.

– Men övningsgångarna är ganska få och vi ska sedan uppträda i en festmässa, så en viss vana vid att sjunga och vid noter kan underlätta.

Om intresse finns kan kören fortsätta med något annat projekt efter påsken, konstaterar hon.

Projektkörer som är aktiva under en begränsad tid passar dagens människor som inte alltid har lätt att förbinda sig en längre tid, konstaterar kantor Camilla Wiksten-Rönnebacka.

FOTO: MIKAEL GRÖNROOS

Vad är det som gör att du gillar gospelmusik och vad betyder den på ett djupare plan?

– Gospelmusik är att förmedla det kristna budskapet. Det som fascinerar mig är glädjen och energin och att det är medryckande.

– Och rytmen! Infiltrerar dottern **Amelie** 6 år i bakgrunden under telefonintervjun.

– Det också! Även om det också finns lugnare gospelsånger. Man blir väldigt glad och upplyft av att jobba med och sjunga gospel, säger Camilla Wiksten-Rönnebacka.

Under övningarna ackompanjeras kören av kantor Lauri Palin.

– Och vid påsdagens högmässa finns ett band som ackompanjerar.

»Man blir väldigt glad och upplyft av att sjunga gospel.«

Trivs bra i Sibbo

Camilla Wiksten-Rönnebacka har jobbat i ett år och några månader i Sibbo svenska församling.

– Jag trivs superbra! Det är en härlig arbetsgemenskap, och det känns som en kreativ arbetsplats där man har möjlighet att utvecklas och får göra egna projekt.

Innan hon landade i Sibbo jobbade hon bland annat som frilanskantor i 20 år, ibland med fastanställning i olika församlingar.

– Vid sidan av kantorsjobbet undervisar jag också i liten skala i solosång och pianospel och jobbar med att tonbilda körer. När man tonbildar en kör jobbar man med körens sound. Målsättningen är att få kören att klinga bra. Man jobbar med koristernas sång och andningsteknik, vokalfärger, rytm och fraserings när de sjunger sin repertoar, och hjälper dem att utvecklas tekniskt.

Camilla Wiksten-Rönnebacka och projektkören

Kontakta kantor Camilla Wiksten-Rönnebacka om du vill veta mer om kören: camilla.wiksten-ronnebacka@evl.fi eller 050 330 4734.

Kören övar sex gånger före påsk, i församlingshemmet i Kyrkoby, onsdagar kl. 18.30.

Åldersgränsen är 18 år och uppåt.

Camilla Wiksten-Rönnebacka undervisar också i solosång, pianospel och tonbildning av körer.

Hon bor i Borgå med man och två barn.

På fritiden ägnar hon sig hängivet åt ridning och hästar med sina döttrar. ”Så mycket jag hinner är jag i stallen.”

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Proffs på jobbet

KOLUMN

Markus
Andersén har
följt med läger-
arrangemangen
i Helsingfors
församlingar
i 25 år.

UNDER MÅNGA år har jag haft glädjen att följa med proffs i sitt arbete, då vi utnyttjat till fullo de tjänster församlingarna erbjuder i form av läger och resor. Dels som deltagare, både som barn och vuxen, och dels som förälder till barn som deltar i verksamheten.

Få kanske förstår hur mycket planering och förbehåll det krävs till exempel för att ordna ett skribaläger eller en sportlovsresa. Många arrangemang kräver närmare ett års förbehållning, så att man säkert får bokat de lägergårdar och logement man vill ha. Samma gäller transporter och resor, särskilt då man ofta önskar att en viss busschaufför kör bussen under resan.

Variablerna ovan är kanske de mera självklara, men utöver dem finns det en myriad av detaljer som måste stämma för att det ska lyckas. Dagarna fylls av aktiviteter som kräver planering gällande medhavd utrustning, vem som ska leda just den aktiviteten och hur alla tidtabeller ska passa ihop.

EFTERSOMMAN har att göra med människor, ofta minderåriga ungdomar, finns utöver allt annat ett ansvar för alla deltagare. I en grupp

på, säg, 30 ungdomar, finns det med stor sannolikhet någon som inte riktigt klarar dagens sysslor utan att en vuxen aktivt hjälper.

Nu är jag inte insatt i hur mycket av församlingsanställdas utbildning handlar om just evenemangsproduktion, men tydligen inte i praktiken alls. Nu kanske någon reagerar på ordet "evenemangsproduktion"? Jag kan intyga att ett skribaläger eller en vecka på vinterläger i en skidort i högsta grad handlar om evenemangsproduktion – utöver det andliga arbetet som planeras före lägret och utförs under lägret.

Det är direkt imponerande hur skickligt detta görs. Det kan verka "heimlaga" men oftast är det långt ifrån det, då det finns noggranna tidtabeller och planer för arbetsindelning. Om man skulle printa ut det i form av ett GANTT-schema (som används t.ex. inom projektstyrning), skulle man behöva antingen ett mycket stort papper eller verkligen liten font, sannolikt båda.

UTÖVER DET rent praktiska fixandet fascinerar jag av dessa proffs ork. Det är mycket inten-

sivt att dra dessa läger och nattsömnen tenderar att bli kort. Då finns ju risken att även stubinen blir kort, men det kan den naturligtvis inte bli med de ungdomar/barn man har åtagit sig att underhålla och undervisa för en överkomlig framtid. Dessa vuxna ska vara förebilder och andliga vägledare, det skulle klinga illa om den vuxna ledaren först ger en skopa ovet för att man kommit sent till samlingen och sedan snabbt växlar roll till den andliga ledaren och börjar tala om försoning och förlåtelse. Skulle inte fungera så bra.

Jag har själv lite erfarenhet av att vara vuxen ledare på till exempel skidresor. Då ingick det inte i mina uppgifter ens att ordna program eller annat komplicerat, min enda uppgift var att försöka få ungdomarna att gå och sova, vakta en stund tills de somnat och sedan på morgonen väcka dem igen. Efter en vecka av detta var jag helt slut och i behov av vila och total tystnad. Hur någon klarar av detta och dessutom ordnar program och andlig verksamhet överskrider min förståelse.

SÅ NÄSTA gång du skickar ditt barn på ett läger, tänk en tyst tanke för dessa hjältar. Och ifall du tänkt komma med någon synpunkt på hur de borde göra sitt jobb eller hur just ditt barn behöver specialarrangemang, tänk två gånger och lämna saken där. Låt proffsen göra sitt jobb.

»Utöver det rent praktiska fixandet fascinerar jag av dessa proffs ork.«

Hallå där Oliver Österman!

Oliver Österman är 18 år och nyinvald i församlingsrådet i Johannes församling.

– **JAG ÄR** superintresserad och insatt i församlingen genom hjälpisgrejer. Ju mer jag kan påverka desto bättre.

– Som konfirmand tyckte jag som många andra att kyrkan är supertråkig, de talar bara om Gud. Men kyrkan hjälper ju människor också och kan vara jätterolig för ungdomar, men det är det många som inte vet. Nu med en del erfarenheter från ungdomsverksamheten har det fått mig att tänka till.

OLIVER ÄR också bland annat intresserad av musik.

– Piano och sång är mina huvudinstrument. Jag spelar mest pop. Psalmer är inte riktigt min grej, men jag gillar till exempel sångerna i sånghäftena på skriban. De är religiösa men ändå poppiga, som *What if God was one of us*. *Hallelujah* är en av mina favoritsånger, att spela den på kvällssamlingarna med konfirmander är helt superfint.

TEXT OCH FOTO: ULRIKA LINDBLAD

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan.

MU-mässa (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas de 9.3 och 23.3 i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596 851.

Barn och familj

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Twentitisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. **Pysselklubb:** För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769

Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15:30–16:15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör övar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769

Musik

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Gemenskap

Stickklubben: Torsdag kl. 11–13 (jämna veckor i vår). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Vi läser Tomas Sjödens Ljudet av tystnad och träffas var tredje vecka och diskuterar boken. Nästa träff 13.3 Mer info via kansliet, 09 2340 7300 (öppet ti & to 10–14)

Samling för män: 17.3.2023 kl. 18.00 Sören Lillkung talar kring temat: "Kreativitet och skapande – i vilken ordning?" Sören är VD för Kulturfonden och den som startade sånggruppen His Masters Noise.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara

Kurser för föräldrar till barn och tonåringar

Kom med på fem värdefulla kvällar om föräldraskap med mat, föredrag och goda samtal. Under kursen får vi höra föredrag av både experter och vanliga föräldrar. Kurserna är gratis.

FÖRÄLDRAKURSEN är till för dig med barn 0–10 år. Teman på föräldrakursen är bl.a. att bygga en stadig grund, kärlek i handling, att sätta gränser.

VAR: Petruskyrkan, Skogsbäckvägen 15.

NÄR: Varannan tisdag kl 17–19 med start 28.3. Barnvänlig middag 16.30.

FÖR VEM: Passar alla som pratar svenska, finska eller engelska oberoende av livsåskådning eller familjesituation.

HUR: Anmälan senast 22.3 till rebecka.bjork@evl.fi, 050-473 5180.

Vi ordnar barnpassning, så kom hela familjen!

TONÅRSFÖRÄLDRAKURSEN är till för dig med barn 11–18 år. Teman på tonårsföräldrakursen är bl.a. att möta din tonårings behov, att utveckla emotionell hälsa, att sätta gränser och att hjälpa dem att fatta bra beslut.

VAR: Petruskyrkan, Skogsbäckvägen 15.

NÄR: Fem onsdagar, kl 18–20, med start 29.3.

FÖR VEM: Passar alla som pratar svenska, finska eller engelska oberoende av livsåskådning eller familjesituation. Även bonusföräldrar, ensamstående och blivande tonårsföräldrar är varmt välkomna.

HUR: Anmälan senast 22.3 till rebecka.bjork@evl.fi, 050-473 5180.

Säg till om ni behöver barnpassning så ordnar vi det!

"Kursen har påmint mig om vilken slags förälder jag egentligen vill vara."

Amanda Audas-Kass,
deltagare och mamma till tre

"Lägger du också ner alltför mycket tid på sånt som inte spelar någon roll? Här kan du investera fem kvällar i det viktigaste du har – din familj! Kvällarna ger konkreta verktyg och stärker ditt självförtroende som förälder."

Dessutom är det gratis mat och barnpassning. What's not to like?"

Rebecka Björk,
kursledare i Petrus församling

någon att tala med! Vår diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefondis och tor 10–14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 12.3 högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 12.3, mässa: kl 15 i Folkhälsan seniorhus.

Tisdag 14.3 & 21.3 middagsbön: kl 12 & diakonijour.

Onsdag 15.3, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.3, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, eftisbarn medverkar, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 21.3, Tomasmässan: kl 18 i Johan-

neskyrkan. Predikant: Martina Harms-Aalto.

Tisdag 21.3, andakt: kl 17.30 i Seniorhuset på Drumsö.

Onsdag 22.3, korsvägen: kl 18 i Johanneskyrkan. Vi vandrar med Jesus från Pilatus till korset och graven.

Gemenskap

Lördagsgruppen för män: 11.3 kl 10–11.30 i Hörnan. Välkommen med för att träffa nya och gamla bekanta, diskutera och dricka kaffe och äta brunch. Anmäl dig gärna på förhand till Mats Almqvist, 0405713422.

Johanneskaffe: måndag 13.3 kl 14–16 på Café Tin Tin Tango i Tölö. Ingen förhandsanmälan behövs. Mera info ger Viivi Suonto, tel. 050 407 5165

Diakoniträff: torsdag 16.3 kl 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Stillhetens yoga®: torsdag 16.3 och 23.3 (samt alla torsdagar till och med 11.5, utom skärtorsdag) kl 18–19.30 i Johanneskyrkan. Du behöver ha med dig en yogamatta eller annat underlag. Förhandsanmälan och mera info: maria.repo-rostedt@evl.fi

Bibel, tro och tvivel: 20.3 kl 18–20 i Hör-

nan. Gäst: Henrik Andersén.

Träffpunkt: tisdag 21.3 kl 14–15.30 i Högbergssalen.

Anmälan till sommardagar på Labbnäs, Kimitoön 5–9.6: Förfrågningar och anmälan till Karin tfn:0503800867 eller anmalan.johannesfors@evl.fi senast 14.4.2023.

MATTEUS För män**Om kreativitet för män**

Samling för män: **17.3.2023 kl. 18.00.** Sören Lillkung talar kring temat: "Kreativitet och skapande – i vilken ordning?"

Sören är VD för Svenska kulturfonden och den som startade sånggruppen His Master's Noise.

FOTO: CATIA PORTIN/KULTURFONDEN

PETRUS För barn**Knattekyrka för barnfamiljer**

Välkommen på hela familjens morgon i Petruskyrkan **12.3 kl. 10!** Knattekyrkan är en gudstjänst på barnens villkor med sång, lek, pyssel och mat efteråt tillsammans. Välkommen med hela familjen, mor- och farföräldrar eller faddrar!

JOHANNES Stillhetens yoga**Yogarörelser och bön**

Stillhetens yoga® varje torsdag **16.3–11.5**, utom 6.4. (skärtorsdag), **kl. 18–19.30.**

Stillhetens yoga är en mjuk form av yoga som kombinerar yogans rörelser med den kristna bönetraditionen. Övningen räcker 1,5 h. Vi gör övningar sittande, liggande och stående. Du behöver en yogamatta eller annat underlag. Anmälan och mera information: maria.repo-rostedt@evl.fi

ämnen per e-post eller post till kontakt-uppgifterna ovan.

Gemenskap

Dagscafé: 14.3 kl. 13. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Gudstjänstgruppen i Munksnäs: 16.3 kl. 18 i Munksnäs kyrka. En bönegrupp kring gudstjänsterna i Munksnäs för att bygga gemenskap och tillsammans bära våra gudstjänster och Munksnäsborna i bön.

Missa inte! Petra-frukost: 25.3 kl. 10 i Petruskyrkan. Bli inspirerad och njut av morgonen! Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Gäst: Susanna Landor.

Kurser

Föräldrakurs: För dig med barn 0–10år. Fem kvällar om föräldraskap med föredrag och samtal kring bl.a. "att bygga en stadig grund, kärlek i handling och att sätta gränser". Varannan ti kl. 17–19, start 28.3. Barnvänlig middag serveras från 16.30. Åldersanpassad barnpassning. Anmälan till Rebecka, rebecka.bjork@evl.fi

Tonårsföräldrakurs: För dig med barn 11–18år. Fem kvällars kurs med teman särskilt riktade till föräldrar med tonåringar och blivande tonåringar. Även bonusföräldrar, ensamstående och blivande tonårsföräldrar är varmt välkomna. Ons kl. 18–20, start 29.3. Middag kl. 18. Anmälan till Rebecka Björk.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder sporadiskt. Kören övar i regel torsdagar kl. 18.30 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell (@evl.fi).

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förbönsgudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

Övrigt

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkhöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

För familjer och barn

Familjecafé: måndagar och fredagar kl. 9.30–12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka.

Musiklek: måndagar och fredagar kl. 10 i Hörnan, tisdagar kl. 10 i Arabiastrandens invånarhus, utrymmet Kääntöpaikka, torsdagar kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: måndagar kl. 11 i Hörnan.

Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleken ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

Missa inte! Family fun: onsdag 15.3 kl. 17 i Hörnan.

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Orgelkonsert: Max Reger 150 år. Professor Ulrich Walther, Österrike. 10.3 kl. 19 i Johanneskyrkan. Fritt inträde.

Programmet för unga hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb:

@johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvängen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indragatan 1, utrymmet "Kääntöpaikka"

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 12.3 och 19.3 Thylin. Kaffe efteråt.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och Cool-Kids för barnen. Inget barnprogram 12.3 p.g.a. Knattekyrka. 19.3

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Knattekyrka: 12.3 kl. 10 i Petruskyrkan. Välkommen på hela familjens morgon i Petruskyrkan! Knattekyrkan är en gudstjänst på barnens villkor med sång, lek, pyssel och mat efteråt tillsammans. Välkommen med hela familjen, mor- och farföräldrar eller faddrar!

Bön och andakt

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! Förbön och Tack: Ti 14.3 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Torsten Sandell, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böne-

Härligt tyst

När Petrus församling ordnade retreat för unga vuxna stängde Pauliina Kittilä och Ida-Maria Pekkarinen av sina telefoner för en helg. – När en bunt fixare får åka på retreat är det som att Herrens härlighet lyser över en!

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PETRUS FÖRSAMLING Ett gäng med unga vuxna från Petrus församling åkte på tyst retreat till retreatgården Snoan för ett par veckor sedan. Vid middagen fredag kväll fick de tala, sedan gick de in i tystnaden, som varade till söndag eftermiddag. De gav ifrån sig telefonerna eller stängde av dem.

När det var dags för tidebön klingade husfolket i en klocka. Om morgnarna väcktes de av musik.

– Jag hade sett fram emot att åka på retreat i tre år och var jättetaggad. Jag satt mycket i brasrummet. Det var fint att andra satt i samma rum, men vi var tysta. Jag var ute på promenad, jag drack jättemycket te. För mig handlade det om att byta rytm och tillåta mig själv att sitta och vara, säger **Pauliina Kittilä**.

Ida-Maria "Iitu" Pekkarinen satt mycket och stickade.

– Att umgås tyst var både konstigt och skönt. I något skede fattade jag att ingen kommer att fråga mig om något, jag behöver inte komma med någon output. Det var det bästa! säger hon.

Blev tideböerna eller tystnaden en andlig upplevelse för er?

– Det var intressant, för jag känner ofta att jag söker mig till det där andliga utrymmet. Och nu när jag försökte gå dit var det som om Gud sa till mig: "Kunde du inte Pauliina bara vara människa?" Först vid femtiden på lördag eftermiddag fattade jag att nu får jag lägga bort det där med att prestera, säger Pauliina.

Iitu i sin tur gick in i retreaten ur erfarenheten att själv ha ett andlig arbete och vara "i desperat behov av ett ord från Gud".

– Jag tänkte att *nu* har Gud min fulla uppmärksamhet. I något skede insåg jag att Gud är här, men var är jag? Jag kände att Gud sa till mig att nu vill han ta hand om mig, och jag fattade att det var exakt vad jag behövde: att få sitta där i joggingskor och sticka.

En del kan uppleva retreatens tystnad som ångestfylld och tung. Blev det så för er?

– Jag hade inte alls förväntat mig att bli ångestfylld, för jag tycker ju om tystnad, säger Pauliina.

Men på lördagen märkte hon att hon blev överväldigad av alla tankar som välldes över henne.

– Jag ville bara komma förbi dem och in i det rofyllda. Då valde jag att föra ett vägledande samtal med retreatvärden **Birgitta Udd**. Jag sa till henne att jag kommer inte förbi de här tankarna, och hon sa att kanske jag bara ska se på

Pauliina Kittilä och Ida-Maria Pekkarinen stortrivdes på Snoan. FOTO: KAJSA SJÖBERG

»Jag kom nästan direkt till ro.«

dem och fråga vad de har för budskap. Det hjälpte mig att komma till ro.

Iitu i sin tur var lite orolig för att hamna in i en dipp och börja gråta hysteriskt – men ingenting sådant hände.

– Jag kom nästan direkt till ro. Jag kände: Nu är jag på ett förklaringsberg och Herrens härlighet lyser över mig i den här lite sunkiga stugan.

Många som deltar i en tyst retreat känner en lättnad över att slippa det emotionella arbetet det innebär att försöka etablera sin plats i en grupp eller ta hand om alla i en diskussion. Hur kände ni det?

– Ja, precis så! Det var en av de största sakerna för mig, att jag behövde göra noll emotionellt arbete för andra, säger Iitu.

Pauliina kände särskild lättnad över att få sitta tyst vid måltiderna.

– Bara lyssna på klassisk musik och äta tillsammans. Det kändes som om vi var en släkt som sitter vid ett matbord på jullovet. Gemenskapen kändes djup men ordlös.

Pauliina tänker att när man lever i en hetsig livsrytm kan det kräva mod att gå in i tystnad.

– För mig blev det viktigt att våga sitta med mina egna tankar då det inte fanns yttre intryck. Den tysta gemenskapen och trygga miljön var till hjälp.

Iitu upplevde sig älskad och vårdad av att det var någon annan som höll i hennes tidtabell: någon som plingade i en klocka när det var dags för mat eller tidebön.

– När jag knäppte på telefonen igen på väg hem till Helsingfors kände jag mig bara irriterad över att den började pipa igen. För mig var det en kunglig upplevelse att bli vårdad, sedd och älskad i tystnad, säger hon.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

De svarar gärna på frågor!

Johan Nysten sköter fastighetsärenden och Maria Kallio begravningsfrågor. De jobbar vid Korsholms kyrkliga samfällighet och du får gärna kontakta dem med frågor och önskemål!

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM Det finns många anställda på samfällighetsnivå som församlingsmedlemmarna inte alltid vet att de kan kontakta. **Johan Nysten** är chef för fastighetstjänsterna sedan snart ett år tillbaka, och är en av dem på ekonomikontoret som gärna hjälper till om det uppstår frågor eller önskemål.

– Församlingsmedlemmar kan kontakta mig i allt som hänger ihop med byggnader, tomter och skogsmark. Det finns kanske sådana som funderar på exempelvis nya möbler i församlingslokaler, ytor som behöver förnyas, belysning eller inomhusluft som borde ses över, allt sådant försöker jag svara på och mycket mera.

Han ser till att underhållet fungerar för sex kyrkor samt flera församlingshem, prästgårdar, begravningsplatser och skogsmark. Just nu jobbar Johan Nysten med en utvidgning av begravningsplatsen i Replot. När intervjun för Kyrkpressen görs är han på en rundtur i fastigheterna.

– Jag ska gå igenom vilka fastigheter som ska få luftvärmepumpar och sedan be om offerter.

Han tycker inte att de församlingar han jobbar med är överdrivet fastighetstunga.

– Delvis kunde vi kanske minska på något, men var och hur vet jag inte, jag är så pass ny i samfälligheten så jag har inte den överblicken än.

Utmaningar i jobbet just nu är den nya kyrkolagen som många väntar på.

– Vi skulle vilja veta vad den nya lagen konkret innebär så att vi kan fatta rätt beslut.

De förhöjda elkostnaderna har man också fått anpassa sig efter.

– Gemensamma kyrkorådet tog beslut om att vi skulle sänka inomhustemperaturen med två grader i alla lokaler, men inte låta den gå under 20 grader, så det har vi gjort. Och så har det budgeterats extra för elkostnader för detta år.

Har du någon favoritfastighet på ditt område?

– Jag är Vasabo, så som barn har jag lekt kring kyrkan i Gamla Vasa (Korsholms kyrka) och dit gick vi också från skolan vid jul och påsk, så kanske den. Men alla byggnaderna har sin charm! Och de är alla olika.

Johan Nysten och Maria Kallio vill hjälpa församlingsmedlemmar med praktiska frågor. FOTO: SU-SANN NABB-VOR-NANEN

Johan Nysten

Fastighetschef vid Korsholms kyrkliga samfällighet.
Bor i Vasa med fru och två barn.
Fritid: Golf, fotografering och vandring med familjen.
Kontakta Johan Nysten på johan.nysten@evl.fi eller 044 066 2841.

Maria Kallio

Jobbar på begravningsenheten vid Korsholms kyrkliga samfällighet.
Bor i Smedsby, har två barn.
Fritidsintressen: Kultur och stickning.
Kontakta Maria Kallio på begravningsenheten. korsholm@evl.fi eller 040 356 6398, telefontid må–to kl. 9–14.

Begravningar

Sedan september förra året jobbar **Maria Kallio** på begravningsenheten i Korsholms kyrkliga samfällighet. Hon trivs med de varierande dagarna.

– Jag bokar personal och utrymmen för jordfästningar och håller vårt gravregister uppdaterat. Under våren tar jag emot beställningar av gravvård till alla samfällighetens begravningsplatser och sammanställer listor över var och vad vi avtalat om att ska vattnas och planteras. Förutom dessa övergripande uppgifter sköter jag också fakturering och diverse olika sekreteraruppgifter i samfälligheten.

Man kan vända sig till henne för att boka en jordfästning, men smidigast är det att boka via begravningsbyrån.

– Då vet man att alla inblandade instanser är informerade. Mellan första januari och sista maj kan man kontakta mig för att beställa gravvårds-

avtal. Ibland får jag hjälpa någon med att hitta en specifik grav eller svara på mera allmänna frågor som gäller gravplatser.

Maria Kallio vill att de församlingsmedlemmar hon har kontakt med ska känna sig sedda och hörda, få hjälp och svar på frågor.

Kan du uppleva det som tungt att jobba med begravningar och död?

– Det är främst prästerna och begravningsbyråerna som möter de anhörigas sorg. Visst har jag också kontakt med sörjande, men då gäller det i första hand väldigt konkreta och praktiska frågor. Jag ser det lite som att jag tillhåller en tjänst där mina känslor är väldigt irrelevanta. Visst händer det att medlidandet tar överhand ibland, och jag har nog stått i arkivet och fyllt några tårar då och då, men i kontakten med de sörjande är det deras upplevelse som är det centrala.

»Visst händer det att medlidandet tar överhand ibland.«

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: i Smedsby fre 10.3 kl 9.30–11. Lek, pyssel, servering och sångstund.

Psalmmässa: sö 12.3 kl 11 i kyrkan. Lindblom, Nord-qvist–Källström och Kammarkören Psallite.

Högmässa: sö 12.3 kl 13 i Smedsby fg. Lindblom och Nygård.

Missionssyfsöreningen: samlas må 13.3 kl 13.30 i Glöd, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: i Tölby on 15.3 kl 9.30–11.

Veckomässa i fastan: on 15.3 kl 18.30 i kyrkkällaren. Lindblom och Wargh.

Föräldra-barncafé: i Smedsby fre 17.3 kl 9.30–11.

Högmässa: sö 19.3 kl 11 i kyrkan. Lindblom, Nord-qvist–Källström och Saarijärvi. Musikskolans elever medverkar.

Karagruppen: samlas ti 21.3 kl 13 i Gröna rummet i Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: på Carpella strandlid i Karperö on 22.3 kl 9.30.

Veckomässa: i fastan on 22.3 kl 18.30 i kyrkkällaren. Häggblom, Wargh.

KVEVLAX

Bön- och nattvard under fastan: fr 10.3 och fr 17.3 kl.8.45 i kyrkan.

Gudstjänst: sö 12.3 kl.10 i församlingshemmet. Fredrik Kass, Rodney Andrén.

Ekumenisk bön- och lovsångssamling: sö 12.3 kl.18 i Elim.

Mathjälpen: ti 14.3 och ti 21.3 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Bibel- och bönegruppen: ti 14.3 kl.19 i Krubban.

Föräldra-barngrupp: on 15.3 och on 22.3 kl.9.30 i dag-klubben. Nina Andrén.

Symöte: on 15.3 kl.13 i drängstugan.

Karakaffe: to 16.3 kl.9.15 i drängstugan. Vård: Hans Rönnqvist. Gäst: Sören Finne.

Ekumeniska möteshelgen: fr–sö 17–19.3:

Kvällsmöte: fr 17.3 kl.19 i Betesda Kuni. Mats Nyholm.

Seminarium "Ett välmående samhälle": lö 18.3 kl.14 i församlingshemmet. Direktör Mats Nyholm från St:a Clara-församlingen i Stockholm. Arr: församlingarna i Korsholm.

Kvällsmöte: lö 18.3 kl.18 i Elim. Mats Nyholm.

Ekumenisk gudstjänst: sö 19.3 kl.10 i Missionskyrkan Mats Nyholm, Karl Granberg, Fredrik Kass.

Bön för bygden: må 20.3 kl.19 i Krubban.

Kara-Alpha: to 23.3 kl.9.15 i ds.

REPLIT Vinter

Ungdoms- och familje-utflykt till Simpsjö

Bussen startar från Replot församlingshem **lördagen 18.3 kl. 9.30** med ankomst till Simpsjö **ca kl. 11**. Retur från Simpsjö **ca kl. 18**. På hemvägen stannar vi vid Lappo ABC. Kostnader för utfärden är 20 euro per person + åkbiljett. Ifall fler personer är från samma familj ges familjerabatt. Deadline för skidutflykten till Simpsjö är måndagen **13.3**. Anmälan till Robert Kronqvist tel. 0443520006 eller Replots pastorskansli. Den som är yngre än 12 år måste ha en vuxen/förälder med sig på utfärden.

REPLIT

Högmässa: Björkö sö 12.3 kl. 12.30. Vesterlund, Lång, Kyrkkaffe.

Skriftskola: Björkö sö 12.3 kl. 12.30–16.45. Vesterlund, Lång, Kronqvist.

Mathörna: Björkögården ons 15.3 kl.13. Anmäl senast 13.3 t Barbro Lähdesmäki 044 3520 011.

Högmässa: Replot sö 19.3 kl. 10. Rune Fant, Svevar, Lång, Kyrkkaffe.

Ungdoms- och familjeutflykt: Simpsjö lö 18.3 hela dagen. Anmälan o info: Robert Kronqvist 044 352 0006.

SOLF

Högmässa: sö 12.3 kl 10 med Benjamin Häggblom och Patrik Vidjeskog.

Motion och mission: må 13.3 kl 9.30. Andakt och promenad med Joanna Holm.

Bönegruppen: samlas må 13.3 kl 19 på församlingshem-mets vind.

Träff för Små & Stora: ti 14.3 kl 9.30 i församlingshem-met. Gemensam frukost, fri lek samt sångstund med

Elisabeth Ström och Sanna Huhta.

Pensionärsträff: on 15.3 kl 13. Gäst är Alice Lillas som föreläser om Passionsspelen i Oberammergau.

Kronvik lägergårdsförenings årsmöte: to 16.3 kl 18 i församlingshemmet. Servering. Välkommen med!

Gudstjänst: sö 19.3 kl 10 med Patrica Strömbäck och Patrik Vidjeskog.

Karacafé: må 20.3 kl 10 i församlingshemmet. Karacafé är i samarbete med Folkhälsan och riktar sig till alla karar i byn. Kaffe, föreläsningar och diskussioner står på agendan.

Motion och mission: må 20.3 kl 9.30. Andakt och promenad med Joanna Holm.

Bönegruppen: samlas må 20.3 kl 19 på församlingshem-mets vind.

Träff för Små & Stora: ti 21.3 kl 9.30 i församlingshem-met.

Kvinnofrukost: lö 25.3 kl 9.30 i församlingshemmet. Susanna Back kommer och berättar om organisationen Project Liv. Pris för frukosten är 8 eur och betalas på plats (kontant). Anmälan senast to 23.3 kl 14 till Joanna Holm, tel 050-541 4740 eller joanna.holm@evl.fi.

SOLF Kvinnofrukost och Karacafé

Alla kvinnor inbjudna!

25.3 kl. 9.30 är alla kvinnor inbjudna till Kvinnofrukost. Husmor Beatrice dukar fram delikat frukost och därefter ges ordet åt **Susanna Back** från organisationen Project Liv.

Susannas ansvarsområde är Liv i vården och mottot är: "Liv i vården är ett varmt leende i sjukhuskorridoren, en glad överraskning vid patient-sängen och en trygg utsträckt hand där behoven finns just nu!"

Priset för frukosten är 8 euro och den betalas på plats i kontanter. Anmälan bör göras **senast 23.3** till Joanna Holm, tel 050 541 4740 eller joanna.holm@evl.fi.

Karlarna samlas!

Efter en paus på flera år startar nu Karacaféet i Solf igen! Första träffen är **20.3 kl. 9** i församlingshemmet! På Karacaféet får man ta del av intressanta föreläsningar, dricka kaffe och diskutera med andra karar.

Karlarna kommer att samlas varannan vecka, jämna veckor under våren. En avgift på 5 eur per gång kommer att tas upp för att täcka kaffe och bulla. Välkomna!

Mats Nyholm är direktor i St: Clara-församlingen i Stockholm.

KVEVLAX Veckoslut

Ekumenisk möteshelg i Kvevlax

Det ordnas en ekumenisk möteshelg **17–19.3** i Kvevlax! Programmet består av följande: Kvällsmöte **fredag 17.3 kl.19** i Betesda Kuni med Mats Nyholm.

Seminarium "Ett välmående samhälle" **lördag 18.3 kl.14** i Kvevlax församlingshem. Direktör Mats Nyholm från St:a Clara-församlingen i Stockholm. Arr: församlingarna i Korsholm.

Kvällsmöte **lördag 18.3 kl.18** i Elim med Mats Nyholm.

Ekumenisk gudstjänst **söndag 19.3 kl.10** i Missionskyrkan i Kvevlax. Medverkande är Mats Nyholm, Karl Granberg och Fredrik Kass. Välkomna!

MALAX

Bergö

Sö 12.3 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.
Sö 19.3 kl. 14: Högmässa i kyrkan.
Sö 19.3 kl. 15–17: Soppdag i församlingshemmet till förmån för Gemensamt Ansvar.

Malax

Sö 12.3 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Söndagsskola i socken.
Må 13.3 kl. 10: Karacafé i kyrkhemmet.
Må 13.3 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.
To 16.3 kl. 18: Allsångskväll i kyrkhemmet för Gemensamt Ansvar. Malax och Petalax kyrkokörer, solo Fred Berg. Servering.
To 16.3 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i kyrkhemmet.
Sö 19.3 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Söndagsskola i socken.
On 22.3 kl. 11.30: Tro i vardagen, i kyrkhemmet.

Petalax

Sö 12.3 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.
On 15.3 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.
Sö 19.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan.
Sö 19.3 kl. 18: Bön för alla, i Petalax församlingshem.
Fr 24.3 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet.

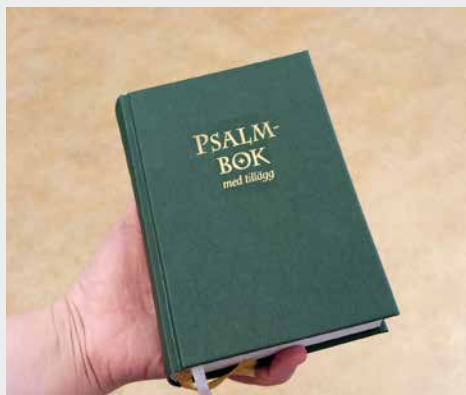
KORSHOLM Psalmmässa

Psalmerna ljuder i Korsholms kyrka

Temat för tredje söndagen i fastan är "Jesus segrar över ondskans makter". Vi firar då en Psalmmässa i Korsholms kyrka **12.3 kl. 11** med mycket sång och musik.

Vi har byggt psalmmässan utgående från församlingens vanliga agenda för fastetiden. Texter, böner, psalmer och körsånger tangerar söndagens tema. Många liturgiska avsnitt är också ersatta med psalmer. Kammarkören Psallite medverkar och sjunger många av psalmerna i stämmor. Kören sjunger naturligtvis också flera körsånger.

Mässan avslutas med den kända sången "Jesus all min glädje bliver" av J. S. Bach. Församlingens alla tre kantorer medverkar. Rune Lindblom är liturg och predikant.

KOLUMNEN

BERNDT BERG

Kom med och bygg gemenskap!

UNDER PANDEMIN blev många ensamma. Också i våra kyrkor blev det under den värsta pandemitiden ensamt när vi bara fick vara några få vid gudstjänster och förrättningar. En hjälp för många var de gudstjänster som sändes via internet.

ÄVEN OM tiderna alltjämt på många sätt är utmanande så får vi nu mötas och fira gudstjänst på plats i våra kyrkor. Det innebär en positiv utmaning för församlingslivet. Nu har vi goda möjligheter att tillsammans bygga upp en gemenskap som håller inför framtiden. I den uppgiften behöver vi varandra också och inte minst som gudstjänstbesökare. När vi är många som firar gudstjänst tillsammans så hjälps vi åt att bygga upp en gemenskap som stöder och bär.

»Nu har vi goda möjligheter att tillsammans bygga upp en gemenskap som håller inför framtiden.«

VÅRA GUDSTJÄNSTER fyller många funktioner. I dessa speciella tider, med krig, jordbävningar och ekonomiska utmaningar, samlas vi i bön för oss själva, varandra, vår hembygd, vårt land och hela vår värld. I gudstjänsten inbjuds vi till livstolkning, sinnesro och till att verka för det goda. När kyrkkaffe serveras får vi dessutom möjlighet att dela våra tankar med varandra.

VIBEHÖVER Dig! För att vi tillsammans ska kunna fungera som en levande gudstjänstgemenskap, så är min inbjudan till Dig att komma med och bygga gemenskap! Om Du inte är en van gudstjänstbesökare, behöver du kanske en konkret målsättning för att komma till kyrkan. Jag rekommenderar varmt att Du sätter som mål att minst en gång per månad delta i din egen församlings gudstjänst. Om många av oss tar den uppmaningen på allvar så är vi varje söndag och helgdag en fungerande gudstjänstgemenskap som inför Gud och tillsammans söker sinnesfrid och en djupare mening för vårt liv samt får kraft att vara med och sprida tro, hopp och kärlek.

Berndt Berg är medlem i Replots församling.

Det händer i Replot!

Det rör på sig bland församlingsanställda i Replot. Här följer en kort presentation av vilka du kan träffa på i församlingslokalerna framöver.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

RELOT Det förekommer en del förändringar i bemanningen i Replots församling, och för att du som församlingsmedlem ska hänga med har vi pratat lite med en del av dem som kommer att jobba i församlingen framöver.

Heidi Lång kommer att jobba som vikarierande kantor från och med mars. Hon har varit föräldraledig med sina tvillingar och ska i vår bli klar kyrkomusiker. Som utbildad musikpedagog tycker hon om att jobba med barn.

– Jag ser speciellt fram emot att leda barnkörerna. När man jobbar med barn ska det vara roligt och lustfyllt. De ska få uttrycka känslor och pröva på olika instrument, säger hon.

Hon har tidigare vikarierat i både Solf och Replot.

– Det ska bli intressant att få jobba i Replot och Björkö. Det finns aktiva församlingsbor som tar egna initiativ. Många är engagerade på små orter.

»Det finns aktiva församlingsbor som tar egna initiativ.«

Benjamin Häggblom jobbar just nu som församlingsspastor i Korsholm och Solf, men från den första juli är planen att det blir Kvevlax och Replot.

– Det finns inget förordnande än, men planen är att jag ska jobba 70 procent i Kvevlax och 30 procent i Replot.

– Jag kommer att runda hela samfundet då, säger han lite roat.

Han har ingen tidigare koppling till Kvevlax, men om han riktigt söker hittar han en länk till Replot.

– 2017 körde jag glassbil och då var jag en gång i Replot!

– Och min dop- och konfirmationspräst Peter Kankkonen kommer från Replot.

Benjamin Häggblom blickar gärna mot något mer stadigvarande.

– Jag ser fram emot kontinuiteten i och med att det här inte skulle vara ett vikariat utan en tillsvidareanställning. Om jag får vara på ett och samma ställe en längre tid kan jag lä-

ra känna församlingsborna och komma dem närmare.

– Jag ser också fram emot att jobba nära kyrkoherdarna och lära av dem.

En annan förändring i personalen är att vikarierande kyrkoherde **Bern-
dt Berg** återgick till pensionärslivet och **Camilla Svevar** återvände som kyrkoherde från den första mars nu i vår.

Kom in till kansliet!

Byråsekreterare **Malin Swahn** sköter församlingsskansliet under torsdagar och fredagar. Till hennes uppgifter hör bland annat att göra annonsunderlag för Kyrkpressen och Vasabladet samt kungörelser för gudstjänster.

– Under torsdagar och fredagar klockan 14–16 är kansliet öppet och då kan man komma in med vilket ärende man än har.

Man behöver inte ens ha ett ärende, påpekar hon.

– Man ska inte dra sig för att ta kontakt med församlingen. Kom in bara! Vi är vanliga människor som sitter där. Du måste inte ha något ärende eller vara troende, kom in och slå dig ner en stund om du behöver en oas där du kan slappna av en liten stund.

Som byråsekreterare är det viktigt att kunna anpassa sig efter person och situation.

– Vissa kommer in för dop, andra för begravning. Det är viktigt att alla blir sedda och bemötta på ett bra sätt.

Den tid hon hunnit jobba i Replot har varit positiv.

– Vi kommer riktigt bra överens, det är ett glatt gäng! Och jag är en glad person så det har funkat bra.

Just nu sköts vaktmästaruppgifterna av **Peter Norrback** och **Lars-Gunnar Rönnqvist** med förstärkning av **John Haals** och **Ulrika Ålander**. **Barbro Lähdesmäki** har gått i pension.

– Vi hjälper främst till varannan söndag i gudstjänsterna eller vid förrättningar, på det viset får vaktmästarna vara lediga ibland, säger John Haals.

Han har jobbat i många år med motsvarande uppgifter i Kvevlax, så rutinen finns.

På församlingens webbplats hittar du alla antälda: www.replotsforsamling.fi/kontakt

Kantor Heidi Lång ser fram emot att jobba med barnkörerna. FOTO: LEIF GALLS

Församlingsspastor Benjamin Häggblom hoppas på kontinuitet i arbetet.

FOTO: KP-ARKIV

Vaktmästare John Haals hoppar in som förstärkning vid gudstjänster och förrättningar. FOTO: LEIF GALLS

Byråsekreterare Malin Swahn välkomnar alla att titta in i kansliet.

FOTO: LEIF GALLS

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. **Redaktör:** Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Sara Laurell i färd med att restaurera målningen av läktarskranket.

S:ta Birgitta får ljusare färgsättning

Efter ett års renovering kan man snart börja boka förrättningar i nyrenoverade Sankta Birgitta kyrka i Nykarleby. I maj ska renoveringens första skede vara klart, men för säkerhets skull kommer församlingen att ta emot bokningar från juni.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

NYKARLEBY Centimeter för centimeter jobbar konservatorerna sig fram. Det tar mellan en och två veckor per fönster att restaurera de målade gardinerna runt fönstren.

– Det är ett petnoga arbete, konstaterar kyrkoherde **Mats Edman**.

Henriikka Määttä sitter uppflugen högt upp på en byggställning. Hon sprutar lim under den flagande målfärgen för att få den att fästa. När allt är limmat återstår ännu att återställa de partier där färgflagorna saknas.

Det är svårt att tänka sig de att de blågula kännpaka gardinerna som är målade i de svenska kungens färger varit övermålade med vit färg sedan 1880-talet till 1963.

Sara Laurell står också på en byggställning, men inte riktigt lika högt. Hon håller på att restaurera färgen på läktarskranket. För att få fram den rätta nyansen blandar hon färgen på en papperstallrik.

Just nu är det färgerna som är aktuella i kyrkan. Nyligen har man bestämt att väggarna får en ljusare färgnyans än förr. Längst ner mot golvet målas en mörkare grå nyans på väggen. De bägge färgerna skiljs åt av en bård.

Här ser man skillnaden mellan den gamla och nya väggfärgen. Den nya har inte ännu målats runt texten på väggen.

Av två alternativ till färg längst ner mot golvet stannade man för den ljusare till vänster.

Forts. på följande sida. ►

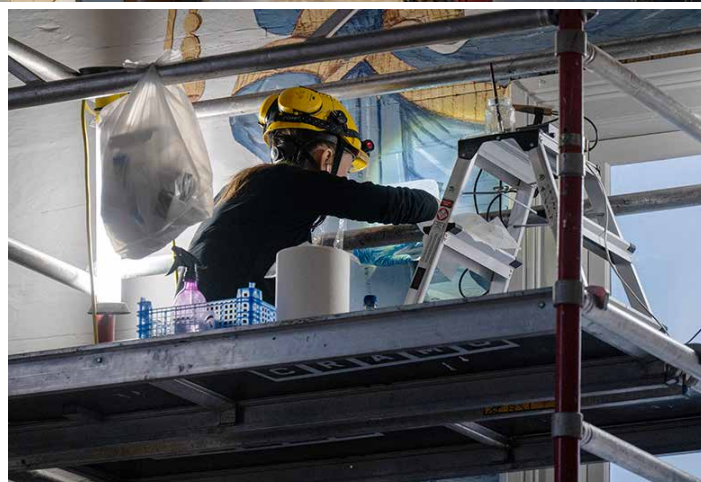
Bröstvärtet börjar vara på plats. Den nya ljusa väggfärgen ses runt dörren till sakristian.

Mats Edman vid det blivande pentryt längst bak i kyrkan.

Skilnaden mellan den gamla och nya färgen syns tydligt. Takvalvet målas i ett senare skede.

Henriikka Määttä restaurerar gardinerna.

– Vi hade hoppats få fram den gamla bården, men lyckades inte återskapa mönstret.

Tidtabellen på renoveringen håller ganska bra. När kyrkan beräknas stå klar att tas i bruk igen har det gått ganska exakt ett år sedan arbetet påbörjades. I maj har man slutsyn på renoveringen och därefter kan man ta kyrkan i bruk.

– Det har tagit lite längre än beräknat att bestämma färgerna. De färger vi hade tänkt från början har en grundkomponent som kommer från Ukraina. Vi måste byta till inhemska färger.

Kyrkans interiör målades första gången på 1750-talet. Sedan dess har den målats om flera gånger.

– På sina ställen har det funnits åtta lager med färg. Då har det gällt att bestämma vilken man ska utgå från.

Golvet som nu saknar nivåskillnader är lagt,

»På sina ställen har det funnits åtta lager med färg.«

förutom längst fram under altaret.

Altartavlorna är täckta av ett skyddande skycke. Edman lyfter på skycket och avslöjar den nedre altartavlan, nattvarden, som är målad av Johan Alm eller Daniel Hjulström, som också målat den stora altartavlan. Den är återställd i sin forna glans efter att ha blivit nedsmutsad under åren bland annat av stearinstänk.

De bägge rummen under läktaren, pentryt och vilorummet börjar också ta form, men inredningen saknas ännu. I vapenhuset byggs ett teknikutrymme och en handikapptoalett. Läktaren får en ny tappa, bara vid den ena ingången.

Edman har beställt 54 nya löstagbara tvåpersonersbänkar som ska längst fram i kyrkan från en tillverkare i Högfors (Karkkila) i väs-

tra Nyland. Samma tillverkare levererar också en dagbädd till vilorummet och en skänk till familjehörnan.

– Det är ju ett nytänk att bänkarna blir löstagbara. Tidigare har det inte gått för sig, men det är lite friare idag.

De nya bänkarna tillverkas av massiv björk och blir brunbetsade. Eftersom de är bekvämare än de gamla finns en förhoppning om att församlingen ska söka sig längre fram i kyrkan under gudstjänsterna.

De gamla fasta bänkarna målas och förses med en större psalmbokshylla.

Vad ser du mest fram emot när kyrkan kan tas i bruk igen?

– Att få ta den i bruk. Det ska bli skönt att få använda den eftersom vi haft samlingar-

Limmad, men inte målad gardin.

Renoveringen har pågått i över ett halvt år men ännu hittar man fynd som denna gamla psalmbok.

Att limma den flagade målfärgen är ett petnoga arbete.

Sara Laurell blandar färg.

»Det ska bli skönt att få ta kyrkan i bruk.«

na och gudstjänsterna i församlingshemmet. Med tanke på gemenskapen har folk trivts där men det är inte samma sak som kyrkan, och det var många som for till Munsala och Jeppe kyrkor för julbönen.

Det har varit ytterst få jordfästningar i församlingshemmet.

– Det har varit många jordfästningarna i Munsala kyrka med gravläggning i Nykarleby.

Skede två, resten av valvet i kyrkan, kommer senare. När det kommer igång finns inga beslut om.

– Vi måste först se var vi landar ekonomiskt efter den här renoveringen. Men Kyrkostyrelsen har uppmanat oss att söka nya bidrag för takmålningarna.

JAKOBSTAD Musik

Psalmafton i Jakobstads kyrka

Lördagen den **18 mars kl. 18** hålls en Psalmafton i Jakobstads kyrka. Det är den tionde psalmkvällen i vårt projekt att sjunga igenom psalmboken. Förutom att vi sjunger psalmer tillsammans får vi också lyssna till kören Cantate som medverkar med ett par sånger. Deltagare i Borgå stifts orgelkurs för unga klaverspelare, som pågår i Jakobstad samma helg, medverkar också med att ackompanjera psalmerna på olika sätt under ledning av Karolin Wargh och Lisen Borgmästars. En frivillig kollekt uppbärs till förmån för Gemensamt Ansvar, som i år samlar in medel för att lösa och förebygga våld och konflikter bland unga.

KOLUMNEN

HELENA SMETS

Tror du på Gud?

FRÅGAN ÄR inte enkel. Tolkningsmöjligheterna är många. Utgår frågan från frågeställarens gudsbild eller en gudsbild som frågeställaren har uppfattat att finns i samhället, men som personens själv inte omfattar? Vad menas med "att tro"?

I kyrkan talar vi mycket om Gud och om tro. Varje söndag reser sig hela församlingen och gör en gemensam bekännelse som inleds med orden "Jag tror på Gud". Vi påminner oss själva och varandra om vem Gud är, vad Gud har gjort, och hur han har uppenbarat sig. Men Gud är större och mera än så. Den kristna gudsbilden är bland annat denna troslovsång som vi kallar trosbekännelse, men i varje rad finns ett oändligt djup av trosupplevelser från kyrkans historia.

ABRAHAM, han som faktiskt kallas "trons fader", tittade upp mot stjärnhimlen och fick höra att hans efterkommande skulle bli så många som stjärnorna. Eftersom det bara i Vintergatan finns 100–400 miljarder stjärnor vågar jag tro att en av himlens många stjärnor har en planet varifrån jag upplever Gud. När jag från min planet lyfter blicken mot stjärnhimlen är det samma

universum som du ser från ditt solsystem, men i en annan stjärnformation.

Din stjärnhimmel är personlig för dig. Min stjärnhimmel är personlig för mig. Ändå är det samma stjärnhimmel. I kyrkan bekänner vi vår gemensamma kristna tro, men den kryddas med våra egna gudserfarenheter.

»I varje rad finns ett oändligt djup av trosupplevelser från kyrkans historia.«

ORDEN I gudstjänstens troslovsång rusar kanske förbi oss utan att vi hinner reflektera över vad de betyder, men vi kan lita på att de bär en uppenbarelse om Gud.

Ibland skymmer våra tvivel vår tro liksom vi under mulna nätter inte ser några stjärnor alls. Då får vi lita på att kyrkan som gemenskap bär tron vidare och att också vår tro, dold bakom tvivel, är en tro med rätt att svara "Ja, jag tror". Stjärnhimlen finns kvar bakom molnen.

Helena Smets är pastor i Nykarleby församling.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 10.3 kl. 19.00: in da House i Församlingscentret ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 12.3 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Turpeinen, Wester. Maria Salos gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanalen. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 12.3 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Tema: "Tappa inte modet", Tuula Vilo. Mats Sjölands lovsångsteam, barnfokus, servering.

TI 14.3 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 14.3 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanne-skapellet.

TO 16.3 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka.

TO 16.3 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Benita Jern.

FR 17.3 kl. 19.00: in da House i Församlingscentret ungd.utr., Mård.

FR 17.3 kl. 22.00: "Ljus i mörkret", nattvard, i Församlingscentret, Turpeinen, Mård.

LÖ 18.3 kl. 18.00: Psalmaföreläsning i Jakobstads kyrka, Karolin Wargh, kören Cantate, deltagare i Borgå stifts orgelkurs för unga klaverspelare, Borgmästare. Kollekt uppbärs för insamlingen Gemensamt Ansvar.

SÖ 19.3 kl. 12.00: Gudstjänst med små och stora i Jakobstads kyrka, Edman, Borgmästare, Eftis, Tallgren, Karolin Wargh, deltagare i Borgå stifts orgelkurs för unga klaverspelare. Sänds även via församlingens Youtubekanalen. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TI 21.3 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 21.3 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanne-skapellet.

ON 22.3 kl. 14.00: Samling kring sorgen i Församlingscentret, Turpeinen, Kanckos.

TO 23.3 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, orgel Anders Forsman.

KRONOBY

Kronoby

Gudstjänst: Sö 12.3 kl. 13.00 i Kronoby fh, Tomas Klemets, Hannes Uunila.

Mässa: Sö 19.3 kl. 18.00 i Kronoby kyrka, Kavilo, Uunila. Konfirmanderna deltar.

Terjärv

Gudstjänst: Sö 12.3 kl. 10.00 i Terjärv fh, Tomas Klemets, Borgmästare.

Mässa: Sö 19.3 kl. 13.00 i Terjärv fh, Wallis, Borgmästare.

Nedervetil

Gudstjänst: Sö 12.3 kl. 10.00 i Nedervetil fh, Saitajoki, Hannes Uunila

Mässa: Sö 19.3 kl. 10.00 i Nedervetil fh, Wallis, Borgmästare.

LARSMO

Fre 10.3 kl. 20-23.30 Distriktsungdomssamling: i Bennäs kyrkhem. Ingen XODUS i Holm bönehus.

Sö 12.3 kl. 10 Gudstjänst: Boris Salo, Forsman. Kyrkvård: Risö, Grev. Strömman via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

- kl. 16 Kyrkhelgsdag: bibelstudium med Leif Erikson i församlingshemmet, barnpassning, servering.

- kl. 18 Nattvardsmässa: Jan Nygård, Lassila, Forsman.

Lo 16.3 kl. 10.30-11.30 Take-away sopp-lunch: i församlingshemmet. Obs! Endast take-away, ingen servering i församlingshemmet.

- kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

- kl. 18-20 Språkcafé: i huvudbiblioteket i Holm. Vi umgås över en kopp kaffe/te och pratar enkel svenska/finska tillsammans, eget program för barnen. Arr. Larsmo kommunbibliotek, FRK i Larsmo och Larsmo församling.

Sö 19.3 kl. 10 Familjegudstjänst: Lassila, Forsman, sång av dagklubbarnen. Strömman via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV. **Lovsångsgruppen:** har startat upp igen. Vi samlas onsdagar udda veckor kl. 19.00-20.30 i församlingshemmet.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 12.3 kl. 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Smeds, Ringvall

- kl. 12 Högmässa: Jeppo kyrka, Smeds, Ringvall

- kl. 13.30 Ekumenisk bönegudstjänst: KREDU, Edman, predikan Juho Sankamo, Salems lovsångsteam, förebedjare fr olika samfund, kyrkkaffe

Sö 19.3 kl. 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist

- kl. 12 Högmässa: Nkby fh, Östman, Lönnqvist

- kl. 18 Bön o lovsång: Hirvax baptistkyrka

Samlingar och grupper

To 9.3 kl. 12.30 Läseklubben: Munsala fh, därefter fyra to

- kl. 13 Kalas för 80-åringar: Nkby fh, för förs.medl. som i år fyller 80.

- kl. 18.30 Årsmöte: Socklot luth. bönehusföreningens årsmöte, bönehuset

Lö 11.3 kl. 19 Kvällsamling: KREDU, "Fake News or Good News - hur kan man lita på Bibeln i mediernas o konspirationsteoriernas värld?" Pasi Turunen, onlineintervju m John Lennox, Amy Orr-Ewing, frågestund, simultantolkning, kvällsté.

Må 13.3 kl. 18 Kenyamission: Nkby fh, André Djupsjöbacka

Lö 18.3 kl. 18.30 Vid Sykars brunn: Nkby fh, gemenskapskväll f alla åldrar m Happy Singers, Solveig Jansson m.fl. (KU)

Må 20.3 kl. 18 Kenyamission: Nkby fh, sångaföreläsning, Mikaela Lönnqvist

On 22.3 kl. 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Bertel Lindvik

PEDERSÖRE

Gudstjänster och samlingar

Sö 12.3 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Även strömning i Youtube

- kl. 13 Högmässa: Purmo kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved

- kl. 14 Gudstjänst: Forsby bykyrka. Österbacka, Pandey

- kl. 14 Sammakomst: Punsar bönehus

- kl. 15 Sammakomst: Flynnängens bönehus

- kl. 18 Kvällsmässa: Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey

On 15.3 kl. 17 Kvällsmöte: Pedersöre kyrka. Mats Nyholm från St:a Clara kyrka i Stockholm

Lö 18.3 kl. 19 Musikcafé: Bennäs kyrkhem. The Haralds

- kl. 19 Sammakomst: Lepplax bykyrka

- kl. 19 SLEF Norra, vårvinterdagar: Esse förs.hem. Magnus Dahlbacka, David Lövsund. Barnprogram Malena o Elin Ahlskog. Sång Evangelicum, dir. N Lindvik

- kl. 21 Ungdomssamling: Esse förs.hem. Tanja Forsblom

Sö 19.3 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Albert Häggblom, Malmsten-Ahlsved. Församlingskören. Även strömning i Youtube. Kyrklunch i församlingshemmet.

- kl. 13 SLEF Norra, vårvinterdagar: Esse förs.hem. Kristian Nyman, David Pettersson, sång Essepojkar

- kl. 13 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Portin, Östman, Manskören

- kl. 14 Sammakomst: Punsar bönehus

- kl. 15 Sammakomst: Flynnängens bönehus

- kl. 18 Kvällsmässa: Purmo kyrka. Österbacka, Pandey, Kung

To 23.3 kl. 14 Sångstund: Essehemmet

Grupper

Må 13.3 kl. 13 Symöte: Källby bönehus.

Må 20.3 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka

TI 21.3 kl. 13.30 Missionsmöte: hos Knut Vikström, Purmo. Kung

- kl. 13.30 Sundby-Karby symöte: Sundby byahem. Benita Finne

On 22.3 kl. 13 Stickcafé för missionen: Esse förs.hem

To 23.3 kl. 18.30 Bibelsits: Ytteresse bönehus

- kl. 19 Bibel och bön: Forsby bykyrka

Tisdagar, varje vecka:

- kl. 9.30 Karakaffe: Bennäs kyrkhem

- kl. 18 Bibel o bön: Bennäs kyrkhem

Torsdagar, varje vecka.

- kl. 19 Bön: Purmo kyrkhem

Anmälningar till nästa års dagklubbar tas emot 6.3 - 9.4.2023. www.pedersoreforsamling.fi

LARSMO Undervisning

Kyrkhelgsdag hålls i Larsmo

Kyrkhelgen i Karleby har under drygt tio år blivit ett årligen återkommande evenemang. Nu kommer också enskilda Kyrkhelgsdagar att hållas under terminerna på olika platser.

Den första blir i Larsmo församlingshem **12.3**

kl. 16. Evenemanget inleds med ett bibelstudium av Leif Erikson. Temat är "frälsningsvisshet". Efteråt blir det servering och nattvardsmässa i kyrkan där Jan Nygård predikar.

NYKARLEBY Apologetik

Fake eller good news

På **lördagen 11.3 kl. 19** hålls en öppen kvällssamling i KREDU kring Bibelns trovärdighet. Pasi Turunen talar över ämnet "Fake News or Good News - hur kan man lita på Bibeln i mediernas och konspirationsteoriernas värld?". Amy Orr-Ewing intervjuar den världskände apologeten och matematikprofessorn John Lennox online. Simultantolkning till svenska och finska. Heidi Storbacka medverkar med sång. Efteråt serveras kvällsté. På **söndagen 12.3 kl. 13.30** firar församlingen tvåspråkig ekumenisk bönegudstjänst i KREDU med apologetikkonferensens deltagare och andra församlingar i trakten. Företrädarna för olika samfund medverkar och kollekt uppbärs för Ukraina. Tolkning till finska. Kyrkkaffe efteråt. Alla varmt välkomna!

PEDERSÖRE Anmälan

Anmälan till dagklubben

Det är dags för anmälningar till dagklubben läsåret 2023-2024. Pedersöre församling erbjuder till nästa år dagklubbar i Bennäs, Esse, Källby, Lepplax och Purmo. Efter att anmälningstiden gått ut avgörs hur många grupper som kan starta, beroende på antalet anmälda. I första hand riktar sig dagklubben till 4-5-åringar. I mån av möjlighet kan 3-åringar också beredas plats i klubbarna.

Dagklubben är församlingens småbarnspedagogik, där utevistelse, samling kring bibelberättelser, lek och rörelse, pyssel, mellanmål, sång och bön i olika former ingår i dagsprogrammet.

Anmälningstiden pågår **6.3-9.4.2023**. Mera info och anmälningsblankett finns på församlingens webbsida www.pedersoreforsamling.fi.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Bodil Backman

Bor: i Malax.

Gör: pensionär, ekonomisekreterare på deltid.

Familj: tre barn och fem barnbarn.

På fritiden: motionerar och följer idrott på tv, föreningsaktiv, läser.

Motto: "Njut av livet, det pågår nu!"

– Jag känner mig riktigt hedrad över att vara behövd, säger Bodil Backman. FOTO: JOHANNA GRANLUND

”Jag gillar siffror!”

Pensionärstiden får vänta ett tag till för Bodil Backman, som nu hoppar in som ekonomisekreterare i Malax församling. Hon har jobbat på kontor i över 50 år – och trivs.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

MALAX – Jag har alltid tyckt om mitt jobb! säger Bodil Backman.

Därför har hon valt att jobba tills hon fyllde 70, de senaste 15 åren på en bokföringsbyrå. I somras var tanken att hon skulle gå i pension.

– Men då ringde de från församlingen och frågade om jag kunde hoppa in från september.

Församlingssammanslagningen i den nya Malax församling krävde en del extra jobb under hösten och vintern, och Bodil Backman jobbar nu två dagar i veckan i församlingen.

– Två dagar i veckan är riktigt passligt. Då hinner jag med lite annat också.

Programmen är mycket annorlunda i församlingen än på en bokföringsbyrå.

– Det var jag lite nervös över hur jag skulle klara. Det tar längre tid än förr. Men det går, man lär sig ännu!

Vad får dig att vilja fortsätta jobba?

– Det är både ekonomiska och sociala orsaker. Jag har inte så stor pension eftersom jag jobbade halvtid när barnen var små, och studerade på 90-talet. Dessutom är det trevligt med arbetskamrater! konstaterar hon.

Det är också ett arbete med stor frihet.

– Jag fick bestämma själv precis hur mycket jag vill jobba här i församlingen. Jag har ingen press, utan det är självvalt.

Aktiv på många håll

Bodil Backman har alltid gillat kon-

torsarbete och att arbeta med siffror. Nu då det är bokslutstider hjälper hon till på sin tidigare arbetsplats, bokföringsbyrå. Dessutom är hon engagerad i Malax pensionärsförening. Tidigare har hon varit sekreterare i församlingen, men från och med i år är hon kassör och bokförare.

– Jag har att göra! skrattar hon.

I samma andetag konstaterar hon att det skulle vara tråkigt att vara hemma hela dagarna.

– Barnbarnen är så stora att de inte behöver mig så mycket mera men när det behövs ställer jag gärna upp.

Det sociala i livet är något hon uppskattar.

– Vänner och bekanta blir viktigare och viktigare, ju äldre man blir.

En orsak till energin står att hitta i hennes intressen. Hon motionerar nämligen gärna och håller sig i form. På sommaren besöker hon ofta motionstrappan vid Öjberget, och på vintern står skidåkning på programmet.

»Man vill så mycket. Men det är viktigt att se sina gränser.«

– Så går vi på gym här från församlingen en gång i veckan. Det är väldigt bra.

Vad har förändrats mest under din tid i yrkeslivet?

– Det är nog tekniken och datorerna ... Jag började jobba 1972. Då räknade jag löner med papper och penna!

En annan markant förändring är den ständiga stressen som utmärker dagens arbetsliv.

– Jag minns inte att vi skulle ha varit stressade när jag började jobba! Det har kommit till, och det märker man ju också på de yngre. Allting ska gå så fort. Hon har själv erfarenhet av utbrändhet.

– Jag var borta i sju månader år 2007 och bytte jobb efter det.

Efter den upplevelsen har hon varit noga med att inte gå över sina gränser.

– Man vill så mycket. Men det är viktigt att se sina gränser.

Har du märkt av någon åldersdiskriminering?

– Jag har aldrig upplevt att någon sett ner på en för att man är äldre. Jag är 71 år nu, och jag känner mig riktigt hedrad över att vara behövd i den här åldern!

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 12.3 kl 11: Gudstjänst, Rose-Maj Friman, Deseré Granholm.

On 15.3 kl 13.30: Månadsträff i Korsbäck.

To 16.3 kl 10: Månadsträff, Harrström UF.

To 16.3 kl 13: Dagsträff med Silvergruppen. Gäster: Christina Båssar och Rainer Bystedt.

Fre 17.3 kl 19: Konsert i församlingshemmet med man-skören Kaanon från Ukraina.

Sö 19.3 kl: 11: Högmässa, Rose-Maj Friman.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Lö 11.3 kl. 18: Möte i kyrksalen i Lfds förs.hem. André Djupsjöbacka, Juhani Martikainen, Nådehjonen, AK Martikainen. Arrangör: SLEF:s lokalavdelning.

Sö 12.3 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 12.3 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 12.3 kl. 17: Gospelkör i Krs förs.hem.

Sö 12.3 kl. 18: Samling i Skafung bykyrka. Sångprogram. Glädjedropparna. Kaffe och laxsmörgås 5 euro. Kollekt till SLEF och bykyrkan. Predikant: André Djupsjöbacka. Martikainen Anna Karin.

Ti 14.3 kl. 12.30: Missionsstugan i Krs förs.hem.

Ti 14.3 kl. 19: Bibelstudium i klubbtrummet i Krs förs.hem.

On 15.3 kl. 16: Sorgegrupp-avslutning i kyrksalen i Lfds förs.hem. Vi träffas en sista gång med höstens sorgegrupp. Ny sorgegrupp börjar hösten 2023.

To 16.3 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sideby kyrka. Lunch och kaffe 6 euro. Gemenskap och program. Välkommen med nya och gamla pensionärer! Transport ordnas. Ring Daniel H. dagen före. Mob.040-7204260.

Fr 17.3 kl. 18: Bible study in English and Ukrainian i Lfds förs.hem. Johan Eklöf.

Sö 19.3 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem.

Norrback, Martikainen, predikant: Tomas Gäddnäs.

Sö 19.3 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Norrback, Martikainen, predikant: Tomas Gäddnäs.

Ti 21.3 kl. 12: Härkmeri syförening. Gemenskap, kaffe-stund, andakt.

Ti 21.3 kl. 12.30: Missionsstugan i Krs förs.hem. Samling kring missionen. Servering

Ti 21.3 kl. 18: LIVsgrupp i grupprummet i Lfds förs.hem. Mötesplats för vuxna 25-50 år! Mat, gemenskap, undervisning och bön. Barnpassning.

On 22.3 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

MALAX Gemensamt Ansvar

Gör gott med allsång och soppa

Vecka 11 ordnas två evenemang till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar:

Allsång i kyrkhemmet i Malax **16.3 kl. 18.** Malax och Petalax kyrkokörer medverkar, solosång av Fred Berg. Servering.

Soppdag i församlingshemmet på Bergö **19.3 kl. 15-17.** Priset är 10 €/portion, 25 €/familj.

Intäkterna går till Gemensamt Ansvar, som i år samlar in medel för lösning av konflikter och förebyggande av våld bland unga både i Finland och i världens mest utsatta länder.

KRISTINESTAD Grupp

LIV – Nystart!

En ny grupp startar **21.3 kl. 18** i grupprummet i Lappfjärds församlingshem. LIV är tänkt att vara en mötesplats att dela liv och tro på, för vuxna i åldern 25-50 år! Träffarna består av mat, gemenskap, bibeldiskussioner och bön. Barnprogram ordnas skilt.

Nyckelord för gruppen är #lågtröskel och #vardagsrumsmiljö.

Denna nya gruppstart är en förhoppning om att kunna svara på de behov som människor mitt i livet har.

Kom och se om du vill va' med!

On 22.3 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Lunch o. kaffe 6 euro. Gemenskap och program. Välkomna med både nya och gamla pensionärer!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 11.3 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén

Sö 12.3 kl 12: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Lindén-Liljehage

Sö 12.3 kl 15: Samling i Pjelas byagård. Håkan Salo, Thorolf Westerlund

Ti 14.3 kl 13: Tiistaikerho, Närpiön seurakuntatalo. Lillbäck Engström

Ti 14.3 kl 13: En diakon på turné med Johan Pått och spelmän. Töjby skola. Blomberg

On 15.3 kl 18: Litteraturskafferiet på NärBok. Marita

KORSNÄS I fastan

Utmaning

Utmaning: Sticka stort under fastan! Stora stickade strumpor (karastorlekar) behövs både på hemmaplan och i utlandet. Kom in med sockorna till pastorskansliet eller häng dem på diakonidörren.

Tack på förhand!

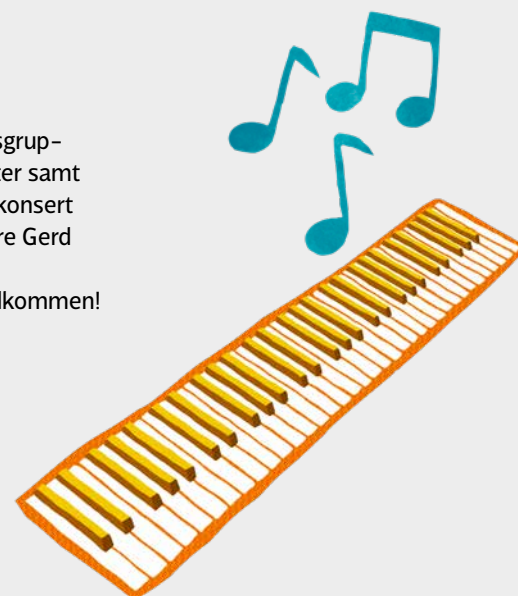

NÄRPES Musik

Konsert i Arken

Fredag **17.3 kl. 17** ger barnkörsgrupperna Glad Ton och Glada Noter samt ungdomsbandet The Blazers konsert i Arken på Hörnvägen 2. Ledare Gerd Lindén-Liljehage.

Ta med dig en egen pall! Välkommen!

Grönberg, Blomberg

To 16.3 kl 13: Diakonisyföreningen i församlingshemmet. Lillbäck Engström

Fr 17.3 kl 17: The Blazers ger konsert i Arken. Ta med egen pall! Lindén-Liljehage

Lö 18.3 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén orgel

Sö 19.3 kl 12: Gloria Dei-mässa på Luthergården: Ulf Sundqvist, Isak Snickars, Elias Jakobsson. Sångprogram och barnprogram

Sö 19.3 kl 18: Innerlighetens mässa. S:ta Maria församlingskör. Servering kl. 17.30 bak i kyrkan. Lindén-Liljehage

Ti 21.3 kl 13: Tjat & Prat, samtalsgrupp om missbruk, upprätthålla nykterheten. I Café Albert. Välkommen! Lillbäck Engström

Ti 21.3 kl 13: Karasamling i församlingshemmet, Blomberg

On 22.3 kl 12: Matgemenskap för alla i församlingshemmet. Lillbäck Engström

Övermark

Må 13.3 kl 13: Övermark syförening i församlingshemmet. Örn

Fr 17.3 kl 18.30: Karasamling i Övermark församlingshem, Blomberg

Sö 19.3 kl 10: Byagudstjänst i Räfsbäck byagård. Jakobsson

Pörtom

Sö 12.3 kl 10: Gudstjänst i kyrkan. Sundqvist, Granholm

Sö 19.3 kl 14: Söndagskaffe för damer i församlingshemmet. Örn

On 22.3 kl 13: Karasamling i församlingshemmet, Blomberg

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Bergö

Sö 12.3 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Sö 19.3 kl. 14: Högmässa i kyrkan.

Sö 19.3 kl. 15-17: Soppdag i församlingshemmet till förmån för Gemensamt Ansvar. Mer info i puffen!

Malax

Sö 12.3 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Söndagsskola i Socken.

Må 13.3 kl. 10: Karacafé i kyrkhemmet.

Må 13.3 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.

To 16.3 kl. 18: Allsångskväll i kyrkhemmet för Gemensamt Ansvar. Malax och Petalax kyrkokörer, solo Fred Berg. Servering.

To 16.3 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i kyrkhemmet.

Sö 19.3 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Söndagsskola i Socken.

On 22.3 kl. 11.30: Tro i vardagen, i kyrkhemmet.

Petalax

Sö 12.3 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

On 15.3 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.

Sö 19.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan.

Sö 19.3 kl. 18: Bön för alla, i Petalax församlingshem.

Fr 24.3 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet.

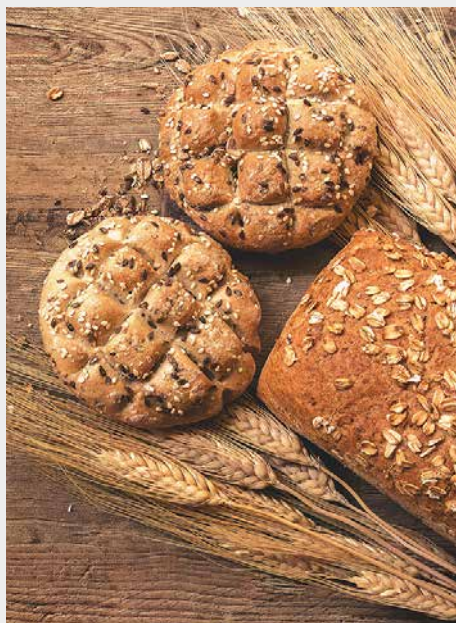

NÄRPES Gudstjänst

Byagudstjänst i Räfsbäck

Söndag **19.3 kl. 10** är det byagudstjänst i Räfsbäck byagård, på fjärde söndagen i fastan (midfastosöndagen). Söndagen har temat "Livets bröd". Marcus Jakobsson är predikant och liturg.

Välkomna!

KOLUMNEN

Ögon som ser

JAG FICK en skrift i min hand, det är Distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade rf:s historik från de senaste tio åren. På frampärmens insida finns en sångtext skriven av Ann-Sofi Rosendahl. Första versen lyder så här: "Fem små ögon i min hand, fingrarna är nyckeln till seendets land. Med handen känner jag mig för, mera än vad seende människor gör."

JAG SOM har seende ögon har svårt att föreställa mig hur det skulle vara att ständigt leva i mörker eller halvdunkel. Fingrarna hos en synskadad utvecklar en känslighet som de seende inte har, de kan "läsa", de kan ge en uppfattning om hur en annan människa ser ut, de kan helt enkelt bli ögon, precis som Ann-Sofi skriver.

Men de blir naturligtvis aldrig en likvärdig motsvarighet till de ögon en seende människa har. Det sägs att 80 procent av alla intryck kommer till oss via ögonen, vilket visar hur värdefulla våra ögon är. Ändå tar vi synen för givet, så gott som varje dag. Helen Keller sa att synen måste vara det härligaste av alla sinnen. Hon drabbades av en sjukdom vid ett och ett halvt års ålder som gjorde henne både blind och döv.

DET FINNS en annan sorts blindhet som också seende människor kan lida av – andlig blindhet. Den andliga blindheten gör en människa oförmögen att tro på Jesus Kristus. I 2 Korintherbrevet 4 beskrivs det så här: "Är vårt evangelium dolt, så är det dolt för dem som går förlorade. Ty den här tidsålderns gud har förblindat de otroendes sinnen, så att de inte ser ljuset som strålar ut från evangeliet om Kristi härlighet, han som är Guds avbild."

Vi har fått de goda nyheterna om evangeliet, den eviga rikedomen i himmelen som tillhör den som tror på syndernas förlåtelse genom Jesu död och uppståndelse. När vi lever här på jorden är det inte alltid så lätt att minnas det här. Det finns många frestelser, mycket som distraherar och upptar våra tankar och styr våra handlingar. Även troende människor kan bli tillfälligt förblindade.

VI ÄR inne i fastetiden, en tid att försöka sälla bort allt som vill komma i vägen och skymma ljuset som strålar ut från evangeliet. Vi får be med orden ur Pelle Karlssons sång: "Giv oss o Herre öppnade ögon, vi vill se Jesus, vidröra honom. Lär oss att lyssna, höra hans stämma. Giv oss o Herre öppnade ögon."

Kristina Örn är diakon i Närpes församling.

Nanna Rosengård leder Gospelkören i Kristinestad. FOTO: JEANETTE RIBACKA-BERG

Gospelkören är för alla

– Alla kan lära sig sjunga gospel, säger Nanna Rosengård. Dessutom mår man bra av att sjunga i kör!

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KRISTINESTAD Det började som en plattform för att integrera flyktingar. När **Nanna Rosengård** under ett halvår vikarierade som kantor i Kristinestads svenska församling funderade hon och ungdomsarbetsledaren **Jeanette Ribacka-Berg** hur de skulle kunna engagera de flyktingkvinnor som hade kristen bakgrund.

– Då kom den här idén till.

Så startade Gospelkören, som nu har varit verksam i fem år. Det lokala nätverket har hela tiden varit brett och många har varit intresserade av att komma med. Som bäst finns ett trettiofem sångare på körens lista, mest kvinnor.

– Vi har haft få män med, även om de skulle vara väldigt välkomna!

Det är en kör som passar för de flesta, menar Nanna Rosengård, som leder kören.

– Bara man är beredd att sjunga på engelska, och beredd att sjunga

ganska rytmiskt.

Noter används inte.

– Tanken är att vi sjunger traditionell afro-amerikansk musik så som den sjungs i USA, och då är det gehör som gäller. Vi har haft texterna på skärm, men alla stämmor tar vi till oss utantill.

Det är ett annat sätt att lära sig, och det kan vara lite utmanande till en början för den som är van vid den traditionella typen av körsång, säger Nanna Rosengård.

– Men det är bra för hjärnan!

För att få rätta stämningen och trycket i framförandet är det A och O att det läggs upp på det viset, säger hon.

– Oftast funkade det bra, men ibland är körmedlemmarna frustrerade på mig och frågar om de inte kan få något paper på det här.

En ofinsk stämning

För Nanna Rosengård är det också vik-

tigt att odla ett klimat i kören där det är okej att göra bort sig, eller att sjunga fel.

– Som finländare är vi så rädda för att göra fel. Men man kan ju lära sig mycket också av att göra fel, om stämningen är god!

Till Gospelkören är det ingen insjuning, utan kören utgår från den nivå som körmedlemmarna har.

– Jag tänker att alla kan sjunga, alla kan lära sig.

Och hälsoeffekterna är bevisade. Bland annat frigörs lyckohormonet oxytocin.

– Körsång har ju sådana biologiska effekter att det sätter igång det parasympatiska nervsystemet som verkar lugnande på kroppen. När man sjunger får man hjälp att andas rätt, och det förlöser oxytocin i kroppen.

»Det är bra för hjärnan!«

Hur har du själv hittat fram till gospelmusiken?

– Gospeln har alltid funnits med, berättar Nanna Rosengård.

– I mitt barndomshem fanns en stor skivsamling, med bland annat Aretha Franklins dubbel-LP "Amazing grace". Den var en stor inspirationskälla för

mig när jag gick i grundskolan.

En annan stor förebild var Mahalia Jackson.

– I gymnasieåldern turnerade jag en del med Robban Granholm och sjöng Mahalia Jacksons sånger!

Efter högstadiet gick hon på Fria Kristliga folkhögskolan i Vasa. Där sjöng hon i kören Oikoumene med Tomas Koskinen som körledare.

– Det var min storskola när det gäller gospel. Därifrån är inspirationen hämtad.

Glädjen sprudlar fram

– Det som många förknippar med gospel är att det är en musikstil som lyfter fram det glada i evangeliet, konstaterar Nanna Rosengård.

Texterna är ofta väldigt enkla, med fokus på kärnbudskapet.

– Det har varit roligt att se att det tycks vara en sån musikstil som faktiskt tilltalar en väldigt bred grupp.

På påskdagen ger Gospelkören konsert i Kristinestads kyrka, med **Fabien Attié** och **Maria Storsjö** som solister.

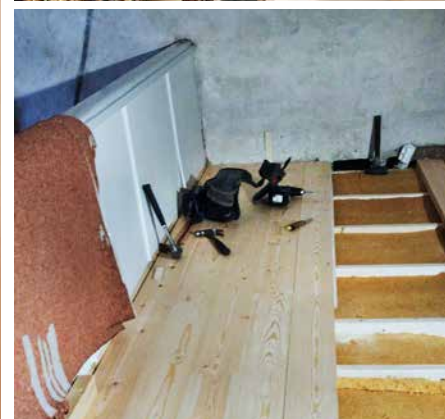
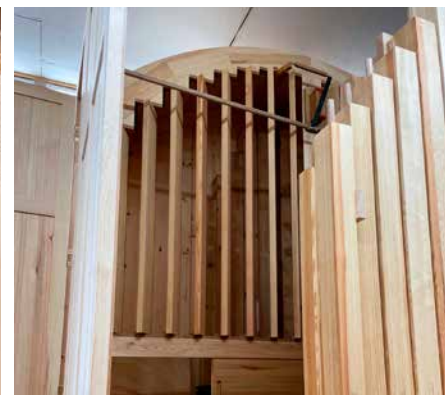
– Vi kommer att sjunga påskens glada sånger. Det blir också en insamling för Gemensamt Ansvar.

Gospelkören övar varannan söndag kl. 17–19 i Kristinestads församlingshem. Nästa övning är 12 mars.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Den nya orgeln (bild ovan) väntar i Kiel på att installeras på Åland. Till höger foton på hur orgelläktaren får nytt golv.

Ny inspiration!

Det blir dyrt med en ny orgel, men församlingen ville verkligen ha en. I Hammarlands kyrka ljuder på hösten en orgel som kommer från Kiel i Tyskland. – Det känns inspirerande, och jag hoppas på orgelelever, säger kantor Pipsa Juslin.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ECKERÖ-HAMMARLAND Redan innan församlingarna i Eckerö och Hammarland slogs samman visste man i Hammarland att kyrkan där behövde en ny orgel. Det ville man göra något åt.

– Orgeln är vårt stora projekt just nu, säger **Eva Williams** som är tf kyrkoherde i Eckerö-Hammarlands församling.

Den gamla orgeln i Hammarlands kyrka sattes in på 70-talet.

– Den har aldrig varit bra, och det har länge funnits ett önskemål om att församlingen ska få en bättre orgel.

Då Hammarlands församling fortfarande var en självständig församling grundades en orgelkommission,

som hållit i trådarna för storprojektet.

– Orgelkommissionen och våra kyrkvaktmästare har hållit i projektet, jag har full tillit till dem och har egentligen bara fått titta på medan saker sker, säger Williams.

Den gamla sjöngs ut

Den nya orgeln kommer från orgelbyggeriet Paschen Orgelbau i Kiel. När den här tidningen utkommer har orgelbyggarna från Kiel hunnit nedmontera den gamla orgeln, några veckor senare börjar de bygga den nya.

– Vi sjöng ut den gamla orgeln med Vackraste julsångerna på trettondagen.

Projektet har också lett till att läktaren får nytt golv. Den gamla orgeln väntar i ett varmt förråd på att någon ska behöva en orgel som fortfarande är fullt funktionell.

– Meddela oss om ni känner till ett orgelbehov! säger Williams.

Vad kostar en ny orgel?

– 300 000 euro, med alla kringkostnader kring 400 000. Det finns pengar för den, men vi hoppas få lite stöd för en del småarbeten som måste göras på grund av orgelbytet, säger Williams.

I praktiken betyder det att en del av församlingens inbesparingar används för orgeln.

– Men det är det här församlingen vill.

Den nya orgeln tänkte man skulle vara klar till midsommar, nu har det klarat att den tidtabellen var för optimistisk. Till hösten ska den i alla fall vara på plats, vilken betyder att Hammarlands kyrka kan användas igen.

– Vi har ju två kyrkor i församling-

»Från hösten erbjuds möjlighet till orgellektioner.«

en, på bara några kilometers avstånd, så det är ingen katastrof att kyrkan är stängd så länge, säger Eva Williams.

Bröllop och dop kan vänta om församlingsborna väldigt gärna vill ha dem i Hammarlands kyrka och inte i Eckerö. Begravningar kan däremot inte.

Men om man vill ha jordfästning i Hammarland går det också att ordna.

– Vi har andra utrymmen i Hammarland, och vi har också haft en väldigt fin utomhusbegravning i Hammarland i vinter, säger Eva Williams.

Ny inspiration

För **Pipsa Juslin**, kantor i Eckerö-Hammarland, innebär den nya orgeln inspiration i arbetet.

– Det känns spännande! Vi ska ha invigningskonsert på hösten och hoppas att kantorer från hela Åland vill komma till Hammarland och spela.

Församlingen kommer att märka att den nya orgelns ljud är tydligare, eftersom olika biljud försvinner.

– Från hösten kommer jag också erbjuda möjlighet till orgellektioner. Det skulle vara roligt att märka att jag får efterträdare och att nya musiker inspireras av vår orgel.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt

Sö 12.3 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahn, Hanna Lehtonen.

– **kl. 16:** Konserten "Hjärtasånger – Sydämeni laulu" i kyrkan, Pargas Amatörorkester, Pargas Damkör, Pargas Manskör, PopRock-Kören, Laulavaiset och Pargas kyrkokör. Fritt inträde – kollekt till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

On 15.3 kl. 14 & kl. 18: Teaterföreställningen "Vid livets gräns" i Agricolakapellet.

Sö 19.3 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen.

On 22.3 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling

Sö 12.3 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Viveca Auer, Robert Helin.

Ti 14.3 kl. 18: Teaterföreställningen "Vid livets gräns" i Nagu församlingshem.

Sö 19.3 kl. 17: Kvällsmässa i Nagu församlingshem, Clas Abrahamsson, Uma Söderlund.

Korpo kapellförsamling

Sö 12.3 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Må 13.3 kl. 17: Teaterföreställningen "Vid livets gräns" i Korpo församlingshem.

Sö 19.3 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström.

Houtskär kapellförsamling

Ti 14.3 kl. 13.30: Teaterföreställningen "Vid livets gräns" i Houtskär prästgård.

Sö 19.3 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Sara Grönqvist, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling

Sö 12.3 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Saara Maria Roto.

ÅBO

Lör 11.3:

– **kl 11-13:** Knytkalasbrunch och värpyssel, Aurelia. Ta med något smält till brunchbordet och din skaparglädje. Frivillig gåva till Finska Missionssällskapet.

sön 12.3:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Björkgren-Vikström (lit), Söderlund. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

mån 13.3:

– **kl 12-12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

– **kl 14:** Missionskretsen, Aurelia.

– **kl 18-20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 14.3:

ÅBO Fotoutställning

Skärgårdsljus i kyrkan

Janne Grönings fotoutställning *See the Light – Feel the Light* är öppen från **1 mars till 2 april** i Sankt Johannes-kapellet i Åbo domkyrka.

Utställningen handlar om skärgården. Gröning hoppas att åskådarna ska stanna upp inför fotografierna och grubbla över naturens betydelse i deras eget liv.

– Depression och burnout är folksjukdomar i

västvärlden idag, säger Gröning.

– Men man kan gå ut i naturen bara för att uppleva dess skönhet, lyssna till dess tystnad, uppleva dess harmoni och kraft – och den vägen hitta en frid i sig själv. Om man inte kan ta sig ut i naturen kan bilder från naturen skapa samma upplevelse.

Man kan se fotoutställningen dagligen **kl. 9-18**.

– **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 15.3:

– **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. Monika Slotte "Israel"

– **kl 13:** Frukostklubben, Di Trevi (Aurag. 1, Åbo). Mika Vähäkangas "Polinstitutet vid Åbo Akademi". Anmälning senast 13.3 kl. 10 till Hedvig Långbacka hedvig.langbacka@abo.fi.

– **kl 13.30-15.30:** Barnhålan (åk 3-6), Aurelia.

– **kl 18:** Bönegruppen, Aurelia.

tors 16.3:

– **kl 9.30-11.30:** Familjecafé, Aurelia.

– **kl 18:** Vardagsrum – på svenska, S:t Karins kyrka. Crafting Hope "Odling". Det finns material på plats och du betalar en frivillig avgift som går till de missionsprojekt som Åsf stöder. I samarbete med Röda Korset, Marthorna och Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 19:** Veckomässa i fastan, Skarpskyttekapellet. Bäck, Söderlund. Kvällste i Pilgrimscentret.

sön 19.3:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren-Vikström (pred), Björkgren (lit), Söderlund. Gudstjänstgrupp Se-fanja medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

tis 21.3:

– **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia. ons 22.3:

– **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. Malena Björkgren "Marie bebådelsetavlor"

– **kl 13.30-15.30:** Barnhålan (åk 3-6), Aurelia.

tors 23.3:

– **kl 9.30-11.30:** Familjecafé, Aurelia.

– **kl 19:** Veckomässa i fastan, Skarpskyttekapellet.

Björkgren-Vikström, Söderlund. Kvällste i Pilgrimscentret.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 12.3 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

Mån 13.3 och 20.3 kl. 19 Meditation: i Olofsgården

Fre 17.3 kl. 13.30 Musikandakt: på Rönngården

Lör 18.3 kl. 19 Vesper

Sön 19.3 kl. 11 Familjemässa: Äng, Freiman

Ons 22.3 kl. 19 Liturgisk verkstad: Äng, Petrone

Tors 23.3 kl. 12 Sopplunch

ÅBO Körsång

Välkommen med i Kyrkokören!

Åbo Svenska Kyrkokör förgyller församlingens gudstjänst- och musikliv med en varierande andlig repertoar.

Kyrkokören välkomnar under våren nya sångare i alla åldrar! Under 2023 kommer kören att fira ett hejdundrande 90-års-jubileum.

Kören leds under våren av Frank Berger.

Han vikarierar Marjo Danielsson som återtar dirigentpinnen i mitten av april.

Kören övar på **torsdagar kl. 18.30** i musiksalen i Aurelia, Auragatan 18, vån 3. Dyk upp på en övning eller ta kontakt med Mia Bäck, 040-3417 466, mia.back@evl.fi ifall du är intresserad av att komma med.

JOMALA Barnfamiljer

Kom på familjemässa!

Söndag **19.3 kl. 11** blir det familjemässa där barnkörerna medverkar. Kollekten går till Matbanken, det går bra att ta med torrvaror som kollekt!

Efter mässan är det kyrklunch och avtackning av ungdomsarbetsledare Sonja Lindström Winé i Olofsgården.

”Vid livets gräns” – teaterföreställningar i Väståboland

Väståbolands svenska församling bjuder under vecka 11 på teater då Anna Brummer, frilansande sjukhusmusiker, ger föreställningar runtom i församlingen. ”Vid livets gräns”, en livsbejakande pjäs om möten, bemötande och musikens kraft vid en sjukhusavdelning, behandlar tematiken kring sjukdom och åldrande utgående från Anna Brummers eget perspektiv. Föreställning i Korpo **13.3**, Houtskär och Nagu **14.3**, Pargas **15.3** – se annonsen för information om tid och plats. Fritt inträde – insamling till förmån för Gemensamt Ansvar.

MARIEHAMN

FR 10.03 kl. 14.00: Önskapsalmen i församlingshemmet.

SÖ 12.03 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka Mats Backman medverkar. *

TI 14.03 kl. 18.30: Annorlunda Liv – en samtalsserie i fastan i S:t Görans kyrka. Gäst: Peter Wiklöf.

TO 16.03 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 16.03 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

SÖ 19.03 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Himlaliv medverkar. *

SÖ 19.03 kl. 16.00: Konsert med Anneliina Rif och Force Machaut.

TI 21.03 kl. 18.30: Annorlunda Liv – en samtalsserie i fastan i S:t Görans kyrka. Gäst: Kent Danielsson.

TO 23.03 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 23.03 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

MARIEHAMN Konsert

För dig som gillar renässansmusik!

Renässanskonsert ordnas **söndag 19 mars kl. 16.00** i S:t Görans kyrka med Anneliina Rif och Force Machaut. Verk av bland annat G.P. Palestrina, G. Allegri och Henry VIII. Välkommen!

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

12.3 kl. 11 Högmässa: i Geta kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson.

12.3 kl. 14 Högmässa: i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

12.3 kl. 19 Taizémässa: i Finströms kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson.

15.3 kl. 12 Herrlunch: i Geta församlingshem.

15.3 kl. 18.30 Gudstjänstgrupp: i Mikaelsgården.

15.3 kl. 19 Läsmöte: hos Maria Granlid, Vargata.

19.3 kl. 10 Högmässa: i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund. Lunch till förmån för Kyrkans Utlandshjälp i församlingshemmet efter mässan.

19.3 kl. 12 Högmässa: i Finströms kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson, Mikaelskören. Lunch till förmån för Kyrkans Utlandshjälp i Mikaelsgården efter mässan.

22.3 kl. 12 Församlingslunch: i Vårdö församlingshem. Frivillig avgift.

22.3 kl. 18.30 Gudstjänstgrupp: i Mikaelsgården.

23.3 kl. 19 Läsmöte: hos Matilda Björklund, Lövö.

På församlingens hemsida: www.norraa-landsforsamling.ax, finns info om regelbunden gruppverksamhet.

ECKERÖ-HAMMARLAND

12.3 kl 11.00 Högmässa: med Eva Williams och Pipsa Juslin.

19.3 kl.11.00 Familjegudstjänst: med Jean Banyanga och Pipsa Juslin, Klapp & Klang samt kyrkokören deltar. Efteråt kyrksaft i församlingsgården Laurentius.

St:a Catharina kyrka är stängd för renovering av läktare och orgel 7.2.2023 och framåt. Välkommen till Eckerö kyrka.

Information om regelbunden gruppverksamhet: finns på församlingens hemsida www.eckero-hammarland.fi och i församlingens information i kommunbladet.

KOLUMNEN

Det blir inte alltid som man tänkt sig

JAG SOPAR snön av bilen, för andra gången idag. Jag har åkt mellan kansliet och församlingshemmet. Mellan kyrkorådskallelse, samtal, syförening och gudstjänstförberedelse funderar jag; Var det så här jag tänkte mig det den där gången jag lovade följa Guds kallelse? Gud ångrar aldrig sitt kall, sade biskop Björkstrand inför min diakonvigning.

Det började en dag när jag hämtade ett ämbetsbetyg i pastorskansliet. Kyrkoherden tyckte att jag kunde vikariera församlingens diakon. Dagen efter började jag jobba, och visst kändes det som om jag blivit nedsläppt i en okänd ödemark. Och ändå så hemma! Trots att jag inte visste vad arbetet egentligen gick ut på tackade jag ja, ja till uppdraget som diakoniarbetare. Jag fortsatte med nästa tjänst. Jag hade gjort mitt val, och lovade inom mig att följa Guds kallelse helt och fullt. Vart det skulle bära var obegripligt, men hela jag ville följa det som var menat.

Småningom blev jag vigd till diakon, i maj 2008 i lilla kyrkan i Borgå. Jag skämtade att nästa vigning blir i domkyrkan. Något inom mig var säkert, samtidigt som hela jag brottades med mina brister och mitt bristande fotfäste i kyrkan. Jag kom utifrån, från de där som sällan besöker gudstjänsten. Jag kände mig ofta som en främmande fågel bland alla som kände varandra inom stiftet, och ändå var jag mera hemma än jag tidigare varit.

DET BLIR inte alltid som man tänkt sig! Trots att jag var min diakonkallelse trogen ville livet annat. Jag fick känna på väggen. Den där omtalade stenhårda väggen som andra går in i. Andra – inte jag! Men jag gick rakt igenom den med ett stort brak.

Inte heller nu blev det som jag hade tänkt mig. Gud ångrar aldrig sin kallelse! På något sätt bereddes vägen för mig och 2018, tio år efter min diakonvigning, blev jag prästvigd i Borgå domkyrka. Nu var det som jag tänkte mig, kallad och vigd att tjäna, igen. En kort tid tjänade jag Borgå stift, men blev snabbt övertalad att komma till Linköpings stift, där en uppgift som sjukhuspräst väntade mig. Hemma i ämbetet, men ändå skavde det. Jag var inte hemma! Ibland måste man ut och nosa på utanförskapet, för att se var hemma egentligen är. Hemma, det är hemma på Åland. Tio år efter att jag spräckte den omtalade väggen fick jag möjlighet att komma hem igen. Nu blev det väl ändå som jag tänkte mig! Ja, och nej. Bilden av jobbet som präst är kanske inte alltid som verkligheten. Det blev en tf kyrkoherdetjänst. Inte riktigt vad jag tänkte mig, men jag förstår att Gud kallar, jag har lovat tacka ja och tjäna efter bästa förmåga.

Jag är diakon och präst, jag har mina styrkor och svagheter, jag skrattar och gråter, jag lyckas och misslyckas. Jag är en människa, en Jesu lärjunge som är kallad att tjäna, och alltjämt är det spännande att se vart Gud leder mig. Det blir inte alltid som jag tänkt mig, men jag är förvissad att det blir som Gud har planerat. Jag sopar snön av bilen än en gång och fortsätter att tjäna.

Eva Williams är tf kyrkoherde i Eckerö-Hammarlands församling.

Jag är med när livet är sårbart

Eija Grahns blev präst sent i livet och jobbar nu halvtid även om hon är pensionär. Hon börjar varje morgon med att läsa Bibeln. – Jag får träffa människor i livets stora brytningspunkter.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS Eija Grahns växte upp i Björneborgstrakten. När hon var barn brukade hennes farmor ta henne till kyrkan. Redan då kände hon att kyrkan var ett ställe där hon hörde hemma.

Men på den tiden kunde ju inte kvinnor bli präster.

– Mitt kall växte fram långsamt. Jag jobbade i Sverige i 25 år, och där fanns ju kvinnliga präster. När jag flyttade tillbaka till Finland var det möjligt också här.

Efter flytten till Finland jobbade hon som diakon. Hon studerade vid sidan av diakonjobbet och blev prästvigd år 2018. Hon hann jobba som präst i några år innan hon blev pensionär år 2021 – men sedan dess har hon jobbat i perioder ändå. Just nu arbetar hon halvtid som präst i Pargas.

Vad är det roligaste med att vara präst?

– Möten med människor. Som präst får jag träffa nya människor hela tiden. Jag får dela deras livsberättelser, jag får vara med både vid högtider och vid allvarsammare stunder. Prästen finns där vid livets brytningspunkter.

– Jag tycker också om att få fira gudstjänst tillsammans.

Kyrkliga förrättningar – dop, vigsel, konfirmation, jordfästning – innebär ofta att personer befinner sig i en fas av förändring, i något nytt.

– Det är stunder då människor är väldigt sårbara. Då är man nästan som mest äkta.

Någon som är bra på mycket

En präst måste vara bra på mycket: tala, möta människor, känna med dem.

– Den förmåga man behöver ha som präst är att kunna lyssna men också våga ta kontakt och vara närvarande. Också i svåra stunder, i allt som händer, säger Eija Grahns.

Måste man vara bra på nästan allt?

– Nej! Om man inte är bra på något så erkänner man det och lär sig ganska snabbt. Men man måste våga kasta sig in i stunder och händelser som sker. Man kan planera och förbereda, men det finns alltid sådant som man inte kan förutse. Livet är ju så där, det har sina överraskningar.

Eija Grahns bor i Åbo och jobbar i Pargas. Hon ser fram emot en fin sommar i skärgården.

FOTO: SUSANNE KIVEKÄS

Barnatron bär henne

Eija Grahns gillar att jobba i Pargas: nästan allt finns på gångavstånd, folk är vänliga och välkomnande och man lär snabbt känna dem.

– Dessutom ligger det ju i skärgården. På sommaren blir det ännu vackrare. Jag har verkligen känt mig välkommen här.

Har du alltid haft en tro eller fanns det något särskilt ögonblick i ditt liv då du insåg att du trodde på Gud?

– Tron har alltid funnit mig, ända sedan jag var barn. Jag har vuxit upp med den – det har inte funnits något annat alternativ. Min barnatro har varit en styrka under alla perioder i livet.

Har du haft någon livsperiod då du känt att Gud verkligen går med dig och ger dig styrka?

– Ja. Det fanns en period då jag bodde i Sverige och var ganska ensam och samtidigt genomgick en del svåra saker. Då kände jag att Gud fanns där.

Hon brukar börja varje dag med att läsa Bibeln. Hon läser igenom Bibelns alla böcker, både Gamla och Nya testamentet.

– Det betyder att jag kommer igenom hela Bibeln några gånger per år.

Eija Grahns tips för fastan

Under fastan fram till påsk brukar Eija Grahns försöka skala bort onödiga saker. Hon tar till exempel sockerpaus, men pausar också annat smått.

Poängen är att leva lite enklare. ”Det handlar inte om måsten, utan om att tänka efter om det är nödvändigt att göra det man gör. Fastan kan vara en tid då man märker att man blivit beroende av något. Hur svårt är det att ge upp det?”

Fastetiden är en tid att i lugn och ro fundera på livets stora frågor: Vad är egentligen viktigt för mig?

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 10.3 Rebecka Stråhlman, Borgå
(repris från 13.3.2020)

Måndag 13.3 Anette Nyman, Purmo

Tisdag 14.3 Monika Winberg-Nikkola, Nådendal

Onsdag 15.3 David Wikström, Raseborg

Torsdag 16.3 Mezmur Holmström, Åbo

Fredag 17.3 Janette Lagerroos, Nagu
(repris från 16.3.2020)

Måndag 20.3 Hedvig Långbacka, Åbo

Tisdag 21.3 Hedvig Långbacka, Åbo

Onsdag 22.3 Susanne Ringell, Helsingfors

Torsdag 23.3 Mezmur Holmström, Åbo

Hedvig Långbacka
talar i Andrum

20–21.3. FOTO: ARKIV/
SOFIA TORVALDS

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 10.3 Claus Terlinden, Karis

Lördag 11.3 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 12.3 Jesus segrar över ondskans makter. Textläsare: Luisa Tast och Martin Sandberg. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 15.3.2020)

Måndag 13.3 Kaikka Växby, Vanda

Tisdag 14.3 Henrik Perret, Helsingfors

Onsdag 15.3 Markus Linde, Helsingfors

Torsdag 16.3 Gunilla Teir, Kristinestad

Fredag 17.3 Claus Terlinden, Karis

Lördag 18.3 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 19.6 Livets bröd. Textläsare: Monica Slotte och Lucas Snellman. Producent: Monica Slotte

Måndag 20.3 Aleksej Sjöberg, Tammerfors

Tisdag 21.3 Markus Linde, Helsingfors

Onsdag 22.3 Camilla Svevar, Korsholm

Torsdag 23.3 Gunilla Teir, Kristinestad

Söndagen den 12 mars kan du följa med Agricola svenska församlings gudstjänst från Pernå kyrka. Sändningen börjar kl. 13.03 i radio Vega. FOTO: ARKIV

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 12.3 Gudstjänst med Agricola svenska församling. Predikant: Tuija Wilman. Liturg: Martin Jakobsson. Kantor och körledare: Vera Tollander. Kör: Agricolakören. Sångsolist: Gisela Gren-Nordström. Musiker: Elina Mieskolainen (violin) och Arno Kantola (oboe). Textläsare: Alf Illman. Psalmer: 265 (Jesus är min vän den bästa), 161:1–3 (Om blott Jesus vår Herre), 844:1–3 (Du är Livets träd i världen) och 87 (För att du inte). Sändning från Pernå kyrka.

Söndag 19.3 Gudstjänst med Närpes baptistförsamling. Predikant: Carl-Johan Nylund.

HIMLALIV

FÖR ELVA år sedan lämnade ålänningen Edgar Vickström sitt arbete som bankman och nu klär han på sig prästkragen. Ändå säger han att den största förändringen i livet var att gå från småbrukarson till akademiker och bankdirektör.

Som barn var han mobbad och han lärde sig tidigt att man måste prestera för att få vara med. Nu ser han att prestation inte enbart är av ondo, han är ivrig att förbereda predikningarna med tanken att det kan vara till hjälp för någon. Han skriver sina predikningar medan han joggar och vill att det i predikan ska finnas det han begriper eller tror sig begripa, det är lite som problemlösning.

Då Edgar säger att han tror på Gud så betyder det för honom att han förlitar sig på den obeskrivbara känslan av närhet till alltings ursprung. Han tror att vi genom åren har villat bort gudsbegreppet genom att rita gamla gubbar med skägg som sitter på moln, men den figuren tror Edgar inte på överhuvudtaget.

Redaktör: Nina Granvik

Ekonomien med prästkrage

Ålänningen Edgar Vickström är bankmannen som blev präst. Han planerar sina predikningar medan han joggar och hoppas att de skall vara till hjälp för någon.

Yle Arenan 12.3.2023
Yle Fem 13.3.2023 kl. 18.30

När kroppen säger ifrån

Björn ”Nalle” Öhmans hjärtinfarkt ledde till att han började omvärdera sitt liv. Han valde att sluta vara prestationsinriktad och började lyssna till sin kropp. Trädgården hemma i Pargas är Nalles nya liv.

Yle Arenan 19.3.2023
Yle Fem 20.3.2023 kl. 18.30

PRESTATIONSKRAVEN är svåra att bli av med konstaterar kyrkoherde emeritus Björn Nalle Öhman. År 2016 fick han en hjärtinfarkt, han hade inte lyssnat tillräckligt på vad kroppen signalerade och han hade gått över sina gränser. Alla de råd han gett åt andra i samma situation gällde nu honom själv. Han började arbeta som församlingspräst och planerade sin pensionering. Nalle konstaterar att det jobbigaste är att säga nej till sådant som är roligt. Men nuförtiden avgränsar han sig frivilligt.

Nalles nya liv är i Tallbo trädgård i Pargas och för honom handlar trädgårdsarbete om hur man växer som människa. I trädgården gäller det att släppa kontrollbehovet, han har upptäckt att det alltid dyker upp något ogräs eller ohyra som berättar att naturen inte kan kontrolleras.

Redaktör: Nina Granvik

Edgar Vickströms gudstjänstbesök började med en uppmaning från hans fru. Småningom blev det en vana för att sedan bli ett behov. Efter teologistudier byttes bankmannens kostym till prästskjorta. BILD: YLE/MATTI PALMU

–Att jobba i trädgården gör att man har tankens frihet, konstaterar kyrkoherde emeritus Björn Nalle Öhmans på Tallbacka gård i Pargas.

BILD: YLE/ATTE KAARTINEN

Kyrkoherdens fru har blivit stenad till döds i den österbottniska byn Solf. Det är upptakten till deckaren ”Den som offerar sig”, skriven av **Simon Ventus** och **Christina Gustavson**.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

UTFORSKAR LEDARES ANSVAR I DECKARE

Det är lunchtid en vanlig vardag på Wasa Teater när Simon Ventustaremot mig. Hans och Christina Gustavsons gemensamma bok *Den som offerar sig* har precis kommit ut.

– I många fall har författarskapet beskrivits som ett ganska ensamt jobb, men det är det ju förstås inte när man är två. Och för mig har det känts naturligt att vi jobbat i par. Det kan bero på min erfarenhet från teatern där alla processer är kollektiva. Ingen kan göra en föreställning på egen hand.

Boken är en klassisk deckare där huvudkaraktärerna är poliser som försöker reda ut ett mord i Österbotten.

– Vår avsikt var också att boken skulle innehålla någon form av samhälls-kommentar.

Handlingen utspelar sig i Vasa- och Korsholmstrakten.

– Jag tror och hoppas att läsarna kommer att njuta av att läsa en deckare som utspelar sig på platser som de känner igen, det tillför läsningen en ny dimension, att veta att ”jag har varit på den här platsen”.

Pris: att ge ut en bok

Simon Ventus vann en lite udda tävling för två år sedan. Priset var att skriva en bok tillsammans med författaren, specialistläkaren och rättspsykiatern Christina Gustavson från Sverige.

Simon Ventus

Ålder: 39.

Yrke: Försäljningschef på Wasa Teater.

Familj: Fru, två barn.

Bor: I Vasa. Vuxit upp i Solf.

Gör på fritiden: Spelar musik, spelar spel, leker med barnen och läser.

Hemlig talang: Över medelmåttet bra på Excel.

Hur var dynamiken mellan dig och Christina?

– Ens fantasi är privat och man kan inte rå för vad ens fantasi hittar på. Man kan, i viss mån, styra över vilka tankar man låter stanna och växa. Men när man är medförfattare, åtminstone så som vi har jobbat, har man inte råd att stänga ut den andra. Skribenten måste våga låta en annan komma in, och också vara lyhörd för den andras fantasi.

Simon Ventus säger att det inte fanns någon garanti för att han och Christina skulle synka.

– Vi fokuserade bara på texten och hade den som ett gemensamt mål. Det var otroligt roligt att vi kunde kommunicera

sa så bra, och att vi har förstått varandra så väl. Vi träffades faktiskt inte förrän boken hade kommit från tryckeriet.

– Jag hoppas att det märks i texten att vi är en man från Finland och en kvinna från Sverige, att vi har olika livserfarenheter och att det skiljer nästan 40 år mellan oss.

En viss typ av andlighet, med väldigt konservativa värderingar, finns tydligt i boken. Varför blev det så?

– Det som vi egentligen var intresserade av att utforska var hur mycket ansvar en person i ledarposition har för det hen säger. Den österbottniska och ibland konservativa andligheten var en bra kontext för det.

– Vi var från början ense om att vår ambition inte var att svartmåla kyrkan, församlingar eller religiös tro på något vis. Jag har en bakgrund i kyrkan och jag har släkt och vänner som jobbar där. Christina har också en sådan bakgrund, hon hade en farbror som var ärkebiskop i Sverige.

– Vi tänkte så här: Om vi båda två relaterar starkt till detta ämne så är det en ganska bra kontext att förlägga handlingen till. Men det skulle lika gärna kunna vara en politiker eller filosof som berättelsen var uppbyggd kring.

Enligt Simon inspirerades de inte av någon viss person.

– Men visst finns det starka, rentav osunda, personlighetstyper i församlingar som vi kan ha påverkats av. Men sådana människor finns förstås också

Boken *Den som offrar sig* är den första delen i serien "Brottsplats Österbotten". Serien ges ut på Förlaget M.

Trädens vänliga lövlösa hand

»Man ville sätta ner foten och så for den i klaveret.«

VÅGOR AV SKAM skrev vi om i förra numret. Händelser som sköljer in som olustiga minnen långt efteråt, pinsamt och *cringe*, rysningar av olust.

Mina minnen sköljer ofta in från mitt yrke som journalist. Av rutinen att vara kritisk och söka fel. Av att jag vet att jag kan ha slagit för hårt, nedgjort för mycket, präntat in bilder som tiden aldrig kunde mildra eller suddat ut. Och efteråt visans ursäkt: Jag visste så väl, men vad kunde jag göra? Det var ju mitt uppdrag.

Ett slags krokig tröst är att predikanter och präster kanske känner lika. Att man så för Guds skull ville sätta ner foten, och så for den i klaveret. En grov stövel i någon annans finaste kökstäppa. Förödde och brände, i stället för att ömma och vårda.

Vad folk säger bak min rygg rör mig inte så mycket. Men fortfarande gör det ont att veta om jag har gjort någon besviken.

JAG ÖPPNAR knarrande luckor i mig själv och tittar in. Vad är jag själv besviken på? Långbesviken. Livsbesviken. Jo, ofta på människor jag hade väntat mycket av. Som jag höll som förebilder, för länge. Som efter framträdanden jag beundrade liksom sedan stod med en jacka slarvigt över axlarna vid sceningången och rökte.

En vän ringde och kände lika. Det var sommar och jag stod ute vid vinbärsbusken i en timme och vi pratade. Om att jobba för det goda, för Guds goda, och bli besviken. Frivilligt, ideellt i många år och sedan bara besvikelse som belöning.

DET BOR EN romanfigur i mitt huvud. Hans berättelse är inte mogen än, men en dag ska den kanske rinna ut, jämn och flödig som en äggula, solklar, gul och friknäckt ur sitt skal, en story på mitt papper.

Just nu är det en han, en präst. I det sista kapitlet ska han lämna staden där han har gett sitt liv för många, men också fått inse hur allt, allt mänskligt är trasigt.

Jag har inte bestämt än om han bara ska lämna stan, eller om han ska åka ambulans upp för en kort backe till ett sjukhus och dö.

Men ljusen ska lysa gula i höghuset där han bodde och mötte människorna, och gatlamporna flimra blå i bilfönstret, och träden vara åldriga, lövlösa och vänliga när de håller sina reumahänder över honom, mot ljusnande stråk på marinblå himmel.

Och han, eller om det blir en hon, ska känna en stor, resignerad frid som diktare har kallat att vila i Guds hand. Över hur allt i vår tillvaro är trasigt. Skönt söndrigt. Vackert sprucket. Mänskligt och benådat.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

utanför kristenheten. Jag tänker till exempel på politiker. Ljuger Trump och Putin medvetet eller tror de på vad de säger?

Berätta lite om hur ni tänkte när ni placerade mordet i första kapitlet i Solf prästgård?

– Det bara blev så. Jag hyser definitivt inte något agg mot varken Solf, kyrkoherden eller prästgården. Solfs prästgård är den enda prästgården i Österbotten

som jag har varit inne i. Det är ett hus som jag har varit i och kunde beskriva.

Du har i någon mån varit aktiv i kyrkan i barndomen och tonåren. Hur skulle du beskriva din tro eller otro idag?

– Jag förhåller mig mindre okritiskt idag till den tro jag lärde mig i barndomen än jag gjorde förut. För att citera punktfilosoferna i Green Day: "Ju mer jag vet, ju mer vet jag att jag inte vet."

Söker blandning för hållbar taktjära

Spåntaken på kyrkorna är dyra och kräver regelbundet underhåll. Ett nordiskt nätverk arbetar nu på att få fram den bäst lämpade tjäran för taken.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Enligt den gamla traditionen ska spåntak tjäras vart tionde år på norrsidan och vart femte år på södra sidan. Men redan efter ett år har solen blekt taket så att strykningen knapp syns.

– Då byggs inte några skikt. Jag tycker man borde tjära oftare än så för att bygga upp det, säger **Daniel Wikström**.

Inom ramen för sitt jobb som byggprojektledare och byggkonsult för Otakon Pohjanmaa är han en del av det nordiska nätverket Nordic Tar Network som samlar in och dokumenterar kunskap om tjära. Kunskapen sprids sedan vidare

Daniel Wikströms teststrykningar på portalen till Pedersöre kyrka visar tydligt att varken Hakkarainens tjära från betongdal (sektion 1 på gaveln) eller Väisänens från traditionell tjärdal (3) står sig i konkurrensen med Svensk taktjära (2) eller den serbiska (4) som innehåller tillsatsämnen.

till användare, entreprenörer, förvaltare och beslutsfattare. Nätverket har existerat i sex år och möts regelbundet för att byta erfarenheter. Senast möttes de i Mariehamn i oktober.

Projektet har tagit längre i anspråk än vad man tänkt från början.

– Man tror man närmar sig målet. Men så kommer det nya frågor att jobba med. Det visar hur mångfacetterad produkt tjäran trots allt är.

Hittills är nätverket överens om att naturtjäran inte räcker. Det krävs tillsatsämnen.

– Det är otroligt svårt att bygga upp ett skyddande skikt av naturligt finsk tjära utan tillsatser. Det kan lyckas med fyra strykningar på norrsidan, men inte på västra eller södra sidan.

Tillsatsämnen är hartser, sand, kol, linolja, kimrök eller annan aska.

– De gör att tjäran hålls kvar, annars försvinner den.

Testar på portal vid Pedersöre kyrka

Projektet går nu vidare med försök att hitta ett recept på tillsatsämnen i tjäran.

– Museiverket fortsätter sina test på Fölisön och jag gör mina vid Pedersöre kyrka.

Sedan hösten 2021 har Daniel Wikström låtit tjära takspånen på en portal till Pedersöre kyrka. Spånen på taket är indelade i fyra numrerade sektioner där varje sektion representerar tjära av olika tillverkning. På varje sektion har man strukit tjära olika antal gånger.

På två sektioner har inhemsk daltjära utan tillsatsämnen använts. På de två andra sektionerna har en serbisk tjära och Svensk taktjära strukits. I de bägge sistnämnda ingår tillsatsämnen, i den svenska tjäran hartser och kimrök. Receptet för blandningen är en affärshemlighet.

– I Sverige har de ingen egen produktion att nämna. Det som går under namnet Svensk taktjära är sannolikt en tjära som importerats från Turkiet.

Prövar blandning i sommar

Enbart i Finland finns över 300 kyrkor och klockstaplar med spåntak som behöver tjäras regelbundet. I år borde taket på Pedersöre kyrka tjäras på nytt.

– Det medför rätt stora kostnader. Senast taket på Pedersöre kyrka tjärades 2018 kostade det 35 000 euro.

Flera församlingar och samligheter har frågat Wikström vilken tjära han rekommenderar för på kyrktaken.

– Det vill jag inte säga ännu för vi är inte mål med det här projektet. Jag har rekommenderat församlingarna att de väntar i ett år tills vi vet mera om hur vi ska nå en bättre effekt.

Avsikten är att ha ett recept på en blandning klar nästa sommar.

– Nästa sommar kommer jag att testa en blandning av Hakkarainens inhemska tjära med 35 procent linolja och fem procent kimrök och en annan blandning med hartser och kimrök.

Inom nätverket undersöker man också om det är en framkomlig väg att koka tjäran under en längre tid och i en högre temperatur.

– Då blir den mera som beck. Utmaningen blir då att den blir svår att applicera.

Kyrkostyrelsen och Museiverket vill inte släppa tanken på att tjäran inte får vara mer än sjuttio grader när den appliceras. Den svensktillverkade tjäran ska appliceras i en temperatur på 130–140 grader.

– Det medför större risker för arbetssäkerheten och fler brända penslar. Att applicera vid sjuttio grader är tungjobbat och få vill göra det. Men jag upplever att anvisningarna måste skrivas om och det jobbet börjar nu.

Sprutad tjära ger tunt lager

På Gotland har man erfarenhet av att spruta tjäran på taken.

– Det är man emot här i Finland. Synsätten är lite olika. Här anser man att tjäran ska gnuggas in. När den sprutas måste den vara varm och tunn och då anses tjärlagret bli för tunt.

I projektet deltar en gotlänning som uteslutande sprutar tjäran.

– Han använder uteslutande en gotländsk tjära. Han har inte ens testat annan tjära.

Det är inte bara kyrkornas fastighetsansva-

riga som intresserar sig för projektets utgång. Det nordiska projektet handlar om all användning av tjära. Gamla träbåtar och segeltrossar ska också tjäras regelbundet.

– På Åland tjäras man många hus och båtar. I Norge tjäras fornminnesmärken och vikingaskepp som olika föreningar håller på med.

En är specialist på hantverkshampa för seglingsindustrin. Hon spann långa hampaband i en gammal byggnad. Till det går det åt mycket tjära. Repen ska tjäras regelbundet för att skydda dem mot solen, till exempel på Pommern.

Behöver all tjära tillsatsämnen?

– Jag skulle säga det är lite skillnad på maritim tjära och tjära på byggnader. Det är ju skillnad om man vill att den ska tränga in i träet eller skapa ett ytskikt.

Tjäran börjar vara en bristvara eftersom åtgången är större än produktionen.

– Det är en utmaning att bygga upp ett lager av tjära. Det funderar de mycket på i Norge där

de har för lite tjära. De har försökt bygga upp en tjärbank, men det är inte många som levererar tjära till den banken.

I Sverige försöker man hjälpa mindre producenter med en mobil tjärbränningsanläggning.

– Den har de testat senaste sommar och den har funkat hyfsat bra.

I ett tidigare projekt har man utrett vilka träslag som lämpar sig bäst som takspån.

– Kärnfuru är bäst. Men det är ett problem att hitta tillräckligt bred kärnfuru för spånen. Asp går också. Men de ska tjäras.

Spåntaken riskerar försvinna

I kärvare ekonomiska tider finns en risk att församlingarna vill byta ut de underhållskrävande och dyra spåntaken från sina kyrkor. Kalajoki församling i landskapet Norra Österbotten har anhängit hos Kyrkostyrelsen om att få byta ut spåntaket på Rautio kyrka och klockstapel. De impregnerade spånen från 1980 måste bytas ut i samband med att den 200 år gamla kyrkan ska renoveras.

Kyrkofullmäktige motiverar sin anhängan med att spåntaket är 600 000 euro dyrare än ett plåt- eller koppartak och kostar mera att underhålla. Sluträkningen på renoveringen beräknas bli 2,5 miljoner euro.

Dessutom anser kyrkofullmäktige att få företag i Finland tjäras taken.

I en intervju för finska Yle medger Kyrkostyrelsens överarkitekt **Edla Mäkelä** problemet med den försvinnande sakkunskapen.

– För underhållet krävs dalbränd tjära av tall och det är svårt att hitta professionella yrkesmän som bränner tjära. Det är främst hembygdsföreningar som sysslar med det, säger hon.

Mäkelä hoppas ändå att den värdefulla traditionen bevaras.

I Österbotten finns fortfarande sakkunskap.

Kyrkostyrelsen och Museiverket utarbetar som bäst institutioner till församlingarna om hur spåntaken ska skötas. Instruktionerna bygget på vad nätverket kommer fram till.

När historikern **Eva Ahl-Waris** började studera teologi blev hon så lycklig att det förvånade henne själv. Efter skilsmässa, cancer och depression lever hon nu sitt livs bästa tid. Bara att få studera hebreiska. – Guds och änglarnas språk! Helt amazing!

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Jag kan vara ett svar på någons bön

När Eva Ahl-Waris var tretton år samlades hon och de andra patrulledarna vid ett scoutläger för att be. Då hände någonting.

– Jag uppfylldes av en känsla av att jag tror på Gud, av att Gud finns och lever och uppfyller mig med kärlek och ljus. Sedan bad jag om att få följa honom och om att han ska kunna använda mig.

Och kanske använde Gud henne trots att hon började studera historia och inte teologi. Hon valde ofta ämnen som tangerade kyrkohistoria, även om hon studerade kultur- och idéhistoria. Hennes pro gradu-avhandling handlade om synen på heliga Birgitta.

Hon blev förälskad i historia redan som barn.

Hennes pappa brukade högläsa en bok som hette *Treasures of Yesterday* för henne, som han övergav fritt medan han läste.

– Den handlade om Troja och om Tutanchamons grav. Redan i gymnasiet visste jag att jag skulle bli historiker och tog alla språkkurser som jag trodde skulle hjälpa mig.

Vid universitetet läste hon latin – det har hon nytta av när hon nu sadlat om till teologi. Idag läser hon också hebreiska.

– Jag läser allt jag kan för jag är så lycklig över att få studera igen.

Motgångar ledde henne vidare

Hon drogs till teologin efter att ha genomlevt många svåra kriser: sjukdom, skilsmässa och depression. Hennes bröstcancer upptäcktes i ett ti-

»Jag läser allt jag kan för att jag är så lycklig över att få studera.«

digt skede, men efter den fick hon det som man kallar ”cancer hangover”, det vill säga: Varför överlevde just jag när så många inte klarar sig?

På grund av sjukdomen miste hon en forskartjänst och bestämde sig för att sadla om och bli lärare. Hon insåg att det skulle vara lättare att få mer timlärarjobb om hon också kunde undervisa i religion.

Så hon började läsa teologi vid öppna universitetet.

– Och det var så roligt att jag inte varit så lycklig på flera år. Innan mamma dog sa hon till mig: Om det där gör dig lycklig, varför skulle du inte kunna bli präst?

Hon sökte in till teologin vid Åbo Akademi.

– Det känns jättebra. Det känns att det här är det bästa som hänt mig på jättelänge.

*»När mina barn
flyttat hemifrån blir
jag en crazy cat lady
som bara håller till
i församlingen.«*

Just nu jobbar Eva Ahl-Waris som diakoni-
arbetare i
Sjundeå – här
står hon vid
Sjundeå kyrka.

Du har gått igenom skilsmässa, cancer och depression. Har de här upplevelserna gett dig något gott?

– Jo. Först och främst: jag skulle aldrig ha varit mogen att bli teolog som 20-åring. Jag hade så dåligt självförtroende och var så osäker på allting i världen. Jag måste först bli förälder åt tre barn och hjälpa mina föräldrar i slutskedet av deras liv. Sedan måste jag doktorera i historia för att tro på mitt eget intellekt. Jag skulle inte ha varit mogen att leda och hjälpa andra förrän nu.

Hon tänker att det finns en tid för allting. Gud kan ta det mest tarvliga, det vi slänger ifrån oss som skräp, och göra någonting av det.

– Det är därför man aldrig kan tänka att livet är slut förrän någon människa verkligen lever sin sista dag. Alla är Guds barn och alla kan användas och alla är älskade. Det förstod jag inte för tjugo år sedan, men nu förstår jag det.

Det viktiga med att ha gått igenom något svårt är att komma igenom det.

– Då växer man. Men medan man är inne i svårigheten är det ganska orimliga krav som människor kan ställa på en. ”Ryck upp dig!” Vilken människa som är deprimerad har inte hört det? Det är en av de värsta kommentarer du kan komma med.

Som det står i Bibeln: det finns en tid för allt – också för den bearbetning som krävs för att ta sig ur en depression eller sorg.

Det krävs tålamod

Hon får ibland frågan om hur Gud meddelar sig med oss människor.

– Då svarar jag att man måste ha tålamod. Gud kan inte nå dig när du är djupt deprimerad och dina pengar är slut, och du känner att du står vid en brant. ”Nu imorgon måste Gud ha en limousin där åt mig på gatan.” Det funkade inte så.

Du måste ha tålamodet att vänta på en plan som är bra för alla, inte bara för dig själv.

– Det är kanske under den väntan som folk blir gudsförnekare, när de känner att de inte blir bönhörda. Att vänta kräver lyhördhet mot den här starka kärlekskraften som leder oss.

Idag är hon 47 år. Hon njuter allra mest av sina tre barn, men också av att studera.

– Att jag får lära mig hebreiska, Guds och änglarnas språk! Helt amazing! Det är jobbigt med de svåra verben, men det är också ljuvligt. Jag är ju forskare till utbildningen så jag gillar att vända på varje sten. Jag är nyfiken.

Har du andliga eller religiösa sår?

– Kanske minnen från tiden när jag studerade historia på 90-talet och blev förlöjlighad för att jag hade en kristen tro. Särskilt bland humanister som inte var teologer fanns ibland en sådan inställning.

Idag tycker hon det finns en mycket större frihet att tro och tänka som man vill. Det finns en förståelse för att religion är ett mänskligt fenomen som är lika gammalt som musik.

– Det är något som finns i vår hjärna. Religion och musik och konst hör ihop.

Hur tänker du att kristendomen borde synas i våra liv?

– Jag tänker att jag kan vara svar på någons bön. Som lekman är jag också ett vittne, jag kan berätta min egen berättelse och det kan ge någon en aha-upplevelse.

Just nu tar hon en dag i sänder, jobbar, studerar och njuter.

– Sedan när mina barn flyttat hemifrån blir jag en *crazy cat lady* som bara håller till i församlingen.

När hon diskuterar med religionsvetare mär-

Eva Ahl-Waris

Doktor i historia, har jobbat bland annat som forskare och i museibranschen. Jobbar just nu som tf diakoniarbetare i Sjundeå vid sidan av studier i teologi vid ÅA.

Växte upp i Borgå, bor idag i Helsingfors.

Familj: Tre barn.

Gör på fritiden: Ser på film. ”Är så lycklig över Netflix för att många nya filmer så småningom kommer dit. Och det är kul att se på film med barnen.” Några filmfavoriter: *Amadeus* av Milos Forman, *The Shining* av Stanley Kubrick, *Sommarnattens leende* av Ingmar Bergman.

ker hon att de ofta tycker att hon är lite tråkig. Kan hon inte vara något mer spännande, som buddhist?

– Och dessutom något så tråkigt som kristen lutheran: hur tänkte jag där? Men de har inte upplevt det jag upplever när jag sätter mig i en kyrkbänk och det är bara jag och Gud.

För henne är det stora bara att få gå till en högmässa och bröla på i lite psalmer. Låg- eller högkyrkligt – det gör ingen skillnad för henne. Att få sitta bredvid sitt barn som blivit konfirmerat och gå tillsammans till nattvarden – det är något så stort för henne att rösten brister när hon talar om det.

– Redan min tro är en gåva. Jag känner människor som suktar efter en tro men inte känner någonting. Att få tro är en välsignelse.

Varför alla inte kan tro kan hon inte svara på. Det är någonting som Gud har hand om. Om man vill kan man fråga honom sedan i himlen, men själv ser hon bara fram emot att få lovsjunga.

– I himlen tror jag vi är inbäddade i ljus och godhet och kärlek. Det var något jag fattade redan som 13-åring: Om vi inte dör kommer vi ju aldrig att se Gud! Som Paulus skriver: Nu ser vi en dunkel spegelbild, men då ska vi se ansikte mot ansikte.

Team ”mammorna”

När Eva Ahl-Waris började studera teologi trodde hon att hon skulle vara unik som yrkesbytare – men det var hon inte alls.

– Vi har ett helt ”team mammorna” där i Åbo. Människor som gjort helt andra saker i sitt liv men känner att det nu är tid för det här. Särskilt damer i åldern 40+.

Själv har hon varit historiker i tjugo år. Hon tänker att hon förhoppningsvis har tjugo år kvar i arbetslivet och de tjugo åren vill hon göra något nytt.

– Det hör till den lutherska dygden att du lever ut din tro i din vardag, i världen. Jag är bekännande lutheran – vad tråkigt! Men åtminstone är jag aktiv lekman. Jag studerar teologi och njuter av det. Kanske jag blir präst, kanske det aldrig sker. Jag tar livet en dag i sänder.

SFP RKP

Karin Cederlöf

Jurist

Fullmäktigeledamot i Esbo och
Västra Nylands välfärdsområde

En röst för vård, äldreomsorg,
miljö och utbildning

Kandidat i Nyland

Annonsen betald av kandidatens stödgrupp

NU BEHÖVER VI SUNT BONDFÖRNUFT,
TRYGGHET, FRAMTIDSTRO
- OCH FRAMFÖRALLT VARANDRA.

Mikko Ollikainen

SFP RKP
ANNONSEN BETALD AV ENAT ÖSTERBOTTEN R.F.

Firma K.Rusk

-Städning
- Byggstädning
- Fastighetsskötsel

046-5743685

rusk.kristoffer@gmail.com
Molpe

LOCUS

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyll!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Visste du att vi också tar
emot försäljningsuppdrag.
Försäljningen sköter vi alltid
finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors

tel. (09) 17 17 44
www.locus.fi

Ray Sidney

Ida Elina

Fritt inträde

lördag
25.3

FKF-kören & orkester

2023

söndag
26.3

kl. 19.00

Baptistkyrkan, Vasa

kl. 18.00

Betaniakyrkan, Jakobstad

A r r : F r i a K r i s t l i g a F o l k h ö g s k o l a n

Har du antikviteter, arvegods, värdepappers?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLA KARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

optima

Restaurang YRKESKOCKEN

**VÄLKOMMEN PÅ LUNCH
VARDAGAR KL 11-13:30**

Meny på www.lunchpaus.fi & SOME @yrkeskocken
Tel. 044 7215 299, Trädgårdsgatan 30, Jakobstad

WE'RE OPEN!

KYRKHELG SYD 21-23.4.2023

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15, Helsingfors

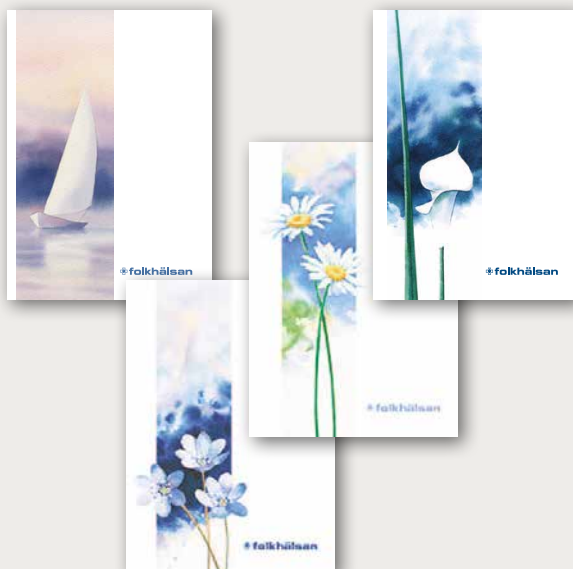

UPPSTÅNDELSEKRAFT

MEDVERKANDE: Anni Maria Laato,
Matti Aspvik, Santeri Marjokorpi,
Sixten Ekstrand, Rebecka Björk,
Leif Nummela, Kingdom Singers,
BarnOas m.fl.

Anmälan endast till barnprogrammet

www.kyrkhelg.fi

Hyllnings- och kondoleans- adresser

Stöd Folkhälsans verksamhet genom att använda våra hyllnings- och kondoleansadresser. Folkhälsanförningarna säljer adresserna lokalt via butiker, banker och begravningsbyråer.

Du kan också beställa adresserna via Folkhälsans förbund, tfn 050 360 7933, adresser@folkhalasan.fi eller www.folkhalasan.fi/kondoleanser.

 folkhälsan

GRÄVSKOPOR

Tillverkas i olika modeller enligt kundens önskemål.
Reparationer och slitstål

BR Bäcklund

Tel. 364 3140
Gruvvägen 5, 66200 Korsnäs

HUSGRUND ELLER TRÄDGÅRD?

Vi gräver grunder för nybyggnad och tillbyggnad. Vi gräver bort det som ska bort, lägger till det som ska till, eller ändrar om det som finns. Just som Ni önskar, med ett näpet slutresultat!

Jakobstad med stor omnejd!

Ta frimodigt kontakt om smått som stort!

JCJ LASSFOLK
Tfn 040 59 38 045
www.lassfolks.fi

Åbo Akademi

Sök in till teologi!

**Studera det viktiga i livet.
Studera teologi vid Åbo Akademi!**

Våra studenter och lärare berättar:
<https://blogs2.abo.fi/studieinformationsteologi>

Nästa ansökningstid: 15-30.3.2023.

Läs mera på
www.abo.fi/utbildningslinjer/teologi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra familjebostad i södra Helsingfors. min. 4r+k. fr.o.m. 1.7.2023. Hyra max 2200 e/mån kerstinsl@gmail.com 040-4501796

Sommarstuga i Raseborg för juni och juli med sovplatser för 3-4, gärna nära havet. Tel. 043-8246040/ Viktoria

Centralt rum i Helsingfors önskas hyra av volontär på Pohjola-Norden. Mars-augusti. +358415738053

UTHYRES

Möblerad våning på Skatudden. Hyra 1.500/mån. Uthyr 15.3-15.9 eller enligt överenskommelse. Ring 0405444408

Stiftelsen Lillegården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m2) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477 Ons kl. 10-15.

Etta med sovloft 21 m2 på Valhallg. i Bortre Tölö. Genast ledig, lugnt läge. Hyra 650 €, vatten ingår. tel. 040 9304453

KÖPES

Köpes rad/par/egnahemshus i Grankulla för en familj (4 pers). ca. 150m2+. Snabba affärer möjliga! Annika Alfthan tel. 0407654400

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbsystem som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 (ej sms) eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

LEDIGA TJÄNSTER

PORVOON SEURAKUNTAYHTYMÄ
BORGÅ KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Borgå kyrkliga samfällighet anställer en

CHEF

för Borgånejdens familjerådgivningscentral.
Skicka din ansökan senast 23.3.2023.

Mer information och ansökan
borgaforsamlingar.fi/lediga-jobb

UNGDOMSARBETSLEDARTJÄNSTEN I GRANKULLA SVENSKA FÖRSAMLING ÄR LEDIGANSLAGEN

Kom till Grani som vår nya ungdomsarbetsledare!

- Du jobbar med åldersgruppen 7-24 år som en i vårt trevliga arbetsteam.
- Vi söker Dig som har iver och inspiration för arbete med ungdomar, konfirmander och samtidigt med juniorer och unga vuxna.
- För tjänsten förutsätts utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift samt nöjaktiga kunskaper i finska.
- Av den sökande förutsätts examen enligt kyrkans författningssamling nr. 137. Också den som inte är behörig, kan komma på fråga.
- Den som blir vald bör vara konfirmerad medlem av ev.luth. kyrkan i Finland.
- Arbetet inleds 1.5.2023 eller enligt överenskommelse. Prövotid 6 mån.
- Innan tjänsten tillträds skall den som väljs visa ett godkänt intyg över sitt hälsotillstånd samt ett utdrag från straffregistret, enligt straffregisterlag 6 § 2 mom.
- Hyresbostad är möjlig att ordna.
- Lön för behörig enligt kravgrupp 503, med grundlönen 2700 €.

Ansökan med CV lämnas in senast fredag 31.3.2023
kl. 12.00 till grankulla.sv.fors@evl.fi
Intervjuerna sker måndag 3.4 från kl. 17.

Mera info ger kyrkoherde Ulrik Sandell 0505252201
ulrik.sandell@evl.fi eller kaplan Daniel Nyberg 0504619207
daniel.nyberg@evl.fi

OPINION

Skicka insändaren till: Kyrkpressen/opinion, Södra kajen 8, 01300 Helsingfors. E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi. Glöm inte namn, adress och telefonnummer. Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Dick Harrisons bok

De visa männens mysterium

Denna text tar avstamp i intervjun med Dick Harrison och är avsedd att visa det ohållbara i hans påståenden samt ytterligare bekräfta det profetiska Ordets absoluta tillförlitlighet gällande Jesu födelseort. "När Jesus var född i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid, se då kom visa män från Östern till Jerusalem och frågade: 'Var är judarnas nyfödde konung? Vi har sett hans stjärna gå upp' ..." Matt 2:1-2.

Genom århundraden har människor fascinerats av "De tre vise männen", som begav sig i väg på en lång, mödosam, obekväm och farlig färd och inte heller nödvändigtvis var tre till antalet, utan lika väl kunde ha varit sju eller åtta, men minst två. Vilka var de? Varifrån kom de? Varför kom de?

Den sista frågan är lätt att besvara eftersom det tydligt framgår av texten. De kom för att visa den nyfödde judekonungen sin vördnad, tillbe honom och skänka gåvor.

Det händer att svaret är enklare än man kan ana. Så realistiskt att man inte förmår lista ut det. Det finns andra liknande exempel i vår Bibel, både i GT och NT. Man har spekulerat om att de skulle ha varit magiker, trollkarlar, astrologer eller förnämna hovmän. Det beror på att det grekiska ordet *magoi* med persiskt ursprung användes i grundtexten. Det ordet känner vi igen från ord som magiker, magi och magisk. Det kan ändå leda tanken i fel riktning.

Elymas i apostlagärningarna 13 benämnes också som *magos*. I hans fall är det helt klart att han var en trollkarl, men knappast var de visa männen magiker eller trollkarlar.

De var helt enkelt judar och ättlingar till de judar som deporterades till den sjuttioåriga fångenskapen i Babel år 586 f.Kr. när templet förstördes under Babylonien kung Nebukadnessar. Två tidigare

deportationer ägde rum under samma kung, men slutet för sydriktet Juda kom år 586 f.Kr.

När sedan perserkungen Koresh kom till makten några decennier senare och besegrade kaldéerna gav han tillåtelse åt judarna att återvända och bygga upp Jerusalems tempel igen. Koresh är så till vida intressant att han nämnes vid namn ungefär 150 år förrän han är född i Jes. 45:1.

Här ser vi igen det profetiska Ordets absoluta träffsäkerhet. Mika, samtida med Jesaja, talar om att Messias skall födas i Betlehem. Men templet stod sedan färdigt år 516 f.Kr., vilket blir exakt 70 år räknat från år 586 f.Kr. Alldeles som profeten Jeremia hade förutsagt.

Alla judar återvände emellertid inte till sitt hemland och till Jerusalem utan stannade kvar. Där skapade de sig sedan, och deras barn efter dem, ett nytt liv. Men fädernas tro och traditioner glömdes inte bort utan bevarades i främmande land.

Alldeles som romerna i vårt land har varit måna om sina seder och sin klädsel. De läste sedan i generation efter generation i fädernas heliga Skrifter om den utlovade Messias, Israels tröst och hopp. Längtan måste ha varit enorm. Därför är min uppfattning att "De vise männen" som kom till Jerusalem när Jesus var i två årsåldern – kom från dagens Irak och Iran – och var avkomlingar till de i fångenskap bortförda judarna under deportationerna 586 f.kr, 605 f.kr (Daniel förflyttades till Babel), 597 f.kr (Hesekiel var med).

Stjärntydarna var fromma troende judar som innerligt väntade på upprättelse för Juda, efter alla de förödmjukelser folket tvingats uthärda under gången tid.

HELGE EKMAN,
Borgå

Du har väl inte missat ...

att du hittar det lokala materialet från alla regioner i Svenskfinland på vår webb?

www.kyrkpressen.fi/lokalt

Föregiven förföljelse av de kristna i Kina

Kina var tidigare ett svårtillgängligt och fantasieggande land och allehanda myter om det uppstod. Fram till den tidigare delen av 1900-talet försökte dessutom åtta av världens dåtida stormakter spjälka upp och dela det enorma landet mellan sig och detta fortsatte fram till medlet av 1900-talet och det andra världskriget – tills Chiang Kai-Sheck etablerade sig på Taiwan efter att ha hamnat i fejd med sin tidigare samarbetspartner Mao Tse-tung som tagit makten på fastlandet 1949. Detta var inte välsett av varken britter eller amerikaner som startade en anti-Mao kampanj. Mao svarade med att enligt gammal kinesisk tradition stänga Kina vilket gjorde att fantasin fick svalla fritt vilket den gjort och fortsätter att göra.

Jag var själv ett offer för den anti-kinesiska propagandan och lärde mig till min överraskning känna ett helt annat land när jag som styrelsemedlem av Internationella Museirådets (ICOM) naturhistoriska kommitté år 2006 inkallades av Kina för att vara behjälplig som sakkunnig vid skapandet av en utbildningsanstalt för handhavandet av och utvecklandet av Kinas naturhistoriska museer. Detta under en sammanlagd tid av två år men uppdelat i flera perioder. Jag utnämndes dessutom till kinesisk professor i ämnet.

Under samtliga perioder i Kina levde jag och min fru inte bland utlänningar utan som

”De kristna kyrkor som förstördes eller skadades under kulturrevolutionen har återuppbyggts fint med statliga medel.”

kineser bland kineser i Shanghai, Chongqing och som experter och rådgivare besökte vi under längre och kortare perioder alla hörn av det mäktiga landet, inkluderande autonomierna Tibet, Inre Mongoliet, Xinjiang, Mandsjuriet etc. Härigenom fick vi en god insyn också gällande de religiösa förhållandena.

I Kina finns enligt mina erhållna uppgifter 43 miljoner kristna. Under den så kallade kulturrevolutionen förekom en viss religionsförföljelse men den tiden är för länge sedan förbi och de kristna kyrkor som förstördes eller skadades då har återuppbyggts fint och med statliga medel.

I dagens Kina säger lagen att religion må fritt utövas i hemmen och i därtill ägnade byggnader, alltså i kyrkor och bönehus. Kors får fritt monteras på dessa byggnader men inte på gatan. Bönemöten får inte heller hållas på gatan eller andra allmänna platser vilket är förståeligt med tanke på Kinas många religioner och folk. 56 av staten officiellt erkända minoriteter med egna språk finns till exempel i det stora landet. Tibet utgör ett undan-

tag. Där får religion också utövas på vägar och gator enligt gammal tradition. Många av våra bekanta är kristna. Själva tyckte vi om att spontant gå in i kyrkor överallt när vi reste i landet. Ingen kontrollerar heller vem som kommer in. Det är helt fritt. Där var lugnt och fridfullt och ofta visades en film automatiskt på en duk rörande något Bibelavsnitt – en sak som gott kunde tas efter också hos. Alltså en automatisk, stilla och avstressande predikan oberoende av klockslag om inget annat förutbestämt program var på gång.

När vi satt och åt i en stor och betydande restaurang i storstaden Qingdao så spelades som stilla restaurangmusik ingenting sämre än ”Giv mig ej glans ej guld ej prakt”. Den nämnda staden har en mycket stor huvudsakligen katolsk befolkning som ett arv från tiden när den var en tysk koloni.

Jag har själv behandlats illa många gånger när jag baserat på mina egna, som jag skulle hävda långa och omfattande vistelser erhållna realkunskaper, uttalat mig om dagens Kina. Jag har erfarit att den offi-

ciellt inte existerande censuren är mycket hård i Finland och man får varken säga eller skriva annat än ”det som passar”. Däremot syns otrevlig och på fantasier baserad information men inte fakta lätt kunna publiceras. Fantasier om Kina utnyttjas också ekonomiskt av luredrejsare och folk tycks vara lättfångade i den fallgropen. Man uttalar sig ofta bestämt utan att veta! Det kommer sig kanske av att dagens Kina är världens näst mest betydande ekonomiska makt?

EIRIK GRANQVIST

SVAR:

Den internationella och politiskt obundna organisationen Open Doors publicerar varje år World Watch List, som är den enda globala statistiska undersökning om kristnas religionsfrihet som publiceras årligen.

Primärt samlas materialet in genom opinionsundersökningar som riktar sig till personer som arbetar i olika samhällsliga uppgifter i det land som undersöks och till experter på mänskliga rättigheter. Undersökningsmaterialet samlas in från över hundra länder.

Ett internationellt forskarteam sammanställer sedan en rapport om varje land som bygger på de här undersökningarna, en rapport som på ett djupt plan försöker beakta de förhål-

landen som råder i varje stat.

På World Watch List från år 2023 placerar sig Kina på plats sexton bland de länder där kristna förföljs mest, vilket innebär att landet har betydande problem när det gäller kristnas religionsfrihet. Kina är ett stort land, och i många storstäder kan kristna idag samlas relativt fritt.

Redan det faktum att Open Doors World Watch forskningsenhet meddelar att landet idag har ca 96,7 miljoner kristna berättar något om en religiös väckelse som pågått i decennier. Trots det här har särskilt den striktare religionspolitik som den kinesiska staten införde kring år 2020 tyvärr gjort det svårare för kristna församlingar att verka i landet.

Några exempel på den förändrade situationen är myndighetsbestämmelser som förutsätter att varje kyrklig byggnad måste ha övervakningskameror som kan känna igen ansikten, men det förekommer också att myndigheter lägger ner församlingar, stänger olika kristna organisationens webbsidor samt begränsar rätten att delta i samlingar för personer som inte fyllt 18 år.

Open Doors betjänar tillsammans med samarbetspartner kinesiska kristna samfund särskild bland olika minoritetsgrupper.

MIIKA AUVINEN

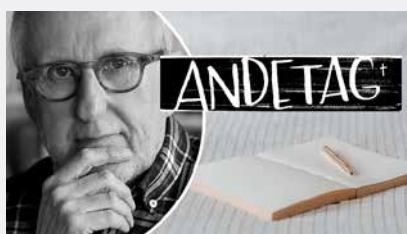
Director of Ministry
Open Doors Finland rf.

ANDETAG

Det här är ett blogginlägg från bloggen Andetag. I Andetag bloggar åtta olika personer om sina liv och sina tankar. Du hittar bloggen på www.kyrkpressen.fi.

När tiden sackar och själen suckar

SÅ ÄR JAG DÅ inne i fastan och tiden går lite långsammare. Den stannar inte upp men sackar helt klart på farten. Och jag börjar bläddra i gamla ordböcker: *sakta, sakteligen, sakt-färdig, saktmod*. Saktmod: *blidhet, fridsamhet, foglighet, fromhet, sinneslugn*. Sakta och modigt borde jag alltså röra mig framåt. Eller kanske det är inåt och bakåt? Men i alla fall tryggt och förväntansfullt. (---)

Hela Mao Lindholms blogginlägg hittar du på www.kyrkpressen.fi/andetag.

IFASTETIDEN uppmanas jag att varje dag fånga dagen, och framförallt att sjunka ner i stunden här och nu. Vad jag då upplever och hör och känner är ett evighetsbrus som knappast kommer från den yttre rymden utan tvärtom når mig från den inre rymden. Talens grenar dinglar, terrassens fåglar vinglar, februarisnön singlar – draget till sin spets består varje rörelse av en nästan oändlig mängd stillastående,

frysta och tysta ögonblick radade efter varandra. Väljer jag då att se det rörliga motivet eller stannar jag upp för att betrakta stillbilden?

FASTAN ÄR definitivt stillbildens och ögonblickets tid. Min oroliga själ suckar, min klaustrofobiska kropp spjärnar emot – det här är hårdträning i saktmod.

MAGNUS ”MAO” LINDHOLM

Johanna HOLMÄNG TILL RIKSDAGEN.

Att fatta beslut kräver mod.

Jag har alltid varit intresserad av att engagera mig och jobba för ett bättre samhälle. Det är därför jag med stor förväntan kandiderar i riksdagsvalet för Svenska Folkpartiet i Vasa valkrets.

Att ta steget in i rikspolitiken är ett modigt val, men samtidigt både naturligt och målmedvetet. För mig som barnmorska är **vården** en av mina hjärtefrågor. Jag vill att våra barn ska ha en **högklassig skola** och att **företag** ska kunna etablera sig och växa. Jag vill också jobba för **jämställdhet** och för **trygghet** – under livets alla skeden.

Politik handlar om att skapa en trygg framtid. Och att man på riktigt bryr sig.

Din röst är viktig.
Tillsammans kan vi påverka.